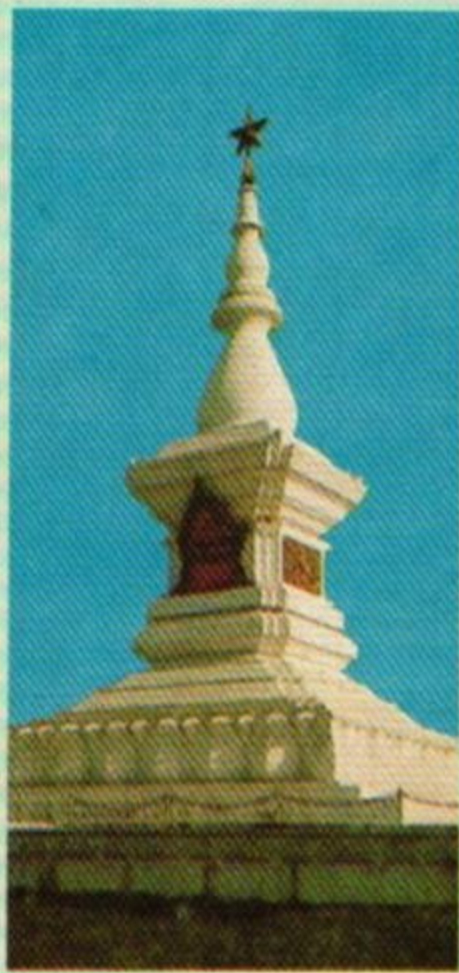

สำนักพิมพ์ต้นอ้อ
TON-OR PUBLISHING

เบิ่งลาว

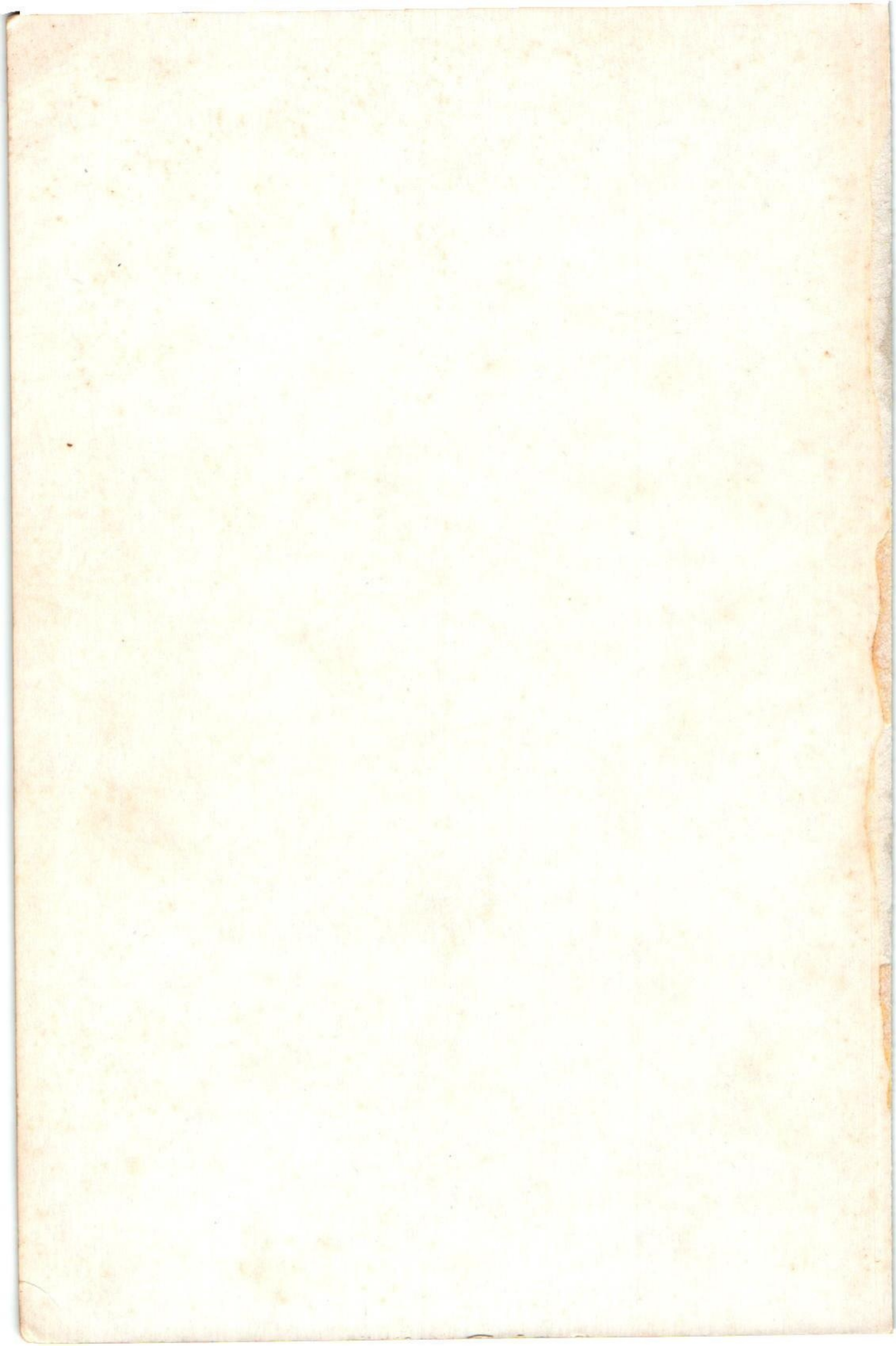
ลาวไม่มีอะไรแต่ก็มีอะไร

ไมตรี ลิมปิชาติ

ได้รับความนิยมนำมาแล้วจากนิตยสาร

สกุลิไทย
รวมสีปตา

เบิ่งลาว

ไมตรี ลิมปิจาติ

เบิ่งลาว

ไมตรี ลิมปิจาติ

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๒

ออกแบบรูปเล่ม

กิตติพงษ์ พงศ์พัฒนานาฎมิ

จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

สำนักพิมพ์ ต้นอ้อ

๒๐๗๖/๔ ซอยพยุหคมาภรณ์ ถ.จันทน์

สะพาน ๕ ยานนาวา กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทรศัพท์ ๒๘๖-๓๐๗๗

พิมพ์ที่

แสงศิลป์การพิมพ์

๑๑๖/๓๘-๔๗ ถนนรางน้ำ

พญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

ราคา ๖๐ บาท

ไมตรี ลิมปิจาติ

- เกิดที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕
- งานเขียนชิ้นแรกเป็นเรื่องสั้นลงพิมพ์ในหนังสือฟ้าเมืองไทยของ อาจินต์ ปัญจพรรค์ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๓
- งานเขียนยุคแรก ส่วนใหญ่ลงพิมพ์ในฟ้าเมืองไทย, ชาวกรุง, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, สตรีสาร, และ ลลนา
- ปัจจุบันมีงานเขียนทั้งเรื่องสั้น เรื่องยาว สารคดีท่องเที่ยว บทความทางการเมือง กีฬา และบทความหรรษา

งานเขียนที่ได้จัดพิมพ์เป็นเล่มแล้ว

รวมเรื่องสั้น

๑. ทางออกที่ถูกปิด	๒. บุรุษผู้เอาหัวชนกำแพง
๓. ช่องว่างระหว่างฟัน	๔. คนอยู่วัด
๕. ชายผู้มีความสุข	๖. ถนนชีวิต
๗. เกาไม่ถูกที่คัน	๘. หยิกก็เจ็บ
๙. ทางไปสุขา	๑๐. ก้มเก็บชีวิต

หมายเหตุ เรื่องสั้นชุดคนอยู่วัดได้รับเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมต้น

บทความหรรษา

๑. เย็นลมร้อน	๒. ความคิดจับฉ่าย
๓. ใจักไก่ใส่ไข่หมู	๔. ไข่เยี่ยวม้า
๕. ยิ้มฉลอง ๒๐๐ ปี	๖. ประสาพ่อบ้าน

สารคดี

๑. เกี่ยวกับเมีย (ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๒๐)
๒. คนในผ้าเหลือง

๓. สูถิ่นพันเกาะ
๔. เทียวเมืองฝรั่ง
๕. ไปเยี่ยมอำมาเมืองจีน (ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๒๖)

หนังสือสำหรับเด็ก

๑. ฉันทน์ต้นไม้ (ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๒๑)
๒. ไร่ไม้อื่น (ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๒๕)
๓. พลายงามเข้ากรุง (คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จัดพิมพ์เผยแพร่)

นวนิยาย

๑. เศรษฐีอุบัติเหตุ
๒. ครั้งเดียวพอ
๓. ความรักของคุณชาย

๔. ดอกเตอร์ครก (ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดหนังสือดีเด่นประเภท
บันเทิงสำหรับเด็กวัยรุ่น ประจำปี ๒๕๓๑)
๕. เจ้าพ่อจำเป็น
๖. บ้านหลังนั้นของใคร

งานเขียนประจำ

เดลินิวส์, สยามกีฬารายวันและรายเดือน, วิทยวาน, ไกล้มอ, ชีวิตและ
สุขภาพ, จันทร, หยก, เพชร, พื้นฐานและข่าวธุรกิจ

งานหลัก

มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการสำนักงานประจำ สาขา แม่นศรี การประปานครหลวง

ก่อนไปเบิ่งลาว

ผมได้ไปเที่ยวลาวฟรีอย่างฟลุคที่สุดเพราะบังเอิญได้พบกับ คุณทวีป
คล้ำประเสริฐ นักเขียนชื่อดังจากหนังสือพิมพ์มติชน

“พี่อยากไปเที่ยวลาวไหม” คุณทวีปถาม

“อยาก” ผมตอบเพราะเรื่องเที่ยวแล้วผมไม่เคยปฏิเสธ

หลังจากนั้นคุณทวีปจึงติดต่อให้เสร็จทุกอย่าง โดยผมไม่ต้องทำอะไร
เลยมีหน้าที่เพียง พอถึงเวลาก็หิ้วกระเป๋าขึ้นรถเดินทางไปลาวเท่านั้น

สปอนเซอร์ในการพาผมและคณะเบิ่งลาวครั้งนี้ชื่อ คุณพิชาน กิติอาษา
และคุณชาญวิทย์ สุทธิบุตร แห่งชนมุนทัวร์ ซึ่งเป็นบริษัทนำเที่ยวชั้นนำของ
เมืองไทย

การไปลาวไม่ได้ไปกันง่าย ๆ ฉะนั้นเมื่อออกสำห้ไปถึงลาวแล้ว ผมจึงได้
นำเรื่องลาวที่ได้พบเห็นมาเขียนลงในหนังสือสกุลไทยเป็นตอน ๆ โดยการสนับสนุน
ของ พิสุภัทร สวัสดิรักษ์

พอเขียนจบ สำนักพิมพ์ต้นอ้อจึงได้นำมารวมเป็นเล่ม

ผมจึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวนามมาข้างต้นด้วยที่ทำให้ผมได้
เที่ยวลาว โดยไม่ต้องจ่ายเงินแล้วยังมาเขียนได้สตางค์ใช้อีก

ผมไปประเทศลาวครั้งนี้ส่วนใหญ่อยู่ที่เวียงจันทน์ ออกนอกเมืองก็ไปแค่
เขื่อนน้ำงึม ซึ่งแท้ที่จริงแล้วลาวยังมีที่อื่นให้เที่ยวอีกมากมาย

อย่างไรก็ตามเพื่อให้หนังสือเล่มนี้มีคุณค่ามากกว่าอ่านเพื่อความบันเทิง
อย่างเดียว ผมจึงได้ติดต่อสถานทูตลาวขอนำแผนที่เมืองลาวและสิ่งน่ารู้ต่าง ๆ
เกี่ยวกับลาวทั้งในอดีตและปัจจุบันมารวมพิมพ์เป็นภาคผนวกต่อท้ายข้อเขียน
ของผมไว้ด้วย

ฉะนั้นถ้าใครคิดจะไปเที่ยวลาวหรือกำลังเดินทางไปลาว ถ้าให้ตีควรซื้อ
หนังสือเล่มนี้ติดมือไปด้วย รับรองว่าท่านจะเที่ยวลาวได้สะดวกและมีรสชาติ
ยิ่งขึ้น หรือคนที่ไม่อยากไปเที่ยวลาว ถ้าจะอ่านหนังสือเล่มนี้ก็ไม่ผิดกติกาแต่
ประการใด

ไมตรี ลิมปิจาติ

สารบัญ

๑. บ้านพี่เมืองน้อง	๙
๒. ก่อนข้ามฟากไปลาว	๒๕
๓. จากท่าเสด็จถึงท่าเตื่อ	๓๙
๔. ประชาชนลาวไทยสามัคคี	๕๕
๕. นั่งรถสามล้อเบิ่งเวียงจันทน์	๗๓
๖. นุ่งผ้าซิ่นตีนดิสโก้	๘๙
๗. ลาวหนังหยาบไทยหนังเหนียว	๑๐๕
๘. เยือนเขื่อนน้ำงึม	๑๒๑
ภาคผนวก	๑๓๕
ภูมิศาสตร์	๑๓๖
การจัดตั้งและการบริหาร	๑๓๙
ภาษา	๑๔๐
ป่าไม้	๑๔๒
สัตว์ป่า แม่น้ำ และภูเขา	๑๔๓
ประชากร ศาสนา	๑๔๔
ประวัติศาสตร์ยุคเก่า	๑๔๕
ประวัติศาสตร์ยุคใหม่	๑๔๘
รัฐบาล	๑๕๕
การคลัง	๑๕๖
การสวัสดิการ	๑๖๐
การสื่อสารมวลชน	๑๖๑

บ้านพี่เมืองน้อง

เมื่อสามปีก่อน ผมได้ไปเที่ยวที่จังหวัดนครพนม เพื่อน
ซึ่งอยู่ที่นั่นได้มารับผมไปเลี้ยงอาหารเย็น

ผมไม่ขัดข้องเพราะเรื่องกินแล้วผมถนัด ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ
จะไม่ปฏิเสธใครเด็ดขาด

“จะกินอาหารอีสานหรืออาหารจีนดี” เพื่อนถาม

“อาหารอะไรก็ได้ ขอให้ร้านอยู่ริมฝั่งโขงก็พอ” ผมตอบ
ที่ผมเจาะจงไปกินที่ร้านริมฝั่งแม่น้ำโขง ก็เพราะผมอยาก
กินบรรยากาศมากกว่ากินอาหารนั่นเอง

เพื่อนจึงพาไปกินอาหารที่ร้านซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งโขง ตาม
ที่ผมต้องการ (ขอร้องที่ผมจำชื่อร้านไม่ได้)

นั่งกินอาหารที่ร้านริมฝั่งโขงไม่ผิดหวัง เพราะได้พบกับ
บรรยากาศดีเหลือเกิน

ขณะไปถึงร้าน เป็นเวลา ๕ โมงเย็นกว่าเล็กน้อย แดด

ไม่ร้อน ลมพัดเย็นสบาย น้ำในแม่น้ำโขงไหลเอื่อย มีเรือลำเล็ก ๆ
เล่นอยู่เพียง ๒-๓ ลำ มองไกลออกไปเห็นฝั่งประเทศลาวชัดเจน
เรานั่งกินอาหารกันยี่สิบจนถึงกลางคืน เพราะไม่เพียง
กินอาหารอย่างเดียว มีการกินเหล้าประกอบรายการด้วย
ผู้ชายส่วนใหญ่ก็เป็นอย่างนี้แหละ พอได้พบเพื่อนสนิท
ก็จะนั่งกินเหล้าคุยกันจนเพลินเหมือนมีรากงอกที่กัน โดยเฉพาะ
ได้กินเหล้าแม่โขง ริมฝั่งโขงด้วยแล้ว แทบไม่ยากลุกหนีไปไหน
คืนนั้น แม่น้ำโขงดูสวยงามยิ่งนัก เพราะมีดวงจันทร์ประดับ
ฟ้า สองแสงนวลอาบสายน้ำเป็นประกาย
ผมมองไปที่ฝั่งลาวซึ่งพอมองเห็น ถึงแม้ไม่ชัดเหมือน
ตอนกลางวัน แต่ก็พอมองรู้ว่าอะไรเป็นอะไร เช่น เป็นบ้าน

หรือเป็นภูเขา

ผมพูดกับเพื่อน ขณะที่สายตามองฝั่งลาวว่า

“น่าเสียดายที่ไทยกับลาวโกรธกัน ถ้าไม่โกรธกันก็ดี”

“ดียังไง” เพื่อนซัก

“ดีตรงที่ว่าเราจะได้ไปเที่ยวฝั่งโน้นได้ อย่างกับคีนี่ ถ้าเป็นสมัยก่อน สมัยที่ไทยกับลาวยังเป็นมิตรกัน เราอาจข้ามฟากไปนอนฝั่งลาวได้” ผมอธิบาย

เพื่อนเห็นด้วยพร้อมๆ กับมีอาการบอกให้รู้ว่านี่ก็เสียดายเหมือนผม

ต่อจากนั้น เราก็คุยกันถึงเรื่องประเทศลาว

เพื่อนเล่าว่าเมื่อครั้งไทยกับลาวยังไม่มีปัญหาต่อกัน เขาเคยไปเที่ยวเวียงจันทน์

เวียงจันทน์เป็นเมืองไม่ใหญ่นัก ถ้าเทียบกับเมืองไทยก็ได้แค่จังหวัดเล็ก ๆ จังหวัดหนึ่งเท่านั้น

ใครที่ไปเที่ยวเวียงจันทน์สมัยนั้น ส่วนใหญ่จะเข้าไปซื้อของ เพราะสินค้าหลายอย่างถูกกว่าที่มีขายในประเทศไทยมาก เช่น พวกเครื่องสำอาง น้ำหอมฝรั่งเศส แม้แต่เหล้านอกราคาก็ถูกกว่าเมืองไทย นอกจากนี้ก็ไม่ค่อยมีอะไรน่าสนใจเท่าไรนัก

ใครไปลาวกลับมาก็มักจะมาเล่ากันถึงเรื่องการใช้ภาษาระหว่างลาวกับไทยอย่างสนุกปาก เช่น

ลาวเรียกโรงพยาบาลผดุงครรภ์อย่างตรงไปตรงมาว่า

โรงทำลูก และโรงน้ำแข็ง ลาวเรียก โรงน้ำก้อน เป็นต้น หรือไม่
ก็มีภาพยนตร์ไทยเรื่องหนึ่งไปฉายในลาว ชื่อเรื่องว่า “ลูกกำพร้าว้า”

ตอนเข้าฉายคืนแรก ๆ คนลาวไปดูหนังเรื่องนี้กันน้อยมาก
เจ้าของโรงภาพยนตร์เพิ่งรู้ถึงสาเหตุที่คนดูหนังเรื่องนี้น้อย
เกิดจากไม่เข้าใจความหมายของชื่อเรื่องนั่นเอง จึงเปลี่ยนชื่อเรื่อง
จาก “ลูกกำพร้าว้า” เป็น ลูกบ่มีพ่อ บ่มีแม่ คืนหลัง ๆ จึงสามารถ
เรียกคนดูมากขึ้นได้

สมัยนั้น ประเทศลาวดูภาพยนตร์ไทยเป็นหลัก คนลาว
รู้จัก มิตร ชัยบัญชา และ เพชรา เชาวราษฎร์ ดาราคู่พระคู่นาง
ของไทยเป็นอย่างดี หนังไทยจึงไปทำเงินที่ลาวได้ปีละมาก ๆ

สำหรับผมเองไม่เคยไปเที่ยวที่เวียงจันทน์มาก่อน เคยไปลาว

ก็เฉพาะที่เมืองปากเซ โดยผมเดินทางข้ามแม่น้ำโขงที่อำเภอ
โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อเกือบ ๒๐ ปีมาแล้ว และ
นับว่าเป็นครั้งแรกที่ได้กินปลาบึกด้วย

ได้กินปลาบึกแล้วก็บอกไม่ถูกเหมือนกันว่ารสชาติเป็น
อย่างไร เอาเป็นว่าขณะเคี้ยวปลาบึกรู้สึกตื่นเต้น ตื่นเต้นที่มัน
เป็นเนื้อปลาบึกซึ่งหาากินยาก เพราะเป็นปลาที่มีอยู่เฉพาะใน

แม่น้ำโขงเท่านั้น

ผมได้สัมผัสลาวที่ปากเซเพียงครั้งวันเท่านั้น จึงไม่ได้เห็นอะไรมากไปกว่าตลาดนัด เพราะขณะขึ้นฝั่ง บังเอิญมีตลาดนัดริมฝั่งโขงพอดี

ที่ตลาดนัดมีการขายงูเป็น ๆ ด้วย นอกนั้นก็มียาอาหารเหมือนภาคอีสานทั่วไป หน้าตาของคนลาวก็แยกไม่ออกว่าคนไหนเป็นคนไทย คนไหนเป็นคนลาว พูดก็คล้าย ๆ กัน ภาษาที่ใช้ก็ใกล้เคียงกัน

ไทยกับลาวนับว่าเป็นบ้านพี่เมืองน้องกันอย่างแท้จริง ไทยเป็นพี่ ลาวเป็นน้อง เพียงแต่มีแม่น้ำโขงกั้นกลางเท่านั้น

ที่จริงที่ปากเซมียาอาหารประเภทข้าวเหนียวส้มตำหลายแห่งให้กินได้ แต่ผมไม่อยากกิน กลัวท้องเสีย จึงกินกล้วยเดี่ยวลูกชิ้นแทน

ลูกชิ้นก็เหมือนที่ได้กินในเมืองไทย เพียงแต่ลูกชิ้นของลาวลูกโตกว่าเท่านั้น แต่ที่ไม่เหมือนก็คือพริกป่นของลาว เผ็ดเป็นบ้า ใส่พริกลงไปนิดเดียวแทบกระโดดน้ำเพื่อให้หายเผ็ด

ตอนแรกผมเข้าใจว่าพริกของลาวคงเป็นพันธุ์พิเศษซึ่งมีรสเผ็ดกว่าพริกเมืองไทย แต่ผู้รู้ซึ่งไปลาวพร้อมกับผมบอกว่า

“พริกของลาวกับไทยเผ็ดเท่า ๆ กันนั่นแหละ แต่ที่พริกป่นเมืองลาวเผ็ดมากกว่า ก็เพราะเป็นพริกป่นแท้ ๆ ไม่มีปนใบไม้เหมือนพริกป่นในเมืองไทย”

ทั้งหมดนี้หมายถึงลาวสมัยนั้น ส่วนสมัยนี้เข้าใจว่า

พริกป่นของลาวคงเผ็ดน้อยลงแล้ว ทั้งนี้ก็เพราะว่าลาวฉลาด
ขึ้นนั่นเอง จึงรู้จักปลอมปนสินค้าเหมือนพีไทย

ผมรู้จักเมืองลาวเท่าที่เขียนเล่ามาข้างต้นแค่นี้จริง ๆ
นอกจากนี้ไม่รู้จัก เพราะสมัยเรียนภูมิประวัติหรือประวัติศาสตร์
เมืองลาว ผมไม่ค่อยได้สนใจมากไปกว่าขอให้เพียงสอบผ่าน
เท่านั้น

สำหรับเรื่องของคน ผมเคยรู้จักคนลาวแท้ ๆ เพียงไม่กี่คน
คนลาวไม่กี่คนที่ว่านี้เป็นพนักงานของการประปาเมืองลาว
มาดูงานเมืองไทย ผมมีหน้าที่พาพวกเขาไปดูงาน จึงได้รู้จักกัน
จากการที่ได้ไปไหนมาไหนกับคนลาว จึงได้รู้ว่าคนลาว
กินข้าวเจ้าไม่อิม หมายถึงว่ากินข้าวเจ้าแล้วจะทำให้หิวเร็ว จะ
ขอกินใหม่ พวกเขาจึงมักขอกินข้าวเหนียวเสมอ

ฉะนั้น ในวันสองวันแรก เราเลี้ยงอาหารคนลาวด้วยข้าวเจ้า
แต่พอวันหลังจึงเปลี่ยนเป็นข้าวเหนียวเพื่อให้อยู่ท้อง ไม่ต้อง
รบกวนเราบ่อย ๆ

หลังจากพนักงานประปาลาวได้กลับไปประเทศของเขา
แล้ว ผมกับพวกเขาได้เขียนจดหมายติดต่อกันอยู่พักหนึ่ง

หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในลาว กลายเป็น
คอมมิวนิสต์ ทุกสิ่งทุกอย่างก็เจียบหายไป ก็ไม่รู้ว่าป็นตาย
ร้ายดีอย่างไร

ตอนที่ผมเรียนอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ผมก็ได้รู้จัก
กับนักศึกษาหญิงลาวที่ได้ทุนมาเรียนเมืองไทยหลายคน

ผมเพียงแต่รู้จักพวกเธอเฉย ๆ แต่ไม่ได้สนิทมาก จึงไม่มี
โอกาสรู้ว่านิสัยผู้หญิงลาวเป็นอย่างไร รู้เพียงอย่างเดียวว่า
ผู้หญิงลาวจะเดิน จะนั่ง จะยืน น่ารักเหมือนผู้หญิงไทย

ผมคิดอะไรต่ออะไรเกี่ยวกับลาวเรื่อยเปื่อยต่อไปอีก
ริมฝั่งโขง ยิ่งดีก็ยิ่งสวย ดวงจันทร์ลอยสูงขึ้น ถึงแม่อากาศ
จะหนาวเย็นขึ้น แต่ก็ไม่หนาวมาก

ดวงจันทร์ยิ่งลอยสูงขึ้นเท่าไร ทำให้เห็นฝั่งลาวใกล้เข้ามา
ยิ่งกับแผ่นดินลาวเคลื่อนที่ได้

สมัยที่ผมยังเป็นนักเรียน อยากจะไปเที่ยวลาว ซึ่งลาว
ยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวจากไทยทุกคน แต่ไม่มีปัญญาไป
เพราะไม่มีเงิน มาระยะหลัง เมื่อทำงานได้แล้ว อยากจะไป
เที่ยว แต่ก็ไปไม่ได้ เพราะลาวเปลี่ยนการปกครอง การเดินทาง
เข้าลาวไม่สะดวกกับนักท่องเที่ยว

ประเทศลาวกับไทยแม้อยู่ห่างกันแค่แม่น้ำโขงกั้นกลาง
แต่ก็ดูเหมือนอยู่ห่างกันคนละมุมโลก

ถ้าผมจำไม่ผิด ลาวเริ่มปิดประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ ตั้งแต่
นั้นมา ลาวกับไทยมีปัญหาชายแดนตลอดมา

ทหารเรือของไทยซึ่งรักษาน่านน้ำในแม่น้ำโขง เคยถูก
ทหารลาวยิงตาย

ถ้าไม่ตายก็มีการปะทะกันบ่อยครั้ง สถานการณ์ไม่ดีขึ้น
เลย และนับวันจะเลวร้ายยิ่งขึ้น

จนครั้งสุดท้ายถึงขนาดรบพุ่งกันอย่างรุนแรงที่สมรภูมิ

ร่วมเกล้า

แน่นอน เมื่อมีการรบบฟุ้ง คนไทยก็ต้องโกรธลาว ลาวก็
โกรธไทย

ขณะที่มีการสู้รบกันที่ร่วมเกล้า ทำให้ความหวังของผม
และใครต่อใครที่อยากไปเที่ยวลาว กลับหมดหวังเพิ่มขึ้นอีก
เพราะเชื่อว่าคงจะต้องรบฟุ้งกันอีกนาน หรือไม่นาน แต่ก็ยาก
ที่จะทำให้ไทยกับลาวหันมามองหน้ากันได้อย่างสนิทเหมือน
เก่า ถึงแม้การสู้รบจะจบลงด้วยเหตุผลประการใดก็ตาม

ผมเคยบ่นกับเพื่อน ๆ ว่าภูมิภาคนี้ช่างแย่อะจริง ๆ แทนที่
คนไทยจะได้ไปเบิ่งลาว ไปชมความยิ่งใหญ่ของนครวัดในเขมร
และชายทะเลที่สวยงามของเวียดนามได้ กลับไปเที่ยวไม่ได้
ทั้ง ๆ ที่อยู่ใกล้กัน การไปมาหาสู่ของเราถูกขีดกั้นเพียงลัทธิ
การเมืองที่ไม่เหมือนกันเท่านั้น

ตรงข้ามกับในภาคพื้นยุโรป ผู้คนแต่ละชาติสามารถเดินทาง
ไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวกสบายและปลอดภัย

ถ้าคนไทยสามารถผ่านเข้าลาวได้โดยลาวยินดีต้อนรับ
ขั้นต่อไปก็คงมีโอกาสได้เดินทางต่อไปยังเขมรและเวียดนาม
ได้อีกอย่างไม่มีความปัญหา

ฉะนั้น เมื่อมีศึกร่วมเกล้าเกิดขึ้น ความหวังที่จะไปเที่ยว
แดนลาวจึงพังทลาย ผมรู้สึกเช่นนี้จริง ๆ

ผมแทบไม่เชื่อเลยว่าการสู้รบที่ร่วมเกล้า สงบศึกลงอย่าง
รวดเร็ว

ไม่เพียงสงบศึกอย่างเดียว ลาวกับไทยยังมีการส่งผู้แทน
ข้ามโขงปรับความเข้าใจกันด้วยตามประสาพี่ ๆ น้อง ๆ โดย
ใช้วิธีทิ้งพุดและกอดกันกลม ทั้ง ๆ ที่เป็นผู้ชายด้วยกัน

ตั้งแต่นั้นมา ทุกสิ่งทุกอย่างเริ่มจะดีขึ้นและดีขึ้น มีการ
ส่งนักร้องและนาฏศิลป์ลาวมาไทย ไทยก็ส่งไปลาว จนดนตรี
คณะคาราบาวไปตั้งอยู่ที่เวียงจันทน์

ไทยกับลาววันนี้จึงเหมือนกับพี่น้องที่โกรธกันแล้วกลับมา
ดีกันใหม่ ต่างคนจึงต่างเอาอกเอาใจซึ่งกันและกัน

มาถึง พ.ศ.๒๕๓๑ ลาวคงรู้ว่า จีนปิดประเทศเหมือนเดิม
คงไปไม่ไหวแน่ ถ้ายังปิดอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องล่าหลังชนิด
หายห่วง จึงมีนโยบายเปิดประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ลาวกับคนไทยกลุ่มหนึ่ง คือบริษัทชนมุนทาว์
จึงได้เชิญคณะสื่อมวลชนจากไทยไปเบิ่งลาว ซึ่งผมเป็นคนหนึ่ง
ที่ได้รับเชิญ

ขณะที่ผมได้รับการทาบทามครั้งแรกทางโทรศัพท์ให้ไป
เที่ยวลาว ผมรับปากทันที ทั้งนี้ก็เพราะอยากไปดูไปเห็นลาว
มานานแล้วนั่นเอง โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ซึ่งเปลี่ยนการปกครอง
ไปจากเดิม ผมยิ่งอยากไปเห็นด้วยตาว่าเป็นอย่างไรบ้าง

เมื่อผมบอกเพื่อนร่วมงานว่าจะไปเที่ยวลาว หลายคน
หัวเราะ บางคนก็อมยิ้ม

“ไปทำไมวะลาว ลาวเมืองเล็กนิดเดียว” เพื่อนคนหนึ่งว่า

“ลาวกระจอก อาบอบนวดก็ไม่มี ไม่เห็นน่าเที่ยว” อีกคนว่า

และเมื่อผมบอกว่าต้องไปสถานทูตเพื่อทำวีซ่าเข้าเมือง
เพื่อนก็หัวเราะอีก

“อะไรวะ ไปลาวแค่นี้ยังต้องทำวีซ่าด้วยหรือ”

บ้างก็สงสัยว่าลาวตอนนี้เข้าไปเที่ยวได้แล้วหรือ เขายัง
ไม่เชื่อว่า จะเข้าไปได้อย่างปลอดภัย

บางคนกลับห้วงผมไปยิ่งกว่านั้น บอกว่าระวังตัวให้ดีนะ
ลาวอาจต้องการหลอกพวกผมไปฆ่าหมู่แก้แค้นแทนกรณีศึก
ร่วมเกล้าก็ได้

ส่วนเพื่อนผู้หญิงจะถามว่าลาวมีอะไรน่าซื้อบ้าง จะได้
ฝากเงินซื้อ

เป็นคำถามที่ผมตอบไม่ได้ เพราะสมัยนี้ในลาวจะมีอะไร
น่าซื้อ ยังไม่รู้ หรืออาจไม่มีอะไรเลยให้ต้องซื้อก็ได้ เพราะเท่าที่
พอทราบมาบ้าง สิ่งของเครื่องใช้ทุกอย่างที่มีขายในลาว ส่วน
มากสั่งซื้อไปจากเมืองไทย

ส่วนแม่บ้านของผมพูดว่า ผู้หญิงลาวคงสวยนะ แน่نون
เธอได้ยากกับผมว่าไม่ควรเอาหญิงลาวมาฝากเธอ

ทั้งหมดนี้คือความรู้สึกของคนรอบตัวของผมที่มีต่อลาว
การเดินทางไปต่างประเทศของผมครั้งนี้สบาย ไม่ต้อง
เตรียมตัวอะไรมาก ไม่ต้องกลัวเครื่องบินตกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะ
เดินทางด้วยรถยนต์

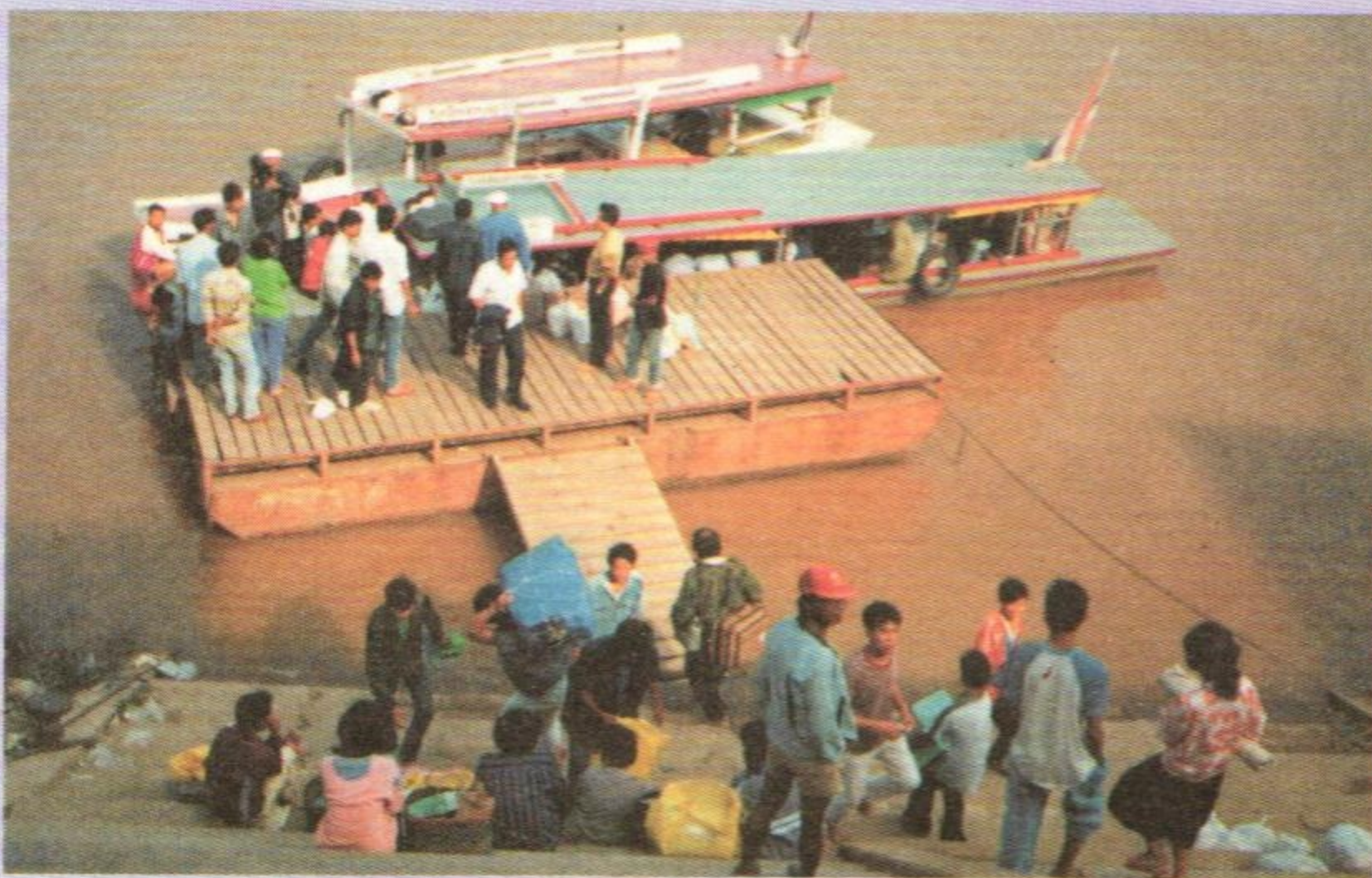
ไม่ต้องเอาเงินไทยไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินลาวก็ได้ เพราะ
ทราบมาว่าในเวียงจันทน์ยินดีรับเงินไทยมากกว่าเงินลาว

การใช้ภาษาเพื่อเป็นสื่อพูดกับคนลาวก็ไม่ต้องเตรียมตัว
เหมือนเดินทางไปประเทศอื่น ๆ ล่ามก็ไม่จำเป็นต้องมี ทั้งนี้
ก็เพราะไทยกับลาวมีภาษาพูดใกล้เคียงกันมาก พอฟังกันรู้เรื่อง
ไม่เมื่อยมือเวลาพูด

สำหรับตัวผมเอง ภาษาต่างประเทศที่ผมฟังแล้วรู้เรื่อง
ดีกว่าภาษาอื่นก็เห็นจะเป็นภาษาลาวนี้แหละ

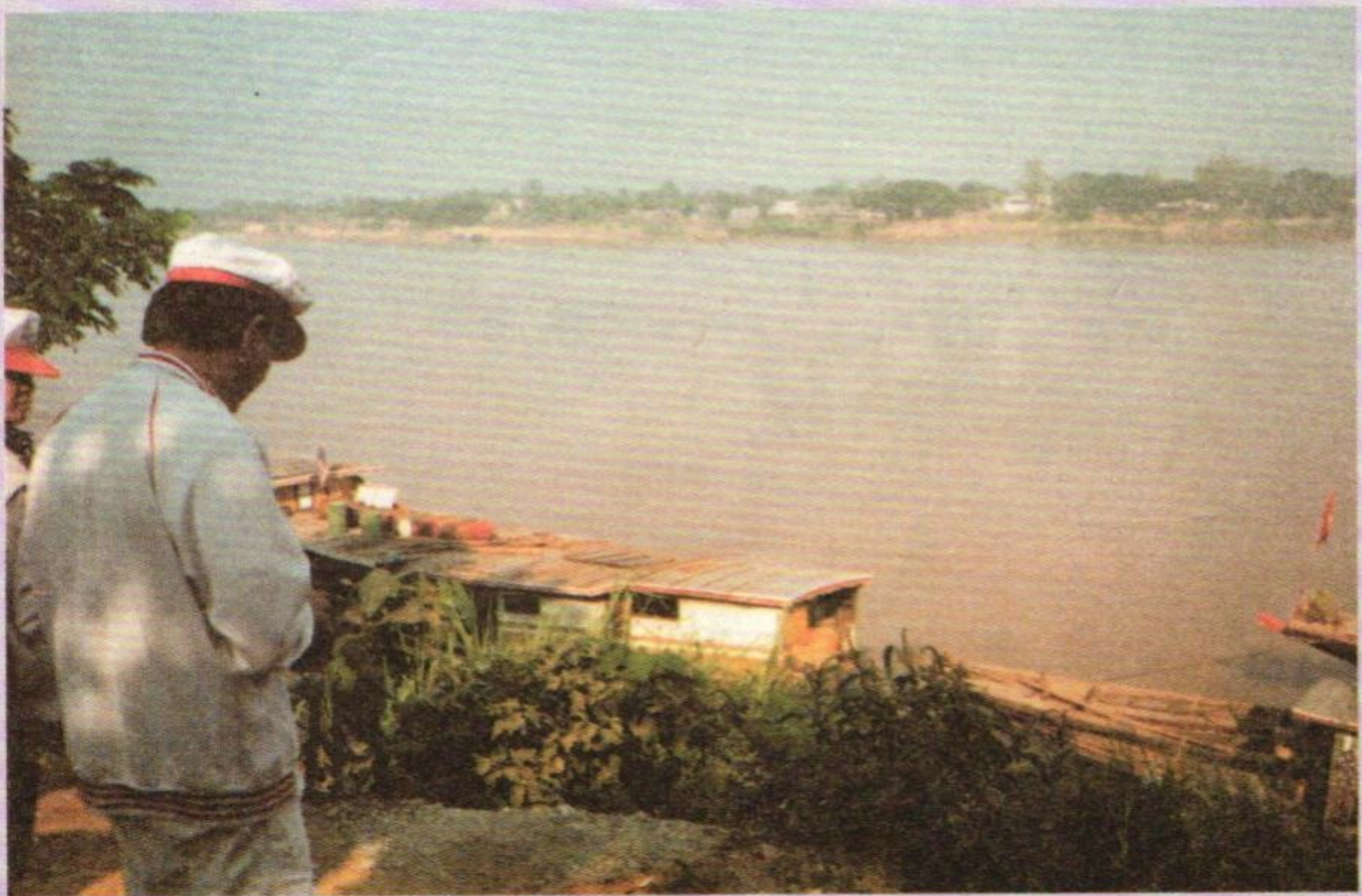
พระธาตุหลวงที่ใครมาเวียงจันทน์จะต้องแวะนมัสการ

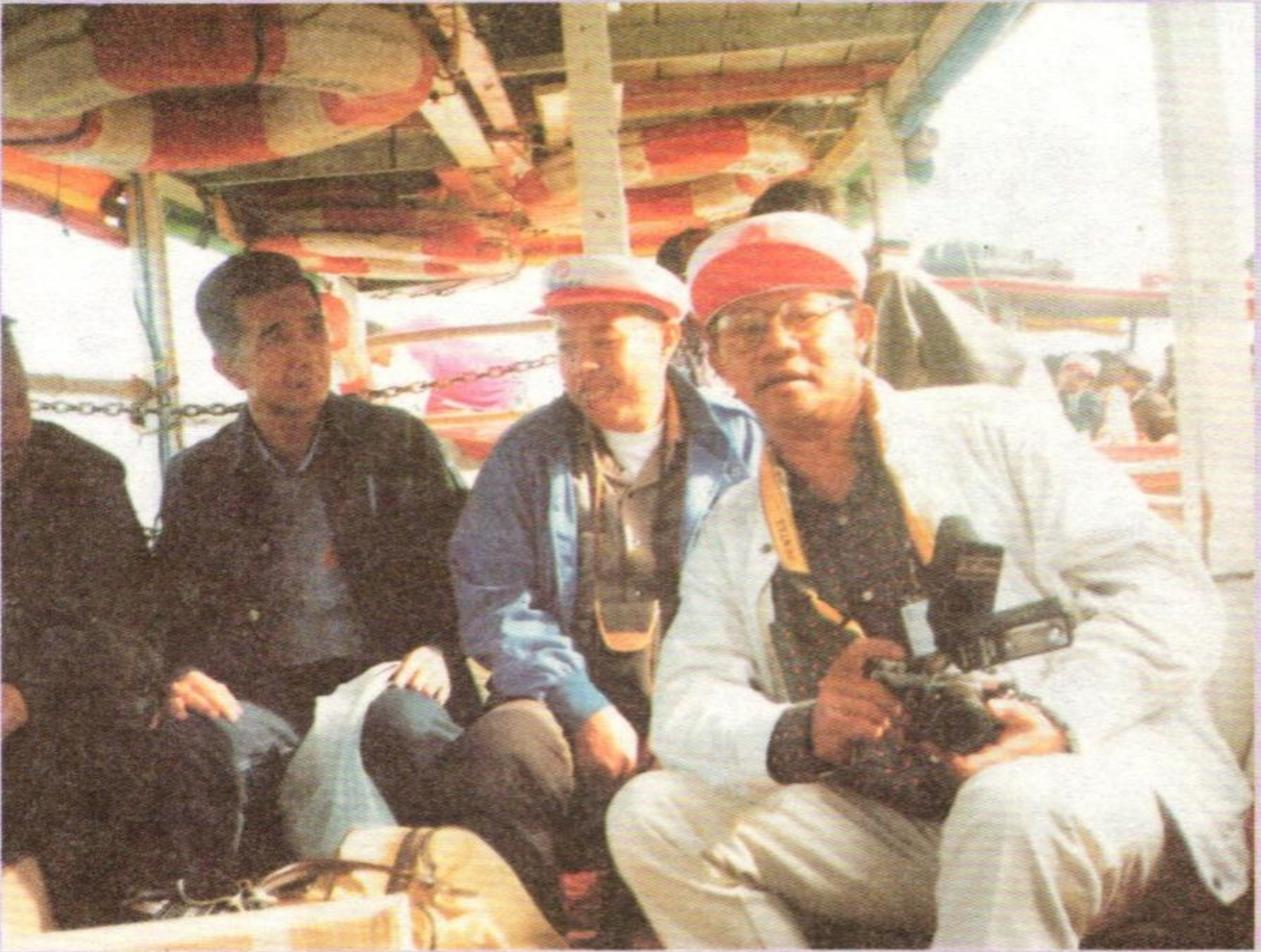
ลงเรือที่ท่าเสด็จจังหวัดหนองคาย

ประตูกษัยกลางเมืองเวียงจันทน์

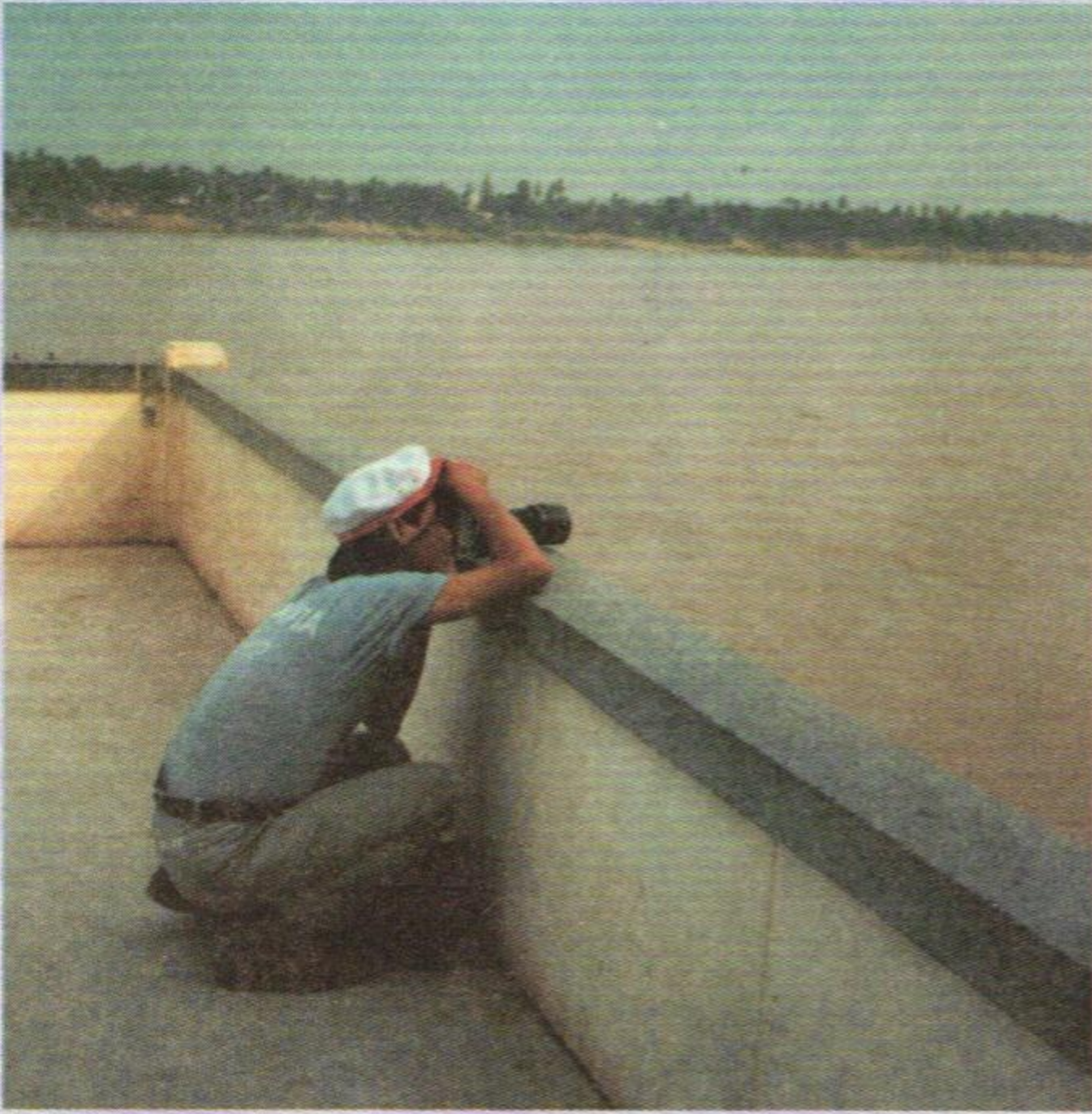
ฝั่งนี้เป็นไทย ฝั่งโน้นคือลาว

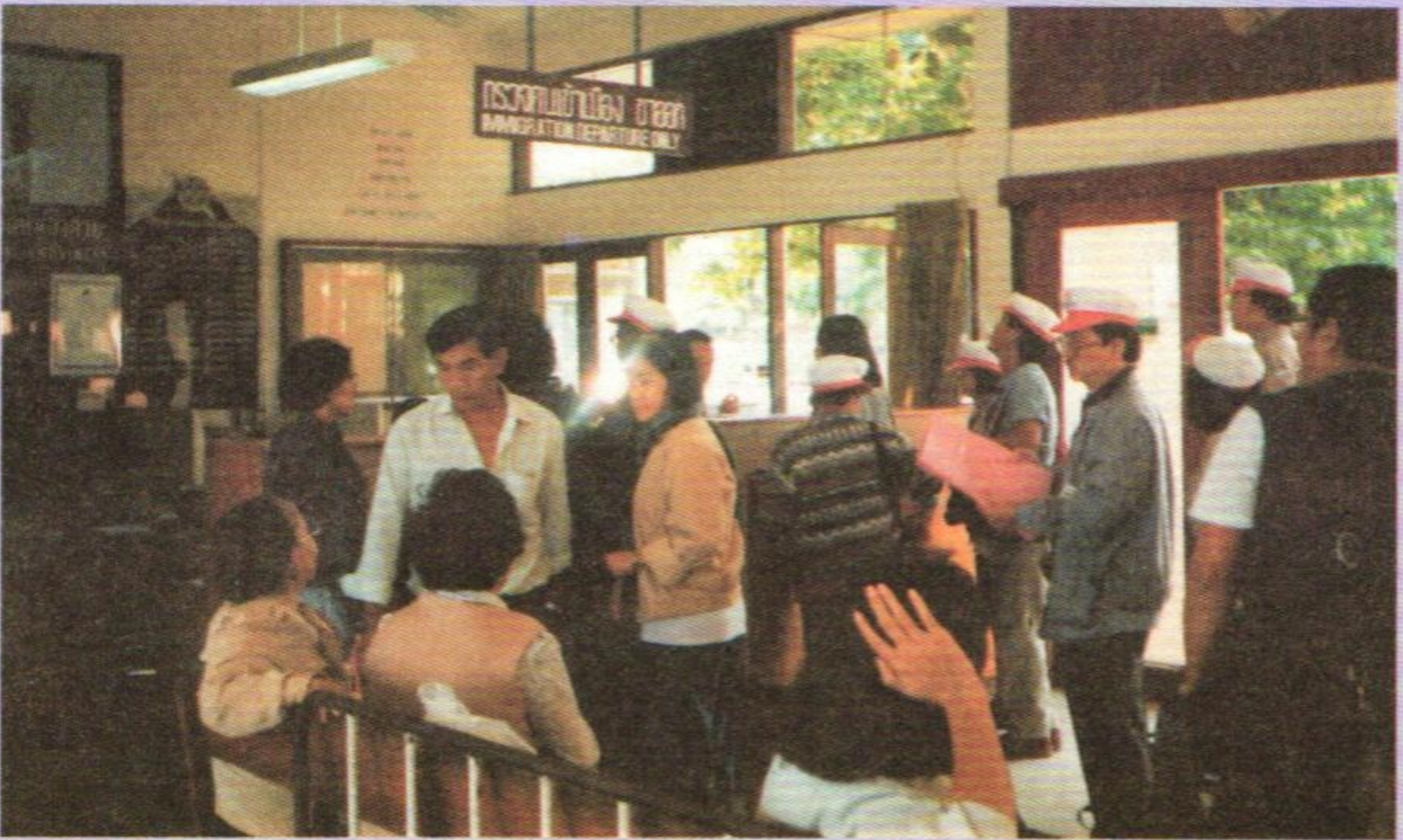
คณะสื่อมวลชนจากไทยส่วนหนึ่งขณะนั่งเรือข้ามฟากไปลาว

เรือข้ามฟากไทย-ลาว

เบิ่งลาวด้วยกล้องถ่ายรูปจากฝั่งไทย

ก่อนข้ามฟากไปลาว

ถ้าดูตามแผนที่เขตชายแดนระหว่างไทย-ลาว การข้ามแม่น้ำโขงไปลาวไปได้แทบทุกแห่ง บางแห่งถ้าเป็นฤดูร้อน ถึงขนาดเดินข้ามได้หรือตรงไหนมีน้ำมากก็อาจใช้วิธีแอบว่ายน้ำข้ามโขงไปก็ได้ แต่ถ้าจะข้ามไปลาวให้ถูกกติกา และที่มีคนนิยมข้ามมีอยู่บางแห่งเท่านั้น

ขอเริ่มที่จังหวัดหนองคายก่อน จังหวัดนี้มีที่ข้ามฟากได้ ๒ แห่ง

แห่งแรกคือที่ท่าเสด็จ ซึ่งเป็นท่าข้ามที่พวกเราจะไปข้ามข้ามท่าตรงนี้จะไปขึ้นฝั่งตรงกับท่าเดื่อของลาว

จากท่าเดื่อต้องเดินทางไปอีกประมาณ ๑๖ กิโลเมตร จึงเข้าตัวเมืองนครเวียงจันทน์

อีกแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคายเช่นกัน แต่ไปข้ามที่อำเภอศรีเชียงใหม่ ข้ามท่าที่วานี้ดีหน่อยตรงที่พอข้ามฝั่งได้ เดินไป

เพียงไม่ถึง ๑๐ นาทีก็เข้าเมืองเวียงจันทน์ได้เลย

สมัยก่อน ครั้งที่ไทยกับลาวยังไปมาหาสู่กันอย่างปกติ
ที่ศรีเชียงใหม่ คึกคักมาก ร้านค้าขายของดี อาหารการกินก็
มีให้เลือกกินหลายอย่าง แต่ที่ขึ้นชื่อคือกระดูกหมูย่าง

เมื่อไทย-ลาวปิดพรมแดน อำเภอศรีเชียงใหม่จึงกลายเป็น
เหมือนเมืองร้าง รอวันตาย มาถึงวันนี้ เมื่อมีข่าวการเปิดประเทศ
ของลาว จึงสร้างความคึกคักให้ผู้คนที่นี่ศรีเชียงใหม่อีกครั้ง

จากหนองคายเราอาจไปข้ามโขงที่จังหวัดนครพนมก็ได้
ฝั่งตรงข้ามของนครพนมคือแขวงคำม่วนของลาว

ถ้าใครได้ข้ามไปลาวตรงจุดนี้ ควรจะไปกราบนมัสการ
พระธาตุศรีโคตบอง ซึ่งอยู่นอกเมืองไปเพียง ๖ กิโลเมตรเท่านั้น

ที่แนะนำให้ไปกราบนมัสการพระธาตุแห่งนี้ก็เพราะใน
ลาวทั้งประเทศมีพระธาตุที่สำคัญเพียง ๓ แห่งเท่านั้น นอกจาก
พระธาตุแห่งนี้แล้วก็มี

พระธาตุหลวง ตั้งอยู่ที่เวียงจันทน์

พระธาตุอิงฮัง ตั้งอยู่ที่สุวรรณเขต

คนไทยที่จะไปนมัสการพระธาตุอิงฮัง จะต้องไปข้ามโขง
ที่จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นจุดข้ามแดนอีกแห่งหนึ่งที่น่าสนใจ
ที่นี่มีของป่าขายเยอะด้วย เช่น พวกเขาสัตว์และสัตว์สต๊าฟฟ์ ที่นี่มี
ลิง ๗ สีถูกนำมาสต๊าฟฟ์ขายด้วย ฝรั่งเห็นจะซื้อทันที เพราะ
เป็นลิงพันธุ์ที่หายาก นีวากันเมื่อสมัยก่อน ส่วนสมัยนี้ของป่า
อาจไม่มีแล้วก็ได้ เพราะลาวเริ่มตื่นตัวในการรักษาป่าเหมือน

เมืองไทย

อีกจุดหนึ่งที่คนไทยนิยมข้ามไปฝั่งลาวก็คือจากอุบลราชธานี ไปยังนครจำปาสัก

ตรงนี้ก็มียี่สิบให้ท่องเที่ยวหลายแห่งเหมือนกัน สุดแล้วแต่ใครจะสะดวกตรงไหนก็เชิญตามสบายตรงนั้น

ถ้ามีคนมาเที่ยวลาวมาก ๆ สิ่งที่ดีนั้นไม่ได้ดีเพียงลาว แต่ภาคอีสานของไทยจะดีด้วยและอาจดียิ่งกว่าลาว ทั้งนี้ก็เพราะภาคอีสานของไทยที่เป็นจังหวัดชายแดน ไม่ว่าจะเป็นนองคาย อุตรธานี หรืออุบลราชธานี มีที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่เที่ยว และมีโรงแรมพร้อมที่จะรับนักท่องเที่ยวได้ดีกว่าลาว

ปัญหาการข้ามไปสู่แดนลาวปัจจุบันมีข้อเสียอยู่ตรงที่มีเพียงหนังสือเดินทางอย่างเดียวไม่พอ จะต้องมีวีซ่าด้วย ทั้ง ๆ ที่เข้าลาวเพียงค้างคืนคืนเดียวก็ต้องมีวีซ่า

ลาวน่าจะอนุญาตให้ผู้มีหนังสือเดินทางเข้าไปเที่ยวลาว ได้ถ้าไม่เกิน ๗ วัน โดยไม่ต้องทำวีซ่า ก็จะได้รับความสะดวก ทำให้คนต่างประเทศอยากเข้าไปเที่ยวมากขึ้น

บางคนไม่มีหนังสือเดินทาง จะข้ามโขงไปลาวได้จะต้องทำบอร์เดอร์พาส ซึ่งก็ไม่ง่ายอีกนั่นแหละ เพราะนอกจากต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่อยู่ชายแดนอนุญาตแล้ว ยังจำเป็นต้องให้คนลาวในประเทศลาวรับรองอีก จึงจะเข้าไปได้

ด้วยเหตุนี้จึงมีอาชีพใหม่ของลาวบางคนเกิดขึ้น คืออาชีพลงนามรับรองคนไทยที่จะไปเที่ยวลาว โดยคิดค่าลงนามรับรอง

สูงถึงคนละ ๑,๐๐๐ บาททีเดียว

สำหรับคนในหนองคายหรือจังหวัดชายแดนเอง ซึ่งเคยไปมาหาสู่กับลาวอยู่เป็นประจำ สะดวกหน่อย ดูเหมือนเสียเงินค่าธรรมเนียมการทำหนังสืออนุญาตเพียงคนละ ๕ บาทเท่านั้น แต่ต้องไปเข้าเียนกลับ ไปนอนค้างคืนไม่ได้

ทั้งหมดตามข้างต้นนี้ ผมไม่ได้รู้มาเอง แต่คุณภราดร รัตนกุล แห่งนิตยสารเที่ยวรอบโลก เล่าผ่านเครื่องขยายเสียง บนรถให้เราฟังอย่างค่อนข้างละเอียด

คณะของเราออกเดินทางจากกรุงเทพฯ เวลา ๒ ทุ่มครึ่ง ขณะนั่งไปบนรถทัวร์เพื่อเดินทางไปยังประเทศลาวนั้น นอกจากพวกเราได้แนะนำตัวเองกันแล้ว (ซึ่งส่วนมากรู้จักกันมาก่อน) ยังได้มีการเล่าประสบการณ์ชีวิตของตัวเองที่เคยไปเที่ยวลาวด้วย

ผู้ที่เล่าเรื่องเมืองลาวได้คล่องปากที่สุดเห็นจะเป็นคุณภราดร หรือที่พวกเราเรียกว่าน้ำแปลก

น้ำแปลกเคยเข้าไปเที่ยวเมืองลาวมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ครั้ง และไม่เพียงได้สัมผัสเวียงจันทน์ แก่ไปมาแล้วหลายแห่ง ในลาว แก่เล่าอย่างคนมีอารมณ์ขันว่า

“ผมมีโอกาสดำเงินเป็นหมื่นก็ในลาวนี้แหละ ใช้เงินมากที่สุดในชีวิต แมกกินก๋วยเตี๋ยวซามหนึ่งก็ใช้เงินเป็นร้อยแล้ว มีอยู่ครั้งหนึ่ง ได้ไปนอนกับแม่หญิงลาว จำไปตั้งหมื่นกว่า ภูมิใจจนบัดนี้”

เงินหมื่นที่แก่เล่าไม่ได้เป็นบาท แต่เป็นก๊ีบ อัตราแลกเปลี่ยน

ปัจจุบัน ๑๐ บาท เท่ากับ ๑๘๐ กีบ ส่วนคำว่า แม่หญิงลาวนั้น
แกอธิบายว่าหมายถึงผู้หญิงโสเภณีนั่นเอง

“ส่วนแม่ชี ลาวเรียกว่าแม่ขาว” แกอธิบายเพิ่มเติม

ผมลืมนำน้ำแปลกไปว่าพระสงฆ์ลาวเรียกว่าอะไร แต่
อยากจะขอเดาว่าน่าจะเรียกพระสงฆ์ว่า “พ่อเหลือง” ทั้งนี้
ก็เพราะหม้อจิ๋วสีเหลือง

พอพูดถึงเรื่องภาษาของลาว หลายคนได้ช่วยกันแล้วว่า
เคยมีอุบัติเหตุรถคว่ำ ทำให้คนตายในลาว หนังสือพิมพ์ลาว
พากันพาดหัวว่า *รถหงาย*

คิดให้ดีก็ถูกของลาว เพราะอาการที่รถพลิกคว่ำจนล้อรถ
ชี้ขึ้นฟ้า นั้น เป็นลักษณะหงายท้อง ไม่ใช่คว่ำ ลาวจึงเรียกรถคว่ำ
ว่ารถหงาย

“ครั้งหนึ่งนั่งรถในลาว รถเกิดยางแตก ลาวพูดว่า *รถ
ตีนแตก*” คนเดิมเล่าพลาดหัวเราะ ทำให้คนอื่นหัวเราะตามบ้าง
เครื่องบินไอพ่น ลาวเรียกว่า *พ่นไอ* ก็คงถูกของลาวอีก
เช่นเดียวกัน *เข็มขัด* ลาวจะเรียกว่า *สายเอว*

ต้อนรับ ลาวจะพูดว่า *รับต้อนรับ* เพียงแต่เปลี่ยนคำว่า *รับ*
เป็น *ฮับ* เท่านั้น

ฟังแล้วตลกหู ทั้ง ๆ ที่ภาษาลาวน่าจะถูกต้องกว่าของไทย
แต่ก็อดขำไม่ได้

น้ำแปลกเล่าต่อว่าที่เมืองลาว สิบตรีใหญ่กว่าสิบโทและ
สิบเอก

“ทำไมจั้น” มีคนสงสัยถาม

น้ำแปลกจึงต้องอธิบายว่า เอก แปลว่าหนึ่ง โท แปลว่า
สอง ตริ แปลว่าสาม

การติดยศของลาวต่อจากพลทหารก็ต้องเป็นสิบเอกก่อน
แล้วจึงเลื่อนขึ้นเป็นสิบโทและสิบตรีตามลำดับ

ต่อจากนั้น คุณพิชาน กิติอาษา แห่งบริษัทพีซี ซึ่งเพิ่ง
ไปสำรวจเวียงจันทน์มาก่อนหน้านี้เพียงไม่กี่วัน ผู้ทำหน้าที่
เหมือนกับไกด์พาพวกเราเที่ยวครั้งนี้ ได้กรุณาบอกและแนะนำ
พวกเราว่า

รถยนต์ที่ลาวเล่นทางขวา ไม่ได้เล่นทางซ้ายเหมือนบ้านเรา
คนลาวขับรถตามสบาย นึกจะเลี้ยวก็เลี้ยว นึกจะหยุด
ก็หยุด ชนิดว่าใครดีใครอยู่ แต่ก็ไม่ค่อยมีอุบัติเหตุ ทั้งนี้ก็เพราะ
มีรถน้อยนั่นเอง

คนลาวชอบใช้รถมอเตอร์ไซด์เก่า ๆ รถใหม่ไม่ค่อยจะมี
ใครอยากกรวย ให้ซื้อรถเก่าจากฝั่งไทยไปขายลาวได้ เพราะ
ราคาในลาวแพงกว่าในไทยมาก

ผู้หญิงลาวยิ้มง่าย พูดง่าย ถามอะไรก็ตอบ แต่ให้ระวัง
อย่าชวนไปไหนแล้วทำมิดีมิร้าย กฎหมายลาวรุนแรง
เมื่อคุณพิชานเล่ามาถึงตรงนี้ก็มีคนขัดคอขึ้นว่า

“ไม่จริงหรอก คดีฆ่าข่มขืนในลาว รับสารภาพหรือไม่
รับสารภาพ ติดคุกเพียงวันเดียวเท่านั้น”

พวกเราสงสัย แต่ก็เงิบ ไม่มีใครถาม

คนขัดคอจึงพูดต่อว่า

“ติดคุกเพียงวันเดียวจริง ๆ คือต่อจากนั้นจะถูกพาไป
ประหารชีวิต”

พวกเราฮากันครืน แม้คนขับรถก็ยังหัวเราะ

“สาวลาวแท้ ๆ ก็สวยแหละ แต่ลาวผสมฝรั่งเศสยิ่งสวย”

คุณพิชานเล่าต่อ

มาถึงตรงนี้ น้ำแปลกก็ลุกขึ้นยืนเล่าอีกว่า ลูกผสม คนลาว
เรียกว่า ลูกช้อน สมัยเมื่อแกยังหนุ่ม ๆ เคยพาลูกช้อนลาวคนหนึ่ง
มาเที่ยวเมืองไทย ซึ่งเธอมีหน้าตาเหมือนฝรั่งมากกว่าลาว

ใคร ๆ เห็นนึกว่าแกดวงเหม่ม แต่แล้วความต้องแตก เพราะ
เหม่มเกิดพูดภาษาลาวออกมาอย่างชัดเจน จนทุกคนที่นั่ง
อยู่ด้วยได้ยิน

คุณพิชานแนะนำว่าการแลกเงินไทยเป็นเงินกีบไม่จำเป็น
ก็จริง แต่ถ้าใครจะแลกก็แลกได้ มีคนคอยรับแลกเงิน โดยจะ
นั่งอยู่หน้าศูนย์การค้าและที่มีชาวต่างประเทศไปเที่ยว

นักหากินกับการแลกเงินเหล่านี้จะนั่งอยู่เฉย ๆ ไม่ได้เข้ามา
เชียวชวนเหมือนแขกสิงคโปร์หรือประเทศอื่น

ใครจะแลกก็เข้าไปแลก ถ้าไม่แลก พวกหล่อนก็จะนั่ง
อยู่อย่างนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงวัยคุณป้า หญิงพวกนี้อาจ
เห็นแต่งกายไม่ค่อยดีนัก แต่ที่จริงเป็นคนรวยของลาว

คุณพิชานเคยไปตัดผมในลาว ได้ถามช่างว่าปิดร้านกี่ทุ่ม
ช่างตอบปิดกี่ทุ่มก็ได้ ตัดได้เรื่อย ๆ ฉะนั้น ถ้าใครอยากตัดผม

ก็ไม่ต้องห่วงเวลา ตัดเมื่อไหร่ก็ได้ ขอให้เข้าร้านก่อนร้านปิด
เป็นใช้ได้

ถ้าเป็นเรื่องจริงก็ถือเป็นเรื่องแปลกอีกเหมือนกัน

พวกเราหลายคนออกมาพูดวิจารณ์ว่าอนาคตการท่องเที่ยว
ของลาวจะต้องดีกว่าเขมร ทั้งนี้เพราะไปลาวง่ายกว่าไปเขมร
ถนน สะพานหลายแห่งของเขมรถูกทำลายเกือบหมดครั้งสงคราม
ภาษาที่พูดกันก็ยากกว่าลาว

คุณพิชานเพิ่มเติมว่าที่ลาวไม่มียุ่ง ไม่มีขโมย เป็นเมือง
สงบ น่าไปพักผ่อนแบบเงียบ ๆ

หลังศึกร่มเกล้า ขณะที่ไทยกำลังปิดพรมแดน คุณพิชาน
ถามคนลาวคนหนึ่งว่า

“อยากให้เปิดชายแดนหรือเปล่า”

ลาวตอบว่า

“ลาวบ่ได้ปิด ลาวเปิดอยู่ตลอดเวลา”

ที่ลาวตอบเช่นนี้ก็เพราะว่าการจะเปิดจะปิดชายแดนอยู่
ที่ไทยทั้งนั้น ไม่ได้เกิดจากลาวเลย

“ฉะนั้น ถ้าไทยจะเปิดชายแดนแต่ละครั้งก็ต้องหาจังหวะ
และเหตุผลดี ๆ ไม่นั้นจะขายหน้าลาว เพราะไทยดันไปปิดเอง”
ประโยคหลังนี้ คุณพิชานไม่ได้พูด แต่เป็นเสียงของน้ำแปลก
สอดขึ้น

คณะของเราสนุกสนานและเล่าประสบการณ์ชีวิตใน
ลาวกันจนดึก หลังจากแวะกินข้าวต้มเที่ยงคืนที่โคราชแล้ว

ไฟบนรถก็ดับสนิท เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้นอนพักผ่อน
พวกเราไปถูกลูกอีกครั้งก็เมื่อรถคลานเข้าตัวเมืองอุดรธานี
เราแวะอาบน้ำและกินอาหารเช้าที่โรงแรมเจริญไฮเต็ล ซึ่งเป็น
โรงแรมชั้นหนึ่งของที่นั่น

ขณะกินข้าวเช้า มีข่าวไม่น่าจะเป็นไปได้มาเข้าหูเราว่า
การเข้าไปประเทศลาวอาจต้องล่าช้าไปหลายชั่วโมง ทั้งนี้สาเหตุ
มาจากบังเอิญ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เดินทางไปเปิด
สัมพันธไมตรีกับลาวตั้งแต่เมื่อวานนี้ ยังไม่ได้เดินทางกลับ

ระยะที่ท่านนายกชาติชายอยู่ในลาว ลาวจะไม่อนุญาต
ให้คนไทยคนอื่น ๆ เข้าลาว ต้องรอให้ท่านกลับออกมาเสียก่อน
ซึ่งเป็นระเบียบปฏิบัติของลาว

พวกเราฟังข่าวนี้ด้วยความงุนงงไปหมด คุณพิชานผู้นำ
เที่ยวบอกว่าไม่เป็นไร ถ้าข่าวนี้เป็นจริง ก็จะไปพาพวกเราไปเที่ยว
ที่วัดหินหมากเป้ง และอำเภอศรีเชียงใหม่ก่อน ถือเป็นรายการแถม

แต่ปรากฏว่าข่าวนี้ไม่เป็นความจริง เป็นความจริงอยู่
อย่างเดียวคือคณะของเราไม่อาจเข้าพักที่โรงแรมล้านช้าง ซึ่ง
เป็นโรงแรมชั้นหนึ่งแห่งเดียวของเวียงจันทน์ได้ ทั้งนี้ก็เพราะ
ถูกคณะติดตามท่านนายกแย่งพักเสียหมด (ที่จริงไม่หมด แต่
เหลือเพียงบางห้อง ไม่พอให้ทุกคนเข้าพักได้)

ที่ท่าเสด็จเข้านั้นอากาศแจ่มใส น้ำในแม่น้ำโขงอยู่ใน
ระดับต่ำ จึงเห็นตลิ่งสูง มองข้ามโขงไปฝั่งลาวค่อนข้างชัดเจน แต่
ถึงกระนั้นก็ยังมีคนหัวใสมาตั้งกล้องส่องทางไกลเพื่อให้นัก-

ท่องเที่ยวที่ไม่มีโอกาสข้ามไปฝั่งลาว ได้ส่องกล้องดูทิวทัศน์ฝั่งลาว
อย่าว่าแต่คนที่ไม่มีโอกาสเลย แม้ผมเองซึ่งกำลังจะข้ามฝั่ง
ไปลาวในอีกไม่กี่นาที่ข้างหน้านี้ก็อดไม่ได้ที่จะส่องกล้องดู

“ค่าส่องกล้องครึ่งละ ๕ บาท” เจ้าของกล้องบอก

จากการดูผ่านกล้องขยาย ทำให้ได้เห็นท่าเตื่อของประเทศ
ลาวชัดเจน และบ้านเรือนริมน้ำซึ่งแทบทุกอย่างเหมือนของไทย
ยกเว้นตัวหนังสือและธงชาติบนยอดเสาเท่านั้นที่รู้ว่าเป็นลาว

ธงชาติลาวตอนนี้เปลี่ยนจากที่เคยมีรูปช้างเป็นสัญลักษณ์
กลายเป็นรูปวงกลมสีขาวอยู่บนแถบสีน้ำเงินตรงกลาง โดยมี
แถบแดงขนาด ๒ ช้าง

ถูกแล้ว เมื่อลาวเปลี่ยนการปกครองก็ต้องเปลี่ยนธงชาติ
ไปด้วย

ผมเชื่อว่าในลาววันนี้ไม่ได้เพียงเปลี่ยนธงชาติอย่างเดียว
หรืออีก อย่างอื่น ๆ ก็น่าจะต้องถูกเปลี่ยนไปด้วยแน่

ผมได้พบเห็นสิ่งไรบ้าง ทั้งที่น่าสนใจและไม่สนใจ
ผมก็จะเล่าให้อ่านกันเพลิน ๆ ครับ เมื่อได้เข้าไปในลาวเรียบร้อยแล้ว

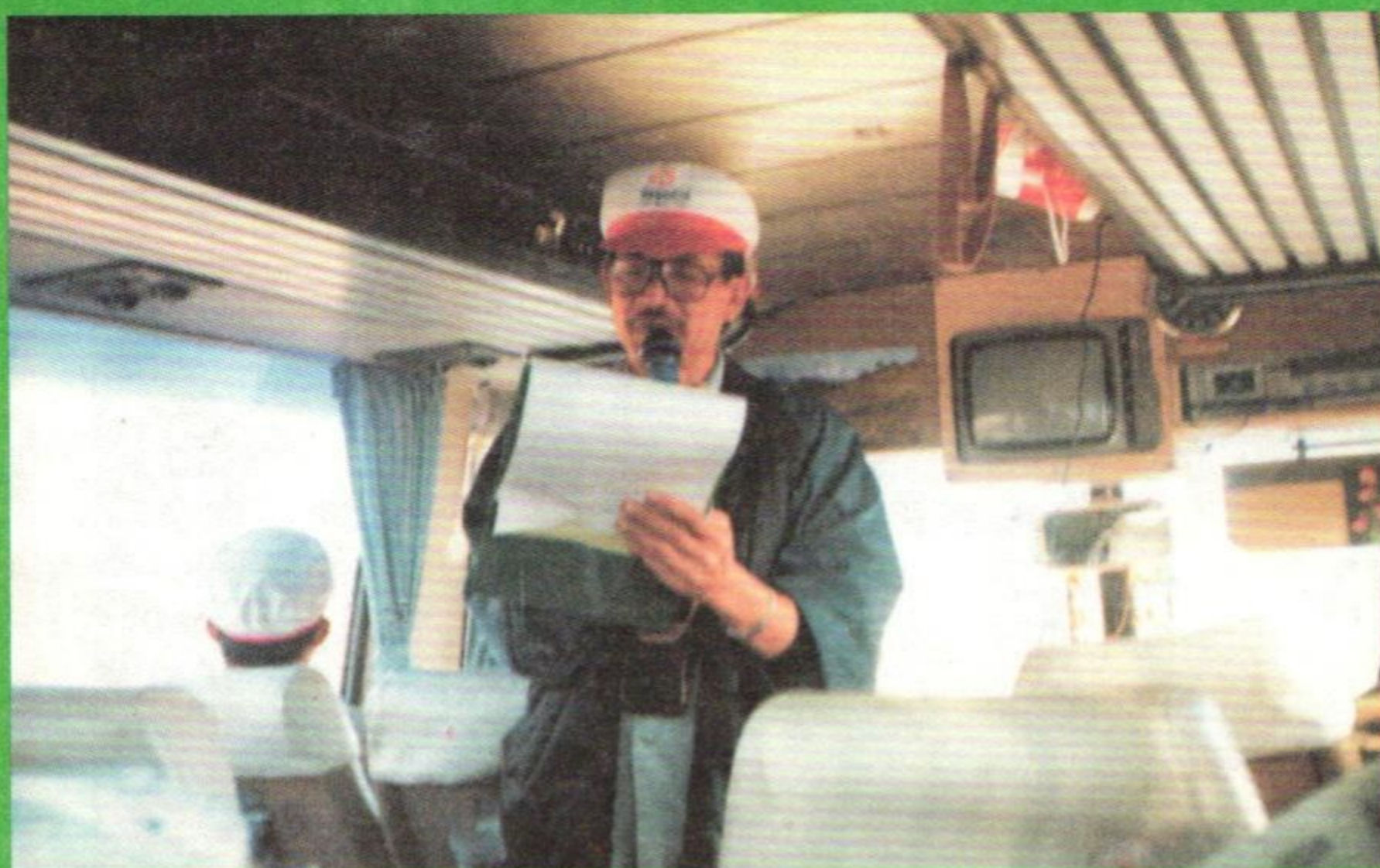
เบิ่งลาว

ท่าข้ามเรือไปฝั่งลาว

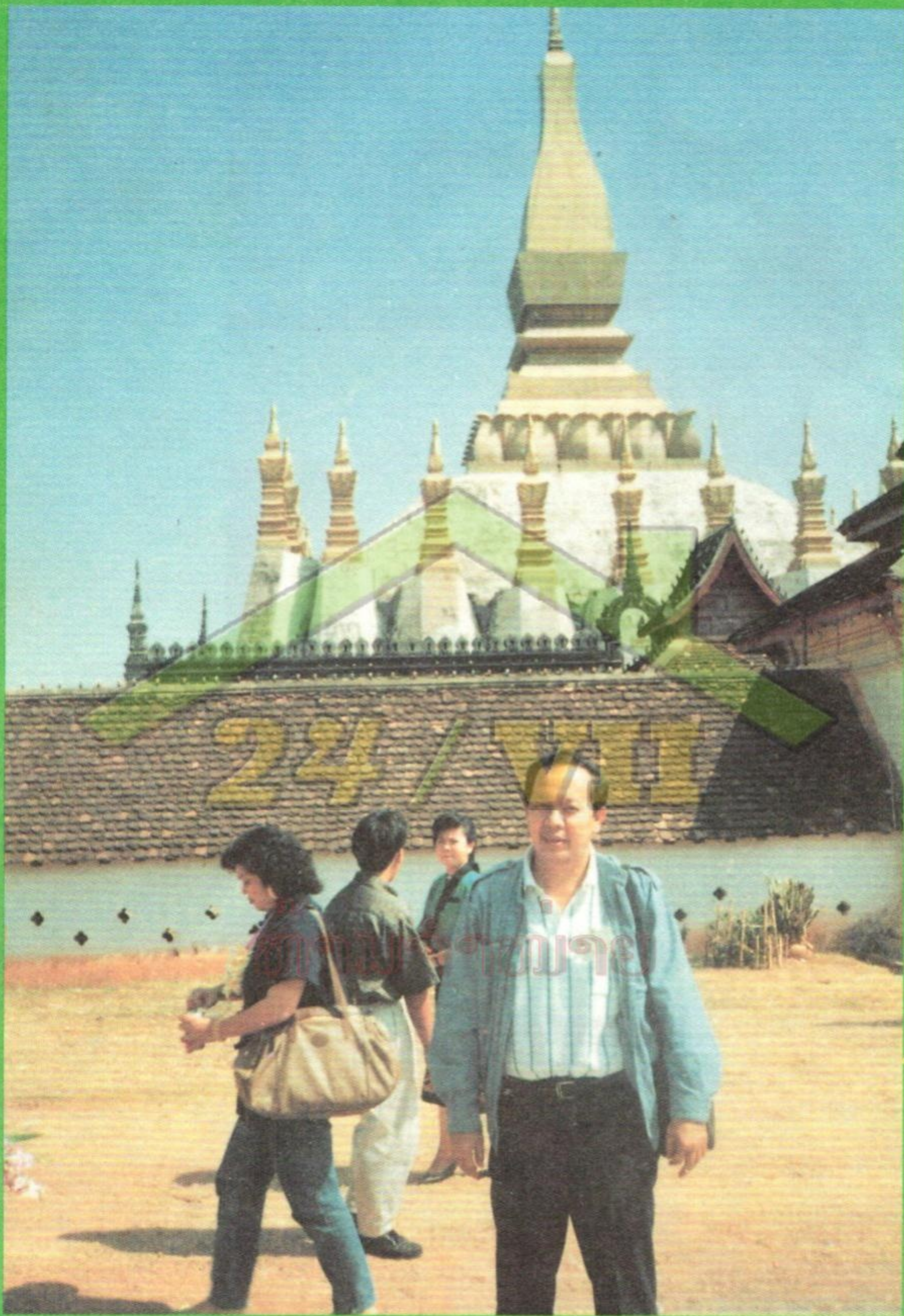
ด่านศุลกากร

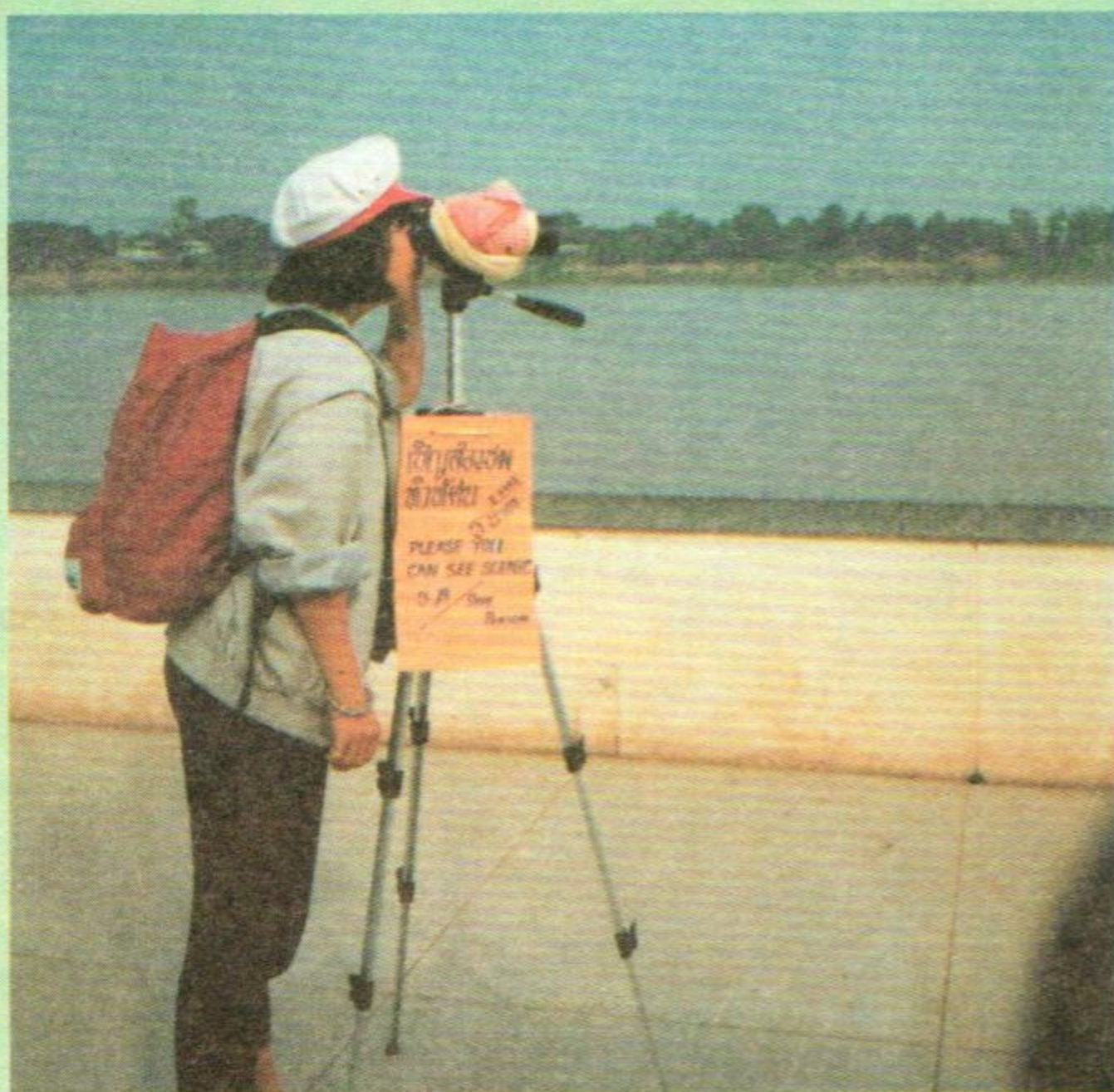
ธาดา เกิดมงคล กำลังอธิบายเรื่องขงลาว

คุณพิชาน กิติอาษา นำคณะเข้าตรวจหนังสือเดินทาง
ก่อนลงเรือข้ามฟากไปลาว

ผู้เขียนหน้าพระธาตุหลวง เวียงจันทน์

กล้องส่องทางไกลชมทิวทัศน์เมืองลาวจากฝั่งไทย

อีกมุมหนึ่งของแม่น้ำโขงมองจากฝั่งไทย

จากท่าเสด็จถึงท่าเดื่อ

การผ่านแดนเข้าลาวมีพิธีรีตองเหมือนไปประเทศอื่น คือ ต้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจหนังสือเดินทางและเขียนกรอกรายการ รายละเอียดต่าง ๆ เช่น จะไปอยู่ที่ลาวกี่วัน พักที่ไหน กลับเมื่อไร และจุดประสงค์ในการเดินทาง เป็นต้น

ตอนแรกเรากรอกข้อความเป็นภาษาไทย แต่เจ้าหน้าที่บอกว่าให้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ก็เพราะจะต้องเอาไปเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ จึงต้องเขียนกันใหม่

สำหรับการตรวจหนังสือเดินทางแทนที่เราจะเข้าคิวได้รวบรวมส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจพร้อมกันแล้วนั่งรอให้เจ้าหน้าที่เรียกทีละคนเพื่อดูหน้าว่าตรงกับรูปหรือไม่

ผมถือโอกาสนี้เดินดูโน่นดูนี่ พบคุณป้าคนหนึ่งซื้อหอยแครงเป็นจำนวนมาก รวมแล้วสัก ๕๐ กิโลกรัมเห็นจะได้

หอยแครงบรรจุอยู่ในถุงพลาสติก ดูภายนอกไม่รู้หรอก

ว่าเป็นหอยแครง ต้องถามจึงรู้

“เอาไปขายฝั่งโน้น” แม่ค้า้วยคุณป้าบอกพร้อมกับอธิบาย
ว่าหอยแครงในลาวมีราคาสูงกว่าฝั่งไทย กิโลกรัมละประมาณ
๓ บาท

“เอาหอยแครงไปขายทุกวันหรือ” ผมซัก

“วันไหนมีก็เอาไป” แม่ค้าตอบ

ผมยืนคุยกับแม่ค้าอยู่พักใหญ่ ๆ ก็ได้รับความรู้ว่า
พวกพริกสดและผักต่าง ๆ ทางฝั่งลาวก็มีราคาแพงกว่าฝั่งไทย
ฉะนั้น นอกจากจะเอาหอยแครงไปขายแล้ว บางครั้งก็
เอาพืชผักไปขายด้วย

ผมสงสัยว่าผักฝั่งลาวไม่น่าจะแพงกว่าฝั่งไทย ทั้งนี้ก็
เพราะลาวก็มีที่ดินติดกับแม่น้ำโขง น่าจะปลูกผักกินเองได้ไม่ยาก
สำหรับเรื่องนี้ได้รับคำอธิบายว่า ที่จริงน่าจะเป็นอย่าง
ที่ผมพูด แต่เหตุที่ในลาวผักแพงก็เพราะคนลาวปลูกกันไม่ค่อย
เป็น การปลูกผักสู้คนไทยไม่ได้ ผักของไทย นอกจากถูกแล้ว
ยังงามกว่าด้วย

ในลาวผักแพงก็จริง แต่เนื้อวัวถูกกว่าฝั่งไทย กิโลกรัมละ
สิบกว่าบาท

พวกแม่ค้าของไทยเมื่อนำของไปขายฝั่งลาวแล้ว หากกลับ
มักจะซื้อเนื้อมาขายฝั่งไทยด้วยเสมอ ถือเป็นรายได้พิเศษ

ถ้าใครมีขาประจำก็น่าจะสบาย ได้กำไรวันหนึ่งหลายร้อย
บาท โดยต้องเหนื่อยเพียงนั่งเรือข้ามแม่น้ำโขงเท่านั้น

“ค่าเรือข้ามฟากเท่าไร” ผมถามอีก

“สามสิบบาท” แม่ค้าตอบ

ผมฟังแล้วถึงกับร้องว่า โอ้โฮ แพงจัง

คุณทวีป คล้าประเสริฐ คอลัมนิสต์ชื่อดังของหนังสือพิมพ์
มติชนถึงกับออกปากว่า

คงจะเป็นค่าเรือที่แพงที่สุดในโลก เพราะใช้เวลาข้าม
แม่น้ำเพียงประมาณ ๕ นาทีเท่านั้น คิดแล้วก็เหมือนนั่งเรือ
ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาจากท่าพระจันทร์ถึงท่าโรงพยาบาลศิริราช
เท่านั้น

จากที่ทำการท่าเสด็จจะลงเรือได้ ต้องก้าวเท้าลงบันได
ไปประมาณเกือบ ๑๐๐ ชั้นเห็นจะได้

ช่วงลงบันไดมีเด็ก ๆ คอยรับจ้างขนของสัมภาระ โดย
คิดค่าจ้างแบบแล้วแต่จะให้ ไม่ได้กำหนดราคาแน่นอนตายตัว

พวกเราหลายคนส่งกระเป๋าให้เด็กหิ้ว คงกลัวว่าถ้าหิ้วเอง
หิ้วอาจจะทิ่มลงแม่น้ำโขงก่อนถึงลาวก็ได้

เรือข้ามฟากเป็นเรือขนาดเล็กไม่ใหญ่นัก นั่งได้ลำหนึ่งอย่าง
มากก็ราว ๆ ๔๐ คนเห็นจะได้

เรือข้ามฟากมีทั้งเรือของไทยและของลาวจอดคู่กัน สังเกต
จากธงชาติที่ชักขึ้นเหนือหลังคาเรือ

เรือลาวใช้ธงชาติลาว

เรือไทยใช้ธงชาติไทย

เมื่อมีทั้งเรือไทย เรือลาว ทำให้ผมสงสัยว่าเวลาจ่ายเงิน

ค่าเรือ จ่ายยังไง เรือทั้งสองไม่แย่งลูกค้ากันหรือ

สำหรับเรื่องนี้ คุณพิชานอธิบายว่า ไม่มีปัญหา เพราะใครจะลงเรือต้องจ่ายค่าเรือที่ท่าก่อน ท่าใครท่ามัน ต่างคนต่างขายตัว เก็บเงินไว้เอง ไม่เกี่ยวกับ ส่วนเรือก็มีฝ่ายละ ๒ ลำ ถือว่าได้ประโยชน์ร่วมกัน

ขณะนั่งอยู่บนเรือ มีชายคนหนึ่งหิ้วน้ำมันเครื่องติดมือมา ๒ กระป๋องด้วย

“คุณเป็นคนไทยหรือเปล่า” ผมถาม

“ครับ คนไทย” เขาตอบ

“เอาน้ำมันเครื่องไปทำไม” ผมอดสงสัยไม่ได้

“เอาไปฝากเพื่อนฝั่งโน้น”

ที่ชายคนนี้อาน้ำมันเครื่องไปฝากคนฝั่งลาว ก็เพราะน้ำมันเครื่องที่ลาวแพงกว่าไทย

นับเป็นเรื่องน่าแปลกที่ลาวน้ำมันเครื่องแพงจริง แต่น้ำมันเบนซินไม่ว่าจะเป็นซูเปอร์หรือธรรมดา ราคาถูกกว่าของไทย ประมาณลิตรละ ๓ บาท

ใครมีรถยนต์อยู่หนองคาย ถ้าขับไปเติมน้ำมันที่ลาวได้ก็น่าจะดี แต่คงทำไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะมีแม่น้ำโขงกั้น

ถ้าจะเอารถไปเติมน้ำมันในลาวได้ มีทางเดียวคือต้องลงแพขนานยนต์ แต่ก็ต้องเสียค่าแพ แพงกว่าที่ได้กำไรจากซื้อน้ำมัน ไม่คุ้มกัน

ขนาดเมืองไทย ราคาน้ำมันลดลงแล้ว แต่ก็ยังแพงกว่า

ลาว แสดงให้เห็นว่าเมืองไทยเล่นภาษีหนัก ถ้าไม่หนัก น้ำมันคงลดราคาถูกกว่านี้ได้ และจากการที่น้ำมันในลาวถูกกว่าเรา มากเช่นนี้ จึงมีข่าวเข้าหูผมมานานแล้วว่ามีก๊วยหลอบเอาน้ำมันเบนซินจากลาวมาขายในเมืองไทยปีหนึ่ง ๆ ไม่น้อยเลย

พูดถึงแพขนานยนต์ ตอนแรกคุณพิชานบอกว่าจะเอารถทัวร์ที่คณะของเรานั่งมาจากกรุงเทพฯ ลงแพขนานยนต์ข้ามฟากไปฝั่งลาว เพื่อความสะดวกในการเดินทางของพวกเขาขณะเที่ยวในลาว ทั้งนี้ก็เพราะตามกำหนดการ พวกเราไม่ได้จม

อยู่เฉพาะเวียงจันทน์ มีการนั่งรถไปเที่ยวนอกเมือง ไปยังที่ตั้ง
ของเขื่อนน้ำงึมด้วย แต่บังเอิญขัดข้องทางเทคนิคบางอย่าง
ไม่สามารถเอารถข้ามไปได้ จึงต้องจอดทิ้งไว้ที่หนองคาย

คนอื่นไม่รู้ แต่ผมเองก็ตั้งใจที่ไม่เอารถทัวร์ข้ามไปฝั่งลาว
เพราะถ้าเอามาข้ามไปจริง ๆ คงนั่งรถได้อย่างไม่สบายใจ ทั้งนี้
ก็เพราะคนขับรถเป็นคนไทย พวงมาลัยรถก็อยู่ทางขวาและ
เคยขับรถชิดซ้าย แต่พอไปขับรถที่ฝั่งลาวต้องชิดขวา จึงเป็น
เรื่องที่น่าห่วง เพราะคนขับไม่เคยชิน ดีไม่ดีอาจเกิดอุบัติเหตุได้

ถารถที่เรา นั่งเกิดชนกับรถอื่นยังพอว่า แต่ถ้าเกิดชนกับ
รถบรรทุกไม้ ซึ่งทราบว่าที่ลาวมีไม้มากเสียด้วย ก็มีหวังเอาชีวิต
ไปทิ้งที่เวียงจันทน์โดยเปล่าประโยชน์

มีคนร้องเตือนพวกเราว่าพอเรือขึ้นท่าเดื่อของลาว มีกฎ
ห้ามถ่ายรูป ฉะนั้นพอเรือใกล้จะถึง ผมจึงแอบถ่ายรูปเสียก่อน
รูปหนึ่ง

ไม่ได้ตั้งใจฝ่าฝืนกฎ แต่อดแปลกใจไม่ได้ว่าทำไม ท่าเสด็จ
ของไทยอนุญาตให้ถ่ายรูปได้ แต่ท่าเดื่อของลาวกลับถ่ายรูป
ไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ท่าของลาวเล็กกว่าของไทยมาก

เมื่อเรือเทียบท่าซึ่งเป็นท่าลอย ต่อจากนั้นก็เป็นบันได
ขึ้นไปยังที่ทำการโดยมีจำนวนขั้นบันไดคงจะเท่ากับฝั่งไทย
เพราะระดับน้ำในแม่น้ำโขงเท่ากัน ตลิ่งก็อยู่ในระดับเดียวกัน
แต่ความกว้างของบันไดน้อยกว่าของเราสักครึ่งหนึ่งเห็นจะได้
มองจากเรือขึ้นไป เห็นชื่อที่ทำการท่าเดื่อชัดเจน เขียน

เป็นภาษาลาวแต่คนไทยพออ่านออก

คณะของเราทยอยขึ้นบันได เมื่อมีกฎห้ามถ่ายรูป ผมจึงเก็บกล้องถ่ายรูปไว้อย่างมิดชิด เพราะไม่รู้ว่าจะเอาไฟล์ออกมาทำไม

ที่ทำการท่าเตื่อเป็นอาคารชั้นเดียว ทรวดโทรมอย่าบอกใคร แก้อีกก็เก่า ตู้เก็บเอกสารซึ่งเป็นไม้ นอกจากมีฝุ่นเกาะแล้วยังเอียง พื้นห้องสกปรก เจ้าหน้าที่ทั้งชายหญิงมีใบหน้าไม่ค่อยสดชื่นเท่าที่ควร แม้ใบหน้ายิ้มก็ดูฝืดเค็มที่ แสดงให้เห็นว่าลาวเปลี่ยนการปกครองไปตั้งนานเป็นสิบปี แต่ไม่มีอะไรดีขึ้นของใช้ในสำนักงานทุกอย่างยังล้าหลัง

หนังสือเดินทางของพวกเขา เจ้าหน้าที่ของเขาตรวจกันละเอียดหน่อย แต่ก็ใช้เวลาไม่นานนัก ทั้งนี้ก็เพราะมีแต่คณะของเราเป็นส่วนใหญ่ มีคนอื่นปะปนมาด้วยเพียงไม่กี่คน

ส่วนกระเป๋าเดินทางแทบไม่ได้ตรวจเลย ทั้งนี้ลาวคงรู้ว่าคนไทยคงไม่ได้เอาเฮโรอีนเข้าไปขายในลาวแน่ ไม่เหมือนกับคนไทยเข้าเมืองฮ่องกง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเขาจะต้องตรวจอย่างละเอียด โดยเฉพาะเป็นคนไทยหน้าดำ ๆ ด้วยแล้ว จีนฮ่องกงไม่ยากไว้ใจ บางครั้งตรวจกระเป๋าอย่างเดียวไม่พอจะจับไปแก้ผ้าตรวจดูด้วย แม้เป็นสุภาพสตรีก็ไม่ละเว้น

ขณะรอตรวจหนังสือเดินทาง มีเสียงหัวเราะเกิดขึ้น ผมหันไปดู เป็นเสียงหัวเราะของคุณชัยชนะ โพธิวาระ นักเขียนชื่อดังของหนังสือด้วย' ตูนนั่นเอง

คุณชัยชนะไม่เพียงหัวเราะอย่างเดียว ยังเอากลังขยะซึ่ง
ทำด้วยปืบยกขึ้นชูให้เราดูด้วย พวกเราเห็นแล้วพากันหัวเราะ
ตาม ๆ กัน ที่ขำก็เพราะว่าปืบที่เป็นถึงขยะไม่มีกัน

“ถึงขยะของลาวนี่ดีนะ ใส่ขยะเท่าไรก็คงไม่เต็ม” คุณ
ชัยชนะพูดขณะดูถึงขยะอีกครั้ง

ที่ผนังของที่ทำการมีภาพของท่านไกสร พรหมวิหาร
นายกรัฐมนตรี ซึ่งภาษาลาวเรียกว่าประธานสภากรัฐมนตรี
และเจ้าสุภานุวงศ์ ประธานาธิบดี แต่ลาวเรียกว่าประธานประเทศ
เป็นภาพขาวดำค่อนข้างเก่า นอกจากนี้ ต่ำลงมาจะเห็นป้าย
ประกาศเป็นภาษาลาว พวกเราช่วยกันอ่าน พอจะเดาได้ว่า
ทางการลาวห้ามนำยุ้งเข้าประเทศ ทำนองนี้แหละ เพื่อต่อต้าน
โรคมาลาเรีย

แผ่นปลิวประกาศหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีอยู่
หลายแผ่น

ทุกแผ่นไม่ได้พิมพ์ออฟเซตสอดีอย่างดีเหมือนบ้านเรา
แต่เป็นโรเนียว

ในแผ่นโรเนียวที่ว่ามีรูปผู้สมัคร ประวัติ และตำแหน่ง
หน้าที่ในปัจจุบัน พร้อมหมายเลขผู้สมัคร

ขณะที่พวกเราไปถึงลาวนั้น การเลือกตั้งทั่วประเทศเพิ่ง
ผ่านไปได้ไม่ถึงเดือน จึงมีแผ่นปลิวให้เห็นอยู่หลายแห่ง เพราะ
ยังไม่ได้แกะออก

มีเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวลาวคนหนึ่งมาคอยรับพวกเรา

ด้วย ขณะที่พวกเราทยอยเดินออกจากท่าเข้าออกต่างประเทศ
ท่าเรือ ผู้มารับได้กล่าวต้อนรับพวกเราทีละคนว่า

“สบายดี”

คนลาวจะกล่าวกันแบบนี้ ผมเข้าใจเอาเองว่าน่าจะ
หมายถึงสวัสดิ์นั่นเอง คนไทยอย่างเราฟังแล้วก็แปลกหูดี

สำหรับเรื่องนี้ มีพวกเราคนหนึ่งอธิบายว่า ที่คนลาวทักทาย
กันว่าสบายดี ก็เพราะคนลาวห่วงใยเรื่องป่วยไข้มากกว่าอย่างอื่น
จึงต้องคอยถามว่าสบายดีหรือเปล่า

ส่วนคนจีนจะทักทายกันว่า “กินข้าวแล้วยัง” ทั้งนี้ก็เพราะ
คนจีนกลัวอด

คนไทยก็ทักทายกันไปอีกอย่าง เจอกันมักจะถามว่า
“ไปไหนมา” ผมเข้าใจว่าที่ทักทายกันอย่างนี้ก็เพราะคนไทย
กลัวจะพลัดพรากจากกันนั่นเอง กลัวหลงว่างั้นเถอะ

เมื่อถูกผู้มาต้อนรับกล่าวคำสบายดีกับผม ผมก็กล่าวคำ
สบายดีตอบไป แล้วเราก็จับมือกันเพื่อมิตรภาพไทยลาวมันยืน

ประโยคหลัง ผมขอใช้สำนวนลาว ซึ่งผมเคยได้ยินมานาน
แล้วว่าเวลามีคนสำคัญของประเทศใดไปเยี่ยมเยือนลาว ลาว
จะขึ้นป้ายโดยใช้สำนวนเช่นนี้เสมอ เช่น ถ้าผู้นำรัสเซียไปเยี่ยม
ลาว ลาวก็จะขึ้นป้ายว่า

“มิตรภาพลาว โซเวียตมันยืน”

ลาวส่งรถตู้ ๒ คันมารับ นั่งกันเบียดนิดหน่อย แต่ไม่
ร้อน เพราะทุกคันมีเครื่องปรับอากาศ มีเจ้าหน้าที่ประจำรถ

คันละคน

รถที่มารับเป็นรถอยู่ในสภาพยังใหม่เอี่ยม เป็นรถสำหรับการนี้โดยเฉพาะ คือไว้รับแขกเมืองท่องเที่ยวในเมืองลาว

จากท่าเดื่อตรงไปยังเวียงจันทน์ ด้านซ้ายมือส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหาร ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง นอกจากนั้นก็ยังมีโรงงาน โรงงานมีทั้งประเภททำวัสดุก่อสร้าง ทำเครื่องดื่ม โรงน้ำแข็ง และอื่น ๆ

ผมได้เห็นโรงงานทำเบียร์ด้วย ของบ้านเรามีเบียร์ตราสิงห์ แต่ของลาวมีเบียร์ตราเสือ

เห็นโรงงานเบียร์แล้ว ทำให้อยากดื่มดูว่าตราเสือกับตราสิงห์ ไหนจะอร่อยกว่ากัน

ส่วนด้านขวามือ ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนาและบ้านผู้คน มีโรงงานบ้างแต่น้อย เข้าใจว่าเพราะการตั้งโรงงานอยู่กลางทุ่งนา ไม่เหมาะเท่ากับอยุธยาแม่น้ำ

เพียง ๔ โมงเช้าเท่านั้น เราก็ไปถึงโรงแรมที่พัก

เนื่องจากโรงแรมล้านช้างซึ่งเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งแห่งเดียวของลาวมีห้องว่างไม่พอให้เราพัก ตามที่ผมเขียนเล่าไปแล้วข้างต้น จึงทำให้เราต้องไปพักโรงแรมอื่น

โรงแรมที่เราได้พักชื่อว่าเอกราช เขาว่าเป็นโรงแรมชั้น ๒ รองจากล้านช้าง

เขียนเป็นไทยมีความหมายว่า เอกราช แต่เขียนเป็นลาวว่าเอกะลาด

โรงแรมเป็นตึกสูง ๔ ชั้น ผมพักอยู่ชั้นที่ ๒ ได้คุณชายชนะ
โพธิวาระ เป็นเพื่อนร่วมห้อง

โรงแรมอยู่ในสภาพเก่า ได้รับคำบอกเล่าว่าโรงแรมแห่งนี้
ทิ้งร้างมานาน เพิ่งมาปรับปรุงใหม่เมื่อลาวมีนโยบายเปิดประเทศ

สำหรับเรื่องโรงแรม มีตัวเลขน่าสนใจว่าทั้งเวียงจันทน์
มีโรงแรมรับผู้คนมานอนพักได้เพียง ๔๐๐ คนเท่านั้น

มีห้องพัคน้อยกว่าโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพฯ เพียง
โรงแรมเดียว

แสดงให้เห็นว่าลาวกับไทยยังห่างชั้นกันมากสำหรับเรื่องนี้
ห้องนอนเป็นห้องแบบเก่า สมัยที่ยังไม่มีเครื่องปรับอากาศ
จึงออกแบบเสียกว้างเกินไป จนเสียดายเนื้อที่เมื่อมาติดตั้งแอร์
ภายหลังทำให้สิ้นเปลืองไฟด้วย

ไม่เพียงห้องนอนกว้างจนเกินความจำเป็นเท่านั้น แม้
ห้องน้ำก็กว้างเช่นกัน

ภายในห้องน้ำแบ่งเป็นที่อาบน้ำจากฝักบัวครึ่งหนึ่ง ที่
เหลือเป็นที่นั่งสำหรับถ่ายทุกข์ ฝักบัวก็เก่า เวลาเปิดใช้ น้ำพุ่ง
กระจายไม่เป็นระเบียบ

ถึงอย่างไรก็ยังมีเครื่องปรับอากาศ ทำให้ไม่ร้อน ถึง
แม้เสียงเครื่องปรับอากาศจะรบกวนไปบ้างด้วยความเก่าก็ไม่เป็นไร

ผมถือโอกาสเปิดประตูออกไปยืนที่ระเบียงข้างนอก มอง
ไปที่ถนนพบว่าถนนกว้างรถ นาน ๆ ถึงจะมีรถผ่านมาให้เห็น
สักคันหนึ่ง ตึกตรงข้ามกับโรงแรมเป็นร้านขายกาแฟเล็ก ๆ อยู่

ร้านหนึ่ง เขียนป้ายเป็นภาษาอังกฤษว่าคือฟฟี่ช้อป แต่เขียน
ป้ายภาษาลาวว่า

“ร้านกินดื่ม”

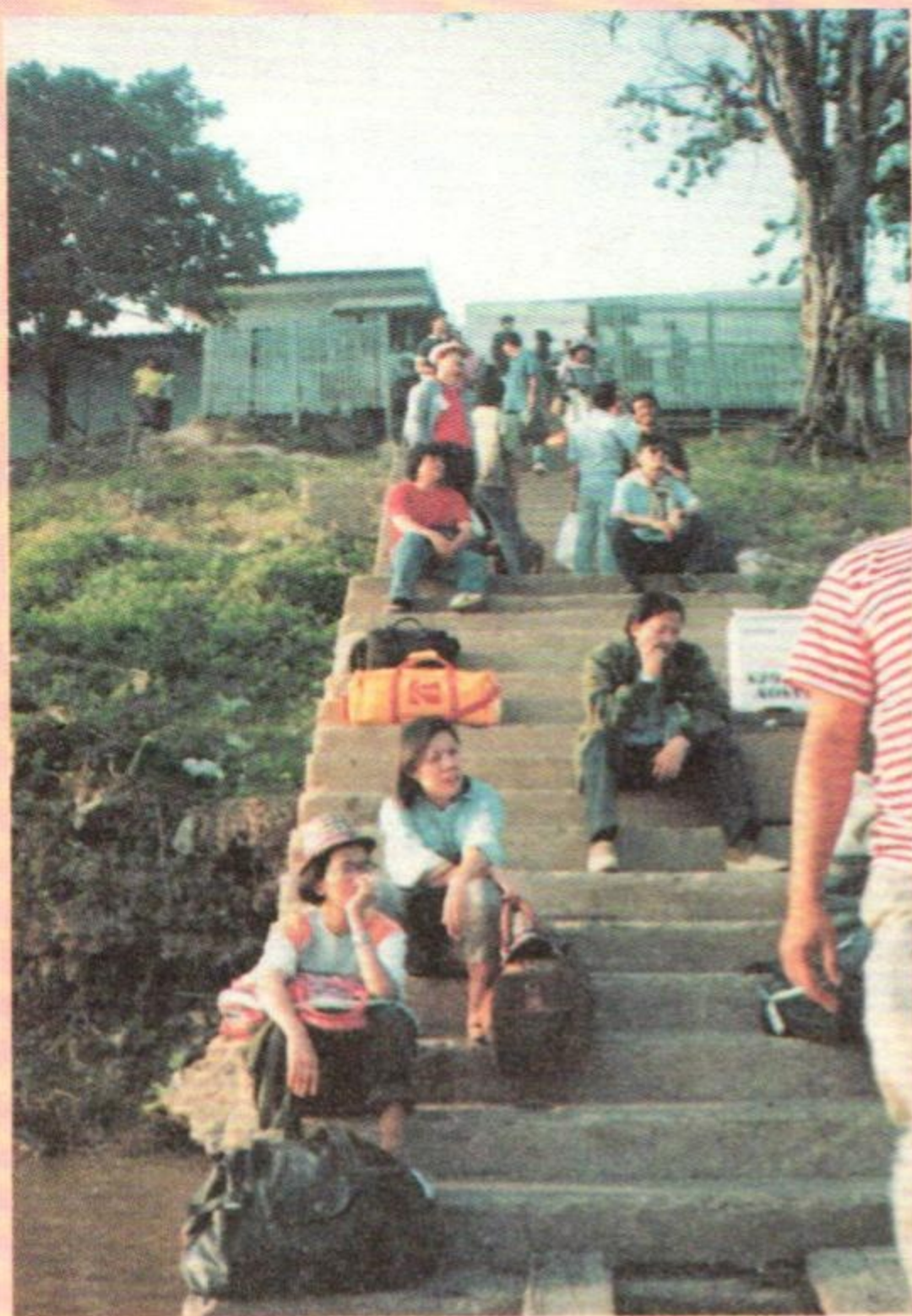
ในประเทศลาวจะเรียกร้านอาหารว่าร้านกินดื่มเสมอ
นับเป็นการใช้ภาษาที่ดีอีกอย่างหนึ่งของลาว ที่ฟังบับ
รู้เรื่องปั๊บทันที ไม่ต้องแปล

ท่าเสด็จของไทยมองจากแม่น้ำโขง

อีกมุมหนึ่งของท่าเข้าออกต่างประเทศ ท่าเดื่อ

ท่าเตื่อของลาวมองจากแม่น้ำโขง

ร้านกินดื่ม

โรงแรมเอกราชที่คณะของเราเข้าพัก

แม่ค้าหอยแครง
นำจากฝั่งไทยไปขายลาว

ห้องนอนของ โรงแรม

ประชาชนลาวไทยสามัคคี

โรงแรมเอกราชซึ่งเป็นที่พักของพวกเรา สำหรับห้องของ
ผม ฝักบัวในห้องน้ำทำงานได้ดีเกินไป คือพอเปิดน้ำ น้ำจะกระจาย
เป็นรัศมีกว้างเกือบเต็มห้องน้ำ

การอาบน้ำจึงเป็นไปด้วยความลำบาก ต้องกดหัวฝักบัว
ให้ต่ำ เพื่อน้ำจากฝักบัวจะได้ไม่ฉีดเข้าศีรษะ

มีน้ำเย็นใส่กระติกเก่า ๆ มาให้ดื่มด้วย ที่นอนค่อนข้าง
บาง ดีหน่อยตรงที่ผ้าปูที่นอนขาวสะอาดเท่านั้น

สรุปแล้ว สภาพของโรงแรมเหมือนกับโรงแรมเล็ก ๆ ใน
ต่างจังหวัดของเมืองไทย ยังดีที่ผนังเป็นตึก ถ้าเป็นฝาไม้คงมี
รูให้เห็น

ประมาณ ๑๐.๓๐ น. พวกเราก็นั่งรถออกจากโรงแรม เพื่อ
ตรงไปบริษัทท่องเที่ยวและกินดื่ม นครเวียงจันทน์ตามกำหนดการ
ตอนแรก ผมมีมโนภาพว่าบริษัทท่องเที่ยวและกินดื่ม

คงเป็นสำนักงานที่สวยงาม แต่พอเอาเข้าจริง ๆ เขาไม่ได้พา
ไปที่สำนักงาน กลับพาไปที่เวียงราตรี

เวียงราตรีคือร้านอาหารและไนต์คลับชั้นหนึ่งของลาว
ซึ่งมีรัฐบาลเป็นเจ้าของ อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทท่องเที่ยว
ลาว

เวียงราตรีเป็นอาคารชั้นเดียว ออกแบบเซย ๆ ไม่ยกพื้น
เปิดประตูจากทางเท้าก็เข้าไปในเวียงราตรีได้เลย

ผู้อำนวยการบริษัทท่องเที่ยวติดราชการอื่น ไม่สามารถ
มาต้อนรับคณะของเราได้ จึงให้ท้าวบาเหลียน ชิมดารานิก
รองผู้อำนวยการมาต้อนรับแทน

ท้าวบาเหลียนมีผมหยักศก หน้าตาหล่อที่เดียว อยู่ในวัย
๔๕ ปีเห็นจะได้ แต่ก็ดูไม่แก่ มาทราบภายหลังว่าเป็นนักเรียน
เก่าจากฝรั่งเศส แถมยังเคยรู้จักกับคุณศุภเกียรติ ธารานกุล
จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมาก่อนสมัยอยู่ฝรั่งเศสด้วย

ถึงอย่างไร คณะของเราก็ไม่ค่อยได้สนใจท้าวบาเหลียน
มากนัก ทั้งนี้ก็เพราะมีพนักงานหญิงลาวมาเข้าแถวยืนต้อนรับ
พวกเราด้วย

พวกเราทุกคนที่เป็นผู้ชายพากันไปสนใจสาวลาวกัน
มากกว่า ที่ผมกล้ายืนยันอย่างนี้ก็เพราะผมเอาตัวเองเป็นเครื่องวัด
ความรู้สึก

พวกเราถูกทักทายด้วยคำว่า สบายดีอีก ก่อนเชิญเข้าไป
ข้างใน

ภายในเวียงราตรีได้ดัดแปลงเป็นโต๊ะตัวยูแบบประชุม
แถลงข้าว มีการให้พนักงานหญิงเอาพวงมาลัยดอกไม้มาคล้อง
คอพวกเราทีละคนด้วย พวงมาลัยไม่ได้ใช้ดอกมะลิหรือดอกกรัก
เหมือนบ้านเรา แต่กลับใช้ดอกกลิ่นทมเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง
ดอกไม้ชนิดนี้คนไทยถือเสียด้วย เพราะชื่อกลิ่นทมไม่เป็นมงคล
แต่เราจำเป็นต้องรับ

ทำวบาเหลียนกล่าวต้อนรับพวกเราแล้วแถลงให้เราทราบ
เป็นภาษาลาว ซึ่งคนไทยพอจะฟังรู้เรื่อง สรุปได้ว่า

ลาวจะเปิดประเทศให้คนไปเที่ยวได้สะดวกตั้งแต่ปี ๒๕๓๒
เป็นต้นไป โดยได้ดำเนินการไปแล้ว และจะดำเนินการเพิ่มขึ้น
ดังนี้

หนึ่ง เปิดศูนย์การค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าทุกชนิด

สอง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เขื่อนน้ำงึม
น้ำตก และโบราณวัตถุ

สาม ทำร้านค้าปลอดภาษี

สี่ ทำศูนย์อัญมณี เนื่องจากลาวมีวัตถุดิบมาก

ห้า พัฒนาฝีมือด้านทำของที่ระลึก และงานฝีมือต่าง ๆ

ลาวจะเลียนแบบไทยโดยจะจัดปีท่องเที่ยวขึ้น โดยจะ
ร่วมกับเขมรและเวียดนามด้วย

เมื่อพวกเราสอบถามถึงเรื่องโรงแรม ทำวบาเหลียนบอก
ให้เราทราบว่า สำหรับโรงแรมชั้นหนึ่ง ลาวลงทุนเองคง
ไม่ไหว อย่างไรก็ตาม ตอนนี้ได้มีคนไทยมาขอสร้างโรงแรมแล้ว
ถึง ๓ แห่ง ถ้าสร้างเสร็จจะได้มีห้องพักใหม่เอี่ยมถึง ๗๐๐ ห้อง
ในระยะแรกคงเพียงพอกับการรับนักท่องเที่ยว

สำหรับเรื่องโรงแรม ถึงแม้ผมไม่ได้ถาม แต่ผมก็เชื่อว่า
ถ้าคนไทยคนไหนต้องการไปลงทุนในลาว ผมเชื่อว่าลาวคง
ไม่ปฏิเสธ เพราะยังมีมากเท่าไรก็ดี

ฉะนั้น ถ้านายทุนผู้ใดสนใจก็ลองไปติดต่อกันเอาเอง

มีการซักถามกันระหว่างท้าวบาเหลียนกับพวกเรา จน
ใกล้เที่ยง ตอนแรก ผมนึกว่าคงจะได้กินข้าวเที่ยงกันเลย ถ้า
ได้กินก็ดี เพราะท้องเริ่มร้องเตือนแล้ว แต่ปรากฏว่าผู้ต้อนรับ
ยังไม่ยอมให้กิน กลับพาเรานั่งรถออกจากเวียงจันทน์ตรงไปยัง
พระธาตุหลวง

พระธาตุหลวงถือเป็นปูชนียสถานที่สักการบูชาสูงส่ง
และยังเป็นตัวแทนทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
ของลาวด้วย แปลว่าพระธาตุหลวงทำให้คนลาวมีเกียรติภูมิ
ยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงความเจริญของลาวในอดีต ฉะนั้น เวลา
มีแขกเมือง คนลาวจะต้องมานมัสการ หรือไม่ก็มาชมความงาม
ของพระธาตุหลวง ซึ่งการเดินทางไปได้ง่าย เพราะพระธาตุหลวง
ประดิษฐานอยู่กลางเมืองเวียงจันทน์นั่นเอง

พระธาตุหลวงมีลักษณะอย่างไร อธิบายยาก ถ้าดูรวม ๆ
นับว่าเป็นปูชนียสถานที่สวยงามมากที่สุด น่าเสียดายที่ทาง
การลาวไม่ดูแลเท่าที่ควร บริเวณรอบ ๆ พระธาตุหลวงจึงสกปรก
มีขยะเกลื่อน ที่ประตูทางเข้าเห็นเพียงมีคนนั่งเฝ้าอยู่เพียงคน
เดียว ขณะที่คณะของเราไปถึง มีคนมาเที่ยวและสักการะน้อยมาก
นอกจากคณะของเราแล้ว ไม่มีผู้อื่นเลย

คุณภราดร รัตนกุล ผู้รู้เรื่องลาวดีกว่าคนอื่นอีกนั่นแหละ
ได้กรุณาเล่าให้ผมฟังถึงพระธาตุหลวงคร่าว ๆ ว่าพระธาตุหลวง
ถือเป็นสัญลักษณ์ของเวียงจันทน์

องค์พระธาตุที่เห็นอยู่ในปัจจุบันเป็นองค์ที่ได้ซ่อมแซม

ใหม่ เพราะของเก่าชำรุดเสียหายไปหลายครั้ง ถูกฟ้าผ่าบ้าง
ถูกศัตรูรุกรานทำลายบ้าง

ศัตรูของลาวที่ว่ามีทั้งพม่าและไทย แต่ลาวไม่ได้เรียก
ไทยว่าไทย แต่เรียกว่าสยาม

การบูรณะแต่ละครั้ง ประชาชนลาวได้พร้อมใจกันออกเงิน
และออกแรง ขณะนี้ยังซ่อมไม่เสร็จสมบูรณ์

ด้านหน้าของวัดพระธาตุหลวง เป็นอนุสาวรีย์พระไชย-
เชษฐาธิราช ผู้สร้างอาณาจักรล้านช้าง

จากพระธาตุหลวง ผู้นำเที่ยวได้พาเราไปที่ลานกว้าง
แห่งหนึ่ง ไกลออกไปจะเห็นอนุสาวรีย์ปฏิวัติของลาวโดดเด่น
บนปลายแหลมมีดาวแดง

“บริเวณแห่งนี้เหมือนสนามหลวงของลาว” คุณภราดร
นั้นแหละบอกอีก

เท่าที่สังเกตระยะที่รถนำพวกเราเที่ยวที่เวียงจันทน์ ไกด์
ของลาวแทบไม่ต้องพูดอะไรเลย ได้แต่นั่งยิ้ม อาจเป็นเพราะ
เห็นคุณภราดรรู้เรื่องเวียงจันทน์ดีอยู่แล้วก็ได้ จึงปล่อยให้แก
เป็นไกด์แทน

ผมเชื่อว่าคุณภราดรคงพูดถูกทุกเรื่อง ถ้าไม่นั้นแล้ว ไกด์
ลาวประจำรถจะต้องคัดค้าน เพราะไกด์ก็ฟังภาษาไทยรู้เรื่อง
เช่นกัน

คุณภราดรได้โอกาสจึงอธิบายต่อเรื่อยๆ ว่า

“ลานกว้างแห่งนี้แหละ เป็นทั้งที่จัดงาน ที่สวนสนาม

แม้วงดนตรีจากไทยก็มาเปิดการแสดงกลางแจ้งที่ลานแห่งนี้
หลายวง”

“คนลาวติดใจดนตรีของไทยมาก เพราะฟังรู้เรื่อง จึง
แห่มาดูดนตรีจากไทยแทบเหยียบกันตาย”

ต่อจากนั้น รถพาเรามาแวะที่ประตูชัย ซึ่งเป็นผลพวง
สมัยที่ฝรั่งเศสยังเรืองอำนาจในลาว

ได้เห็นประตูชัยในประเทศลาวแล้วให้ความรู้สึกว่าลาว
ทำเกินฐานะ เพราะประตูชัยเป็นอาคารที่แข็งแรงทนทาน สวยงาม
และโดดเด่น อีกทั้งคงต้องใช้เงินมาก

ประเทศยากจนอย่างลาวไม่น่าก่อสร้างประตูชัยขึ้นมา
เลย ถ้าหมายถึงออกเงินเอง แต่เมื่อก่อสร้างขึ้นมาแล้วก็นับว่า
ดีเหมือนกัน เพราะทำให้เวียงจันทน์สวยงามขึ้น โดยเฉพาะ
ถนนขนาดใหญ่ที่เวียงจันทน์มีเพียงสายเดียว

ถนนสายที่ว่านี้กว้างสักประมาณ ๒๐ เมตรเห็นจะได้
มีช่องทางให้รถวิ่งได้หลายช่องทาง แต่แทบไม่มีรถยนต์ให้
เห็น มีแต่รถจักรยาน จนคุณทวีป คล้าประเสริฐ พูดว่า

“ถ้าใครถูกรถยนต์ชนในลาว ถือว่าคนนั้นโชคร้ายเป็นบ้า”

ผมไม่ได้เข้าไปใกล้ประตูชัย เพราะไม่รู้จะเข้าไปทำไม
ดูไกล ๆ สวยกว่า บริเวณแถบนั้นมีแผงลอยขายบุหรี่ยุ่เจ้าหนึ่ง
อีกเจ้าขายกล้วยปิ้ง

ผมไม่สนใจบุหรี่ยุ่เพราะไม่ได้สูบ แต่สนใจกล้วยปิ้ง เพราะ
ท้องกำลังหิว จึงซื้อกล้วยปิ้งสิบบาท กล้วยปิ้งในลาวไม่มีการ

นำมาทับให้แบน ที่เรียกว่า กล้วยทับ

ผมไม่มีแบงก์ใบละ ๑๐ บาท จึงใช้ใบละ ๑๐๐ บาทซื้อ
ได้รับเงินทอนมาปึกหนึ่ง เพราะ ๑๐๐ บาทไทยเท่ากับ ๑๘๐๐
กีบ มีหน้าซ้ำ ยังได้กล้วยปิ้งตั้ง ๓๐ ใบเห็นจะได้

แสดงให้เห็นว่ากล้วยเมืองลาวถูกกว่าเมืองไทย รสชาติ
ก็ใช้ได้ทีเดียว คนอื่น ๆ ก็ยอมรับเมื่อผมนำไปแจกให้กินบนรถ
ขณะนั่งรถกลับที่เดิมเพื่อกินอาหารกลางวัน

เจ้าภาพจัดอาหารไว้พร้อมอยู่บนโต๊ะ พวกเราต่างเดินตรง
เข้าไปนั่งที่โต๊ะเลย โดยไม่จำเป็นต้องให้เชิญ เพราะเวลาล่วง
เลยมาถึงบ่ายโมงกว่าเล็กน้อยแล้ว ทุกคนหิว แต่ยังไม่ทันได้
ลงมือกิน พนักงานต้อนรับได้เข้ามาเชิญให้ไปนั่งที่โต๊ะอีกแห่ง
อยู่ใกล้ ๆ กัน ซึ่งบนโต๊ะมีมันทอดหั่นบาง ๆ รออยู่กับเครื่องดื่ม
ซึ่งมีทั้งเบียร์กระป๋องและน้ำอัดลม

พวกเราเพิ่งมารู้ทีหลังว่าเวลาลาวตั้งโต๊ะเลี้ยงแขก จะ
ไม่ให้แขกเข้านั่งโต๊ะกินอาหารเลยทีเดียว แต่จะจัดที่นั่งอีกแห่ง
ให้ดื่มและกินของเบา ๆ ไปพลางก่อน เหมือนเป็นการวอร์มอัฟ
ของนักกีฬาอย่างนั้นแหละ

พวกเราทุกคนจึงต้องทำตามที่เจ้าภาพต้องการ สำหรับ
คนไม่กินเหล้า ถึงจะหิวก็ต้องทน

ใช้เวลากินวอร์มอยู่ประมาณสัก ๑๐ นาทีเห็นจะได้ เจ้าภาพ
จึงเชิญให้เข้าที่กินอาหารได้

อาหารที่เจ้าภาพนำมาเลี้ยงมีต้มยำไก่ ยำเนื้อ เนื้อกวาง

อย่าง ตะพานน้ำผัดเผ็ด แล้วก็ปลาช่อนย่าง

ก่อนกินอาหาร ผมรู้สึกแปลกใจ ทั้งนี้ก็เพราะช้อนล้อม
มีแต่ล้อม ไม่มีช้อน แต่กลับไปมีช้อนกระเบื้องสีขาวที่ใช้สำหรับ
ตักแกงจืดวางคู่อยู่กับล้อม

ตอนแรกผมนึกว่าคนจัดโต๊ะอาจจะลืมช้อนก็ได้ แต่เมื่อ
ดูไปทั่วโต๊ะ จึงรู้ว่าไม่ลืมแน่ เพราะทุกคนไม่มีช้อนเช่นกัน

ใช้ช้อนสำหรับตักแกงจืดมาตักข้าวกิน รู้สึกว่าตักลำบาก
เพราะข้าวในเมืองลาวแข็งเป็นก้อน ถ้าจะตักข้าวเข้าปาก ใช้
ล้อมดีที่สุด

ผมสังเกตดูคนลาวกินข้าว แทนที่เขาจะใช้ช้อนตักข้าว
แต่กลับใช้ล้อมตักข้าวเช่นกัน เพราะสะดวกกว่า

สำหรับเรื่องข้าว ผมก็เพิ่งมารู้ตอนหลังว่าเหตุที่ข้าวแข็ง
เป็นก้อนไม่นิ่มเหมือนข้าวที่ผมเคยกินในเมืองไทยก็เพราะว่า
ข้าวของลาวเป็นข้าวเจ้าผสมกับข้าวเหนียว

ด้วยเหตุนี้ ผมจึงกินไม่อร่อยเลยโดยเฉพาะกินกับต้มยำไก่
แต่ถ้ากินกับเนื้อกวางย่างพอไปกันได้ เพราะอาหารประเภท
ย่าง เข้ากับข้าวเหนียวได้ดี ถึงแม้เป็นข้าวเหนียวผสมกับข้าวเจ้า
ก็ไม่เป็นไร

เนื้อกวางนิ่มอร่อย เคี้ยวพอดีปาก ทุกคนพากันชมเชย
เนื้อกวาง

ท้าวบาเหลียนบอกว่าในลาวยังพอหาเนื้อกวางกินไม่ยาก
ทางการอนุญาตให้จับกวางมากินได้ แต่ให้จับเป็นบางเดือน

ไม่ตลอดทั้งปี

คนลาวก็นิยมกินเนื้อกวาง คงเหมือนคนไทยนั่นแหละ อีกหน้อยกวางก็คงหมดป่า คล้าย ๆ เมืองไทย หรือไม่หมดก็ คงเหลือน้อย ต้องออกกฎหมายมาคุ้มครองให้มัน

ตะพานน้ำก็เป็นอาหารโปรดของคนลาว ตอนผมอยู่ใน เมืองไทยไม่เคยคิดอยากกิน จึงไม่เคยกิน แต่พอไปถึงลาว เห็น เขาชมว่าอร่อย ผมจึงทดลองกิน กินคำเดียวต้องหยุดเพราะมีกลิ่น

พวกเราซึ่งเป็นนักกินคนหนึ่งบอกว่า ลาวทำตะพานน้ำ กินไม่เป็น ถ้าทำเป็นแล้วจะไม่เหม็น

ปลาช่อนของลาวหัวโตตัวเล็ก ผมสังเกตปลาช่อนจาก งานอื่นก็มีลักษณะเหมือนกันคือหัวโตตัวเล็ก ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น ก็ไม่รู้ ปลาช่อนย่างไม่ค่อยมีเนื้อ จึงกินไม่อร่อย

ขณะกินอาหารมีเสียงเพลงขับกล่อมด้วย นักดนตรีและ นักร้องแต่งกายอยู่ในชุดสีขาวเหมือนกัน

ขอชมว่าดนตรีเล่นได้แน่นไพเราะ นักร้องก็ร้องได้ดีทุกคน เพราะเป็นนักร้องอาชีพ โดยเฉพาะนักร้องชายคนหนึ่งหน้าตา ยิ่งกับสายัณห์ สัญญา แต่บางคนว่าหน้าตาคล้ายกับธงไชย แมคอินไตย์ ร้องได้ดีเป็นพิเศษทั้งเพลงภาษาลาวและภาษาไทย

เพลงไทยที่เขาร้องได้ดีมากก็เห็นจะเป็นเพลงทั้งรักทั้งเกลียด ของวงเพื่อน ซึ่งดวงสิทธิ์ เรียมจินดา เป็นผู้ร้อง

เพลงนี้กำลังฮิตอยู่ในลาว ท้าวบาเหลียนอีกนั่นแหละ บอกว่าเมืองไทยฮิตเพลงอะไร เมืองลาวก็ฮิตเพลงอย่างนั้น

หลังอาหาร แม่หญิงลาวซึ่งอยู่ในชุดเครื่องแต่งตัวลาว
นุ่งผ้าซิ่น หน้าตาน่ารัก ก็จะมาโค้งพวกเราออกไปรำวง ถือ
เป็นการย่อยอาหารที่เหนื่อยเอากการ แต่ก็สนุกสนาน

เจ้าภาพเชิญให้พวกเราขึ้นไปร้องเพลงด้วย ทวีป คล้า-
ประเสริฐ จากหนังสือพิมพ์มติชน และคุณดวงเดือน สุทธิบุตร
จากชั้นมุนทวร์ ได้เป็นตัวแทนของพวกเราออกไปร้องเพลง
ได้ไพเราะไม่เบา ได้รับเสียงปรบมือดังและนานโดยมีพวกเรา
เป็นหน้าม้าคอยปรบมือนำ

มีสิ่งที่น่าสนใจอย่างหนึ่งก็คือ เจ้าภาพได้อุตส่าห์
ให้นายจันทร์สม แสงสิริวรรณ นักแต่งเพลงชื่อดังของลาว แต่ง

เพลงชื่อ ประชาลาวไทยสามัคคี ขึ้นมาต้อนรับพวกเราซึ่งถือว่าเป็น
เป็นสื่อมวลชนคนณะแรกที่ได้รับเชิญเข้ามาในลาว หลังจาก
การสู้รบที่รุ่มเกล้าระหว่างไทยลาวยุติลง

เป็นเพลงที่แต่งขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ ก่อนหน้าที่พวกเราจะมา
ไม่กี่วัน ซึ่งมีเนื้อร้องที่แสนซาบซึ้งและประทับใจดังนี้

เฮาชาวประชาสองฝั่งซ้ายขวาน้ำโขงลาวไทย

เฮาฮักร่วมใจ เฮาเคยได้ไปมาหาสู่

ลาวก็เป็นเขยไทย ไทยก็เป็นเขยลาว

มาแต่คราวยายตาย่าปู่

พูดไทยคนลาวก็รู้ เว้าลาวคนไทยก็รู้

มอง ๆ ดู ประเพณีครีอกันได้

เดือน ๕ ลาวไทยเล่นสงกรานต์

เดือน ๖ นั้นก็งานบุญบั้งไฟ

เดือน ๑๑ ส่วนเหนือลาว ไทยม่วนหัวใจ

ทั้งแข็งทั้งพ้อนยกยก้อนไปตามจังหวัดปะเท็งปะ เสี่ยง

กลองยาวไทย **สามัคคี**

เสี่ยงแคนก็กังวานสดใส (ซ้ำ)

ระดมใจลาวไทย สามัคคี ออย่าหมางใจกัน

สร้างสายพั้วพัน มั่นแก่นทวี

ตัดน้ำโขงคงตัดบ่ขาด ตัดสายเครือญาติลาว ไทยยาก

อิหลี

ประชาลาว ไทยคือน้องพี่ (ซ้ำ)

ด้วยพันธมิตรสามัคคีช่วยเหลือกัน

สร้างเมืองบ้านลาวไทยก้าวเจริญ

ผู้แต่งเพลงนี้ได้ขึ้นร้องเองด้วย เมื่อเสียงเพลงจบลง ได้รับเสียงปรบมืออย่างพอใจ โดยไม่จำเป็นต้องมีหน้าม้า

พวกเราเริ่มเข้าไปขอสัมภาษณ์และขอจดเนื้อเพลง จากการได้คุยกับนักแต่งเพลงผู้นี้ จึงได้รู้ว่าครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เขาเคยมาอยู่กรุงเทพฯ เคยร้องเพลงอยู่ที่โลลิต้าด้วย

“ผมรู้จักกับคุณสุเทพ วงศ์กำแหงเป็นอย่างดี ขอฝากความคิดถึงไปยังเขาด้วย” นักแต่งเพลงชื่อดังวัยกลางคนของลาวบอกฝากมากับผม

ผมก็ไม่แน่ใจว่าคุณสุเทพ วงศ์กำแหง จะได้อ่านเรื่อง “เบิ่งลาว” ที่ผมได้เขียนนี้หรือไม่ ถ้ามาอ่านพบ โปรดรับรู้ด้วยว่าเพื่อนของคุณคนหนึ่งที่ลาวคิดถึง

อนุสาวรีย์ปฏิวัติของลาว

ถนนสายหลักในนครเวียงจันทน์

อีกมุมหนึ่งของพระธาตุหลวงด้านหน้าเป็นอนุสาวรีย์พระไชยเชษฐาธิราช

ท้าวบาเหลียน ชัมดารานิกกรกับพนักงานหญิงลาวขณะรอดต้อนรับคณะของเรา

นักร้องลาวกำลังร้องเพลงไทย

แม่ค้าขายกล้วยปิ้ง

คุณประเชิญ ขาญพานิชย์ กำลังดูแผงขายบุหรีมีทั้งบุหรีจากไทยและจากรัสเซีย

นั่งรถสามล้อเบิ่งเวียงจันทน์

หลังจากได้สนุกสนานด้วยการร่ำวงสามัคคีกับพนักงานสาวสวยแล้ว ก็เป็นช่วงโอกาสที่เจ้าภาพปล่อยให้พวกเราอิสระ หมายถึงว่าจะไปไหนก็ได้ตามใจชอบ

เมื่อถูกปล่อยตามใจ ผมก็ไม่รู้ว่าจะไปไหนเหมือนกัน นอกจากไปหาซื้อของฝากที่ศูนย์การค้า โดยมีพวกเขาคนหนึ่งเป็นผู้พาไป

พวกเราใช้วิธีเดินไปยังศูนย์การค้า เพราะอยู่ห่างจากเวียงราตรีราว ๆ สัก ๕๐๐ เมตรเห็นจะได้

ตอนแรก ผมนึกภาพว่าศูนย์การค้าของลาวในนครเวียงจันทน์คงจะเหมือนศูนย์การค้าในบ้านเรา เพียงแต่มีขนาดเล็กกว่า ผมตั้งใจว่านอกจากจะหาซื้อของแล้ว จะถือโอกาสนั่งปล่อยอารมณ์ภายในศูนย์การค้าด้วยการกินกาแฟสักถ้วย

แต่พอได้เห็นของจริง แค่นี้ได้เห็นตัวอาคารศูนย์การค้าแทบ

เช่าอ่อน เพราะมีรูปร่างยังกับศาลาการเปรียญในวัดยังงี้ยังงั้น
ที่ถนนด้านหน้าศูนย์การค้ามีรถแท็กซี่เก่า ๆ จอดรอรับคน
รถแท็กซี่เมืองลาวจอดรอผู้โดยสาร ไม่ตระเวนเสาะหาผู้โดยสาร
เหมือนเมืองไทย

ผมก็ไม่ทราบว่แท็กซี่คิดเงินค่าโดยสารอย่างไร ใช้วิธีตกลง
ราคาหรือใช้มิเตอร์ เพราะผมไม่ได้ใช้บริการ แต่ก็ขอเดาว่าแท็กซี่
เมืองลาวคงเหมือนเมืองไทยคือใช้วิธีตกลงราคา เพราะไทยกับ
ลาวคงมีนิสัยคล้าย ๆ กันนั่นแหละ

ศูนย์การค้าของลาวมีลานจอดรถยนต์อยู่ด้านหน้า แต่
มีรถจอดอยู่เพียงไม่กี่คันเท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นรถจักรยานสองล้อ
มากกว่า

คนลาวใช้รถจักรยาน ๒ ล้อกันมาก บนถนนจึงมีรถ
ชนิดนี้มากกว่ารถเครื่อง

ด้านหน้าติดกับรั้วมีที่รับฝากรถจักรยานคันละ ๑๐ กีบ
รถมอเตอร์ไซค์คันละ ๒๐ กีบ

ที่จำเป็นต้องฝากรถไว้ก็เพราะกลัวหาย แสดงให้เห็นว่า
ถึงลาวจะปกครองแบบคอมมิวนิสต์ รถจักรยานก็หายง่ายเช่นกัน

ภายในศูนย์การค้าไม่มีเครื่องปรับอากาศ มีเพียงอากาศ
หายใจ ไม่มีบันไดเลื่อน อย่างว่าบันไดเลื่อนเลย แม้บันไดธรรมดา
ก็ไม่มี ทั้งนี้ก็เพราะเป็นอาคารชั้นเดียว

การจัดร้านโชวสินค้าก็ทำกันเหมือนขายกันในตลาดต่าง-
จังหวัด

สินค้าที่นำมาขายมีทั้งประเภทไม้แกะสลัก เสื้อผ้า และ
จำพวกงานฝีมือต่าง ๆ นอกนั้นก็ยังมีประเภทเครื่องปั้นดินเผา
เครื่องกีฬา เครื่องเรือน

ผมดูแล้วไม่น่าซื้ออะไรเลย เพราะเป็นสินค้าธรรมดาที่
ในเมืองไทยก็มีขาย

ถ้าจะน่าสนใจหน่อยก็เห็นจะเป็นจำพวกเครื่องเงิน ตั้งแต่
แหวนเงิน เข็มขัดเงิน กำไลเงิน ไปจนถึงขันเงิน

คุณปิยะรัตน์ วรรณะวิภาต ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์-
กองทัพบกช่อง ๕ ผู้ชำนาญเรื่องเครื่องประดับที่เป็นเงิน บอกเรา
ว่าเครื่องเงินในลาวราคาถูกกว่าของไทย ไม่เพียงแต่บอกอย่าง
เดียว เธอได้ซื้อกำไลเงินใช้เอง และไปฝากพรรคพวกด้วย

หลายคนซื้อตามเธอ ส่วนคุณสุรัตน์ บัณฑิตย์ ผู้อำนวยการ
หนังสือพิมพ์เสียงตะวันออก สนใจเรื่องอัญมณี ได้กระซิบ
บอกผมว่าพลอยในลาวราคาถูกกว่าของไทย แต่ยังไม่แน่ใจ
เรื่องคุณภาพ จึงไม่กล้าซื้อมาก

ใกล้ร้านขายเครื่องเงิน ขายทองคำด้วย ผมลืมนึกเข้าไปถามว่า
ราคาทองบาทละเท่าไร ถ้าถามได้น่าจะดี เพราะถ้าทองใน
ลาวแพงกว่าไทย ไปเที่ยวลาวครั้งต่อไปจะได้ใส่สร้อยทองคำ
เส้นใหญ่ ๆ เพื่อไปขายในลาวเอากำไร

ขณะยืนมองร้านทอง ผมได้เห็นคนลาวมาซื้อทองด้วย
เห็นแล้วน่าขำเพราะต้องทำเงินมาเป็นพอนหนาเป็นปึก

ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมลาวไม่พิมพ์เงินใบละ

๑,๐๐๐ กีบ หรือหมื่นกีบออกมาใช้บ้าง เพื่อว่าเวลาซื้อของ
แพง ๆ จะได้ใช้เงินเพียงไม่กี่ใบ แทนที่จะเอาเงินมาเป็นฟ่อน
หรือเป็นปึกเหมือนปัจจุบันเวลาจะซื้อสร้อยทองคำสักเส้น

นี่คือที่ซื้อสร้อยทองคำ ถ้าเอาเงินสดลาวไปซื้อรถยนต์หรือ
บ้าน ผู้ซื้อคงต้องเอาเงินใส่กระสอบแบกไปซื้อแน่

สินค้าจากต่างประเทศเท่าที่ผมดูมีของรัสเซียและเวียดนาม
บ้าง แต่ก็น้อยกว่าไทย เหล้าฝรั่งก็มีขาย แต่สอบราคาแล้วเท่า ๆ
กับของไทย จึงไม่เหมาะสำหรับซื้อหิ้วมาฝากเพื่อนฝูงนอกจาก
ซื้อเพื่อกินในลาว

พวกแจกันที่ทำในเวียดนามก็พอมิให้เห็น

สินค้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทยแทบทั้งนั้น แม่เครื่องดื่ม
ต่าง ๆ ประเภทน้ำขวด น้ำบำรุงกำลัง นมสด ก็มาจากไทย

แผงขายแทบเป็นเพลงไทยทั้งนั้น มีทั้งลูกทุ่ง ลูกกรุง วิทย์
ที่ขายก็เป็นยี่ห้อที่ทำในเมืองไทย

ของใช้ในครัวเรือน เช่น ตะกร้า กะละมัง ชั้นวางของ
ฝาชี ถังน้ำ ที่ทำด้วยพลาสติกก็ส่งมาจากเมืองไทย

ผมเห็นสินค้าที่จำหน่ายในเมืองลาวแล้วรู้สึกชื่นใจ เข้าใจว่า
คงเหมือนกับคนญี่ปุ่นที่มาเห็นสินค้าของญี่ปุ่นมีขายอยู่เต็มบ้าน
เต็มเมืองในเมืองไทย

สินค้าจากไทยเป็นที่สนใจของคนเวียงจันทน์ เพราะ
นอกจากคุณภาพดีแล้ว ราคายังไม่แพงด้วย เพราะเพียงเดินทาง
ข้ามโขงมาจากหนองคายเท่านั้น

ผมเดินดูสินค้าอยู่เพียงไม่นานนาที่ เพราะเห็นแล้วเบื่อ
มากกว่าอยากซื้อ อีกทั้งสินค้าส่วนใหญ่เป็นของพื้น ๆ ธรรมดา ๆ
ไอ้ที่แปลกไปจากธรรมดา เช่นสินค้าจากรัสเซียหรือจากเวียดนาม
ผมก็ไม่อยากซื้อเพราะไม่ติดใจ

เท่าที่สังเกต คนอื่น ๆ ก็เหมือนผม คือแทบไม่มีใครซื้อ
อะไร ส่วนใหญ่เพียงอยากเดินเล่นเพื่อให้รู้ว่าในศูนย์การค้า
ของลาวมีอะไรขายบ้างเท่านั้น

“ศูนย์การค้าที่อื่นมีอีกหรือเปล่า” ผมถามผู้ที่พามาชม
สินค้า

“ไม่มี มีที่นี่แห่งเดียว” เป็นคำตอบ

คุณพิธาน กิติอาษา ได้นัดกับพวกเราว่าตอนประมาณ
หนึ่งทุ่มให้ไปรอที่โรงแรม เพราะเจ้าภาพจะจัดงานเลี้ยงสังสรรค์

ผมเห็นว่ามีเวลาเหลือตั้งหลายชั่วโมง ผมจึงถือโอกาส
นั่งรถ ๓ ล้อชมเมือง

รถสามล้อในเวียงจันทน์มีหน้าตาเหมือนกับรถสามล้อ
ในต่างจังหวัดบ้านเรา

ผมขอให้สารถี ๓ ล้อถีบรรพพาผมตระเวนไปเรื่อย ๆ เขาก็ทำ
ตามอย่างว่าง่าย เพราะเขาคงคิดว่าอย่างไรเสีย การรับนักท่องเที่ยว
ต่างชาติอย่างผมต้องได้เงินดีกว่าคนลาวนั่งแน่ ๆ

ผมบอกให้สารถีบังคับรถไปช้า ๆ ตามสบาย แล้วก็สบาย
จริง ๆ เพราะอากาศใกล้ ๆ ๔ โมงเย็นไม่ร้อน อีกทั้งไม่มีรถติด
ให้รำคาญใจ

ผมนั่งรถไปพลาจ ปากก็ชวนคนขี่ ๓ ล้อคุย จากการ
ชอกแซกสอบถามของผม จึงได้รู้ว่าค่าเช่ารถวันละ ๒๐๐ กีบ
เขามีรายได้ตกวันละ ๒ พันถึง ๓ พันกีบ คิดเป็นเงินไทยก็
ร่อยกว่าบาท ถ้าเขาไม่ม่ ถือว่าเป็นรายได้ที่งดงามทีเดียว
สำหรับอาชีพ ๓ ล้อ

“รถ ๓ ล้อคันละเท่าไร” ผมถามเพราะอยากรู้ราคา

“เท่ากับทองบาทหนึ่ง” สารถีหรือคนขี่ ๓ ล้อตอบ ซึ่ง
คิดเป็นเงินไทยก็ราว ๕ พันกว่าบาท

นั่งรถไปได้อีกหน่อยหนึ่ง ผมก็ได้พบกับนักเรียนสาวของ
ลาวโดยบังเอิญ พวกเขาอยู่ในชุดผ้าถุง เสื้อขาว รองเท้าแตะ

กำลังซีจรรย์านมาใกล้ ๆ กับรถ ๓ ล้อ

ผมขอถ่ายรูปแล้วถือโอกาสสัมภาษณ์กลุ่มนักเรียนลาว พวกเขาบอกว่ากำลังเรียนอยู่ชั้น อ.๑ คือชั้นอุดม การศึกษาในลาวแบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ชั้นประถม ชั้นมัธยม ชั้นอุดม และมหาวิทยาลัย

“เมื่อไหร่เข้ามหาวิทยาลัย”

“อีก ๒ ปี ต้องจบ อ.๓ ถึงจะเข้าได้” นักเรียนคนหนึ่งตอบ
บอกว่าภาษาต่างประเทศที่เรียนหนักกว่าภาษาอื่นคือ ภาษารัสเซีย

“ภาษาไทยเรียนไหม” ผมซัก

“ไม่ได้เรียน” พวกเขาตอบพร้อมกันเป็นสำเนียงลาว

“แล้วอ่านออกหรือเปล่า” ผมถามอีก

“อ่านออก แต่เขียนไม่ได้” ตอบพร้อมกันอีก

“เคยไปเมืองไทยหรือเปล่า”

“ไม่เคย”

“อยากไปไหม”

“อยาก”

“รู้มั๊ยว่าเมืองไทยมีอะไรบ้าง เจริญแค่ไหน”

“รู้”

“ทำไมถึงรู้” ผมสงสัย

“เห็นจากทีวี”

มีนักเรียนอยู่คนหนึ่งที่ผมเอ็นดูด้วย เป็นเด็กสาวหน้าตาดี

ผมจึงถามเธอว่า

“ทำไมคนลาวจึงสวย”

เธอคนสวยยิ้มอาย ๆ ตอบว่า

“ลาวบ่สวย ไทยซีสวย”

พูดมาถึงตรงนี้มีอยู่คนหนึ่งถามถึงภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก นางงามจักรวาลของไทย แสดงว่าพวกเธอรู้จัก ถึงผมไม่ถามต่อ แต่ก็รู้ว่่านักเรียนลาวคงรู้จักนางงามจักรวาลทางทีวีของไทยนั่นเอง ซึ่งผมเคยรู้มาว่าคนลาวนิยมดูทีวีจากเมืองไทย

มาตรฐานการเรียนของนักเรียนในประเทศลาวเป็นอย่างไร ผมไม่รู้ แต่ที่มีดีกว่าไทยก็ตรงที่ทุกอย่างฟรีหมด นักเรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน และที่แตกต่างจากไทยก็เห็นจะเป็นเวลาพักกลางวัน โรงเรียนในลาวใช้เวลาพักเที่ยงถึง ๒ ชั่วโมง นักเรียนส่วนใหญ่จะขี่จักรยานกลับไปกินข้าวที่บ้านระหว่างพัก ซึ่งทำได้ง่ายเพราะเวียงจันทน์เป็นเมืองเล็ก

จากนั้น ผมก็นั่งรถ ๓ ล้อไปเรื่อย ๆ เลียบไปตามถนนริมฝั่งโขง

ที่ริมฝั่งโขงมีร้านขายอาหารหลายร้าน น่าเข้าไปนั่งกิน แต่คงทำไม่ได้ เพราะไม่มีเวลาพอ

จากตรงนั้นนั่งรถไปอีกครู่ใหญ่ ๆ คนขี่สามล้อมองไปที่แม่น้ำโขง ซึ่งน้ำในแม่น้ำลระดับจนเห็นส่วนของท้องแม่น้ำเป็นทรายกว้าง

“ที่นี่เรียกว่าหาดดอนจันทร์” คนขี่ ๓ ล้อบอกผมเป็น

สำเนียงลาวเช่นเคย “ถึงเดือน ๕ น้ำจะแห้งกว่านี้ จนกลายเป็นหาดทรายกว้าง มีคนมาเที่ยวเต็มหมด”

นับว่าน่าเสียดายที่ผมไปลาวเป็นเดือนอื่น ไม่ใช่เดือน ๕ จึงไม่ได้เห็นคนลาวมานั่งและนอนตากอากาศที่หาดดอนจันทร์ ตามที่คนชื่อ ๓ ล้อบอก แต่ก็พอนึกภาพได้ว่าเป็นอย่างไร

ก็น่าเห็นใจสำหรับคนลาวที่แผ่นดินไม่ติดกับทะเล จึงไม่มีชายทะเลสวยงามเหมือนเมืองไทย พอได้มีแค่ชายหาดริมแม่น้ำก็จำเป็นต้องใช้ให้คุ้ม

ผมให้ ๓ ล้อพาผมไปที่โรงแรมล้านช้าง ซึ่งเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งในเวียงจันทน์ ถูกแล้ว ถึงแม้ไม่ได้เข้าไปพักก็ขอให้ได้ไปเหยียบ

ตอนแรกผมให้ ๓ ล้อพาผมเข้าไปภายในบริเวณโรงแรม แต่คนชื่อบอกทางโรงแรมห้ามนำรถ ๓ ล้อเข้าไป ผมจึงต้องเดินเข้าไปดูเอง โดยให้รถ ๓ ล้อรออยู่ก่อน

เพียงได้เห็นชั้นล่างและลอบบี้ของโรงแรม ก็พอเปรียบเทียบได้ว่าเป็นโรงแรมชั้นดีกว่าโรงแรมที่ผมได้พักมากมายทีเดียว

โรงแรมล้านช้างทุกอย่างสะอาดเรียบร้อย เพียงแต่ไม่หรูหราเหมือนโรงแรมชั้นหนึ่งของเมืองไทยเท่านั้น

ที่โรงแรมล้านช้าง ผมได้พบกับคนไทย ๒-๓ คน เมื่อรู้ว่าเป็นคนไทยด้วยกันจึงทักทายกัน

คนไทยคนหนึ่งได้บอกผมว่าอีกไม่นาน ไทยกับลาวจะมีรถกระเช้าข้ามโขงไปมาหาสู่กันแล้ว โดยลงทุนร่วมกันระหว่าง

ไทยกับลาว

สถานีรถกระเช้าจะอยู่ริมฝั่งโขง หน้าโรงแรมล้านช้าง
ในฝั่งลาวและอำเภอศรีเชียงใหม่ในฝั่งไทย

ถ้าโครงการนี้ทำสำเร็จ คนจะมาเที่ยวเมืองลาวมากขึ้น
ขณะเดียวกัน อำเภอศรีเชียงใหม่ของฝั่งไทยก็จะเกิดขึ้นใหม่
เจริญขึ้นอีกครั้งหลังจากล้มตายไปนานแล้ว ตั้งแต่ลาวกลายเป็น
คอมมิวนิสต์

จากโรงแรมล้านช้าง ผมนั่งรถผ่านโรงภาพยนตร์ ผม
ได้แวะดูหนังแผ่นหน้าโรง พบสามแถว ๒ รูปกำลังยืมดูหนังแผ่น
เช่นกัน ทำไมถึงมายืมดูก็ไม่รู้

ผมไม่แน่ใจว่าพระในลาวดูหนังได้เหมือนพระในพม่า
หรือเปล่า แต่หนังแผ่นหน้าโรงคงดูได้ เสียหายที่ไม่ได้ชวน
สามแถวคุย

โรงหนังที่ผมลงไปยืมดูหนังแผ่นชื่อว่าแสงลาว เรื่องที่
กำลังฉายคือเรื่อง คู่สู้วันวัยหวาน นำแสดงโดย อัมพล ลำพูน
และ จินตหรา สุขพัฒน์

เรื่องที่ฉายต่อไปตามที่มีโปสเตอร์โฆษณาเป็นหนังไทย
เช่นกัน ชื่อเรื่องว่า รักกันวันละนิด ผู้แสดงนำคือ สรพงษ์ ชาตรี
กับ จารุณี สุขสวัสดิ์

นอกจากนั้นเป็นหนังรัสเซีย ชื่ออะไรไม่รู้อ่านไม่ออก
สารคดี ๓ ล้อซึ่งตอนนี้เปลี่ยนฐานะเป็นมัคคุเทศก์พาผม
เที่ยว บอกว่าคนลาวนิยมดูหนังไทยมากกว่าหนังรัสเซีย

ทางการเพิ่งอนุญาตให้ลาวฉายหนังไทยได้เมื่อไม่นานมานี้ หน้าที่ฉายในลาวจะมีคนพากย์เป็นภาษาลาว

ค่าดูหนังโดยเฉลี่ยทั่วไปคนละ ๘๐ กีบ จะเป็นเงินไทยเท่าไร คิดยาก ถ้าใครอยากรู้โปรดคำนวณเอาเอง ผมชอบออกซ้ำอีกครั้งว่า ๑ บาทเท่ากับ ๑๘ กีบ

ที่หน้าโรงหนังเป็นร้านกินดื่ม มีมะพร้าวอ่อนขายด้วย ผมอยากกินจึงเข้าไปซื้อกินโดยถือโอกาสเลี้ยงคนซี ๓ ล้อด้วย แต่เขาไม่ขอกินมะพร้าว กลับไปขอกินน้ำขวดบำรุงกำลังชนิดซู ๒ นิ้วที่ส่งมาจากเมืองไทยแทน

แสดงให้เห็นว่ารสนิยมของกรรมกรลาวกับไทยเหมือนกัน คือชอบดื่มน้ำขวดเล็ก ๆ บำรุงกำลังเพราะหลงเชื่อโฆษณา ทั้ง ๆ ที่ได้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า บางคนยังเอาเครื่องดื่มชนิดนี้ไปผสมเหล้าดื่มอีกด้วยเพื่อหวังให้เมาซ้ำ

ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าถ้ากินเหล้าเพื่อให้เมาซ้ำ ๆ ก็ไม่รู้จะกินเหล้าทำไมให้เปลืองเหล้า

ในร้านกินดื่มที่ผมเข้าไปนั่ง นอกจากมีน้ำขวด น้ำอัดลม ทุกชนิดขายแล้ว ยังมีน้ำสะอาดบรรจุขวดขายด้วย

ลาวเรียกน้ำสะอาดว่าน้ำบริสุทธิ์ น้ำชนิดนี้ขายดีในลาวเช่นกัน ทั้งนี้ก็เพราะคนลาวที่พอมีเงิน ไม่กล้าดื่มน้ำประปา เพราะไม่ไว้ใจคุณภาพ

เรื่องน้ำดื่มในลาวจึงมีปัญหาเหมือนเมืองไทยอีกเช่นกัน คือผู้ดื่มไม่ไว้ใจคุณภาพ เป็นเหตุทำให้คนทำน้ำสะอาดที่บรรจุ

ขวดขายร่ำรวยไปตาม ๆ กัน

นอกจากร้านกินดื่ม ผมได้นั่งรถเฉื่อยแฉะต่อไปอีก พบว่าตัวเมืองเวียงจันทน์ยังล้าสมัยไปเสียแทบทุกอย่าง ดิกรามบ้านช่องก็เก่า ถนนก็ไม่สะอาดนัก ทางเท้าสูงต่ำไม่ค่อยเป็นระเบียบ

จากการนั่งรถสามล้อดูนั่นดูนี่เกือบทั่วเมือง ผมเห็นสภาพของเมืองเวียงจันทน์แล้วอดสงสัยไม่ได้ แสดงให้เห็นว่าตลอดเวลาที่รัสเซียมีอิทธิพลในลาว ไม่ได้ทำให้ลาวเจริญขึ้นเลย ตัวเมืองก็โหมม บ้านก็อยู่กันอย่างเจียบ ๆ นั่งรถผ่านวัดบางวัดเห็นได้ชัดเจนเลยว่าวัดได้ถูกทอดทิ้งมาเป็นเวลานาน

แต่ก็น่าแปลก ผมถามคนลาวไม่ต่ำกว่า ๒ คนว่าสมัยก่อนเปลี่ยนการปกครองกับสมัยนี้ สมัยไหนจะดีกว่ากัน มักจะได้รับการคำตอบเหมือนกันหมดว่า

“สมัยนี้ดีกว่า”

ผมก็ไม่แน่ใจว่าคนลาวตอบอย่างนี้เพราะถูกสั่งให้ตอบ หรือว่าตอบจากใจ

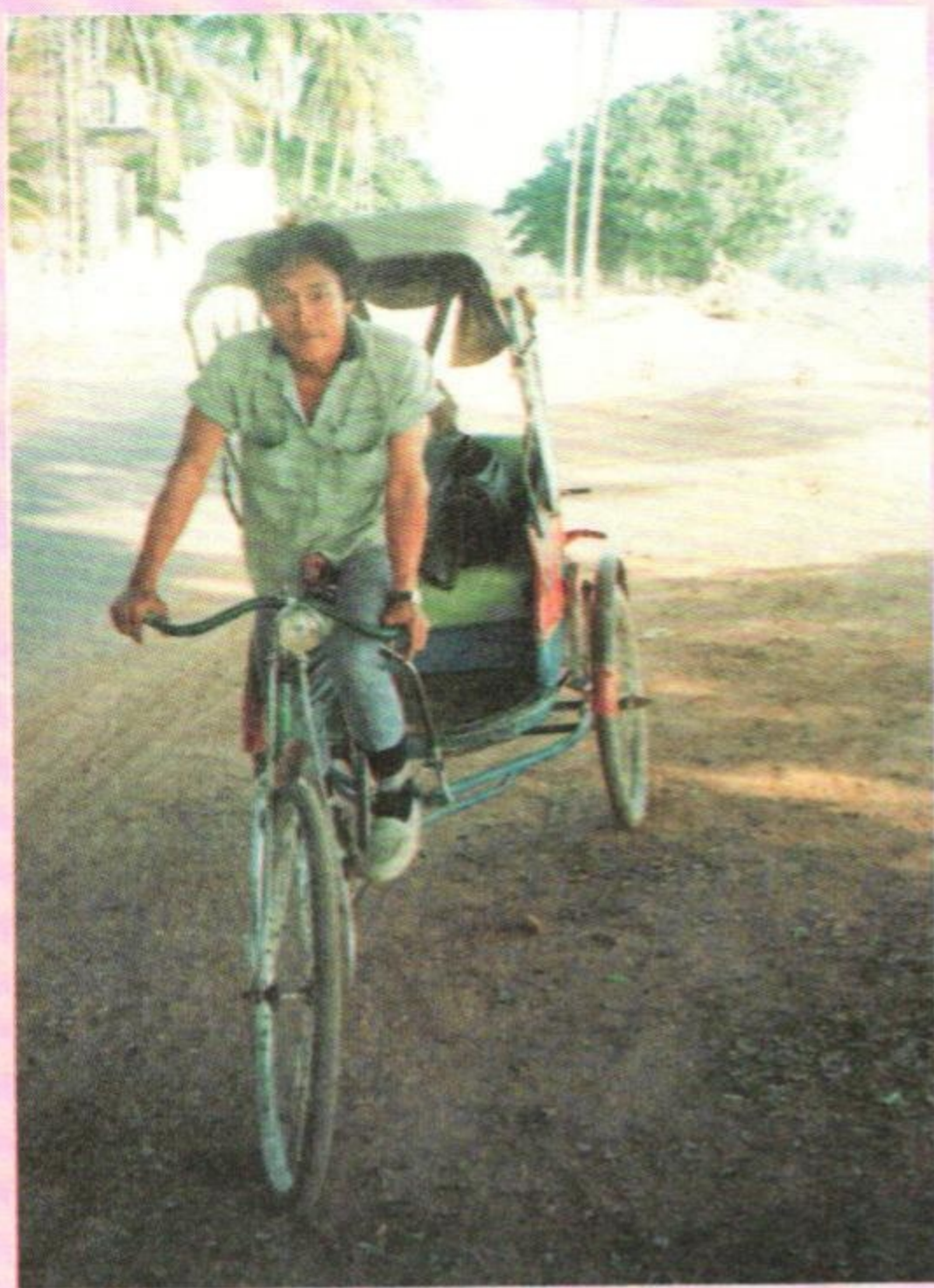
เบ็งลาว

ศูนย์การค้าที่ใหญ่ที่สุดในเวียงจันทน์

โรงแรมล้านช้าง

สามล้อลาว

หน้าตาแท็กซี่ของลาว

หน่วยบริการฝากรถหน้าศูนย์การค้า

หน้าโรงภาพยนตร์แสงลาว

หาดดอนจันทร์จะมีหาดเมื่อน้ำแห้ง

นักเรียนสาวของลาว

นุ่งผ้าขึ้นดินดิสโก้

ลงจากรถ ๓ ล้อ ตอนแรก ผมตั้งใจจะเข้าโรงแรมไปนอน
เอาแรงสักงีบ เพื่อว่าคืนนี้จะได้มีแรงลุยราตรีเวียงจันทน์

แต่แล้วก็เปลี่ยนใจ เพราะมาเวียงจันทน์เพียงวันสองวัน
ถ้าขึ้นมานอนอยู่ก็คงไม่ได้อะไรกลับไปเท่าที่ควรจะได้

ผมจึงใช้วิธีเดินเที่ยวใกล้ ๆ แถบนั้น ที่พอมีแรงให้เดิน
จากการเดินก็ได้เห็นว่า หัวมุมติดกับโรงแรมที่พักเป็นบริษัท
การบินของรัสเซีย

รัสเซียเป็นประเทศใหญ่ก็จริง แต่สำนักงานการบินดูแล้ว
โทรม ๆ ไม่สมฐานะ อาจจะเป็นเพราะมีลูกค้าน้อยก็ได้

ห้องแถวบริเวณใกล้ ๆ กับโรงแรมเป็นร้านค้า ผมเดิน
เข้าไปดูก็ไม่เห็นมีอะไรแปลกไปกว่าที่เคยเห็นในศูนย์การค้า
ของลาว อาจจะมีที่น่าสนใจหน่อยก็พวกของเก่า เช่น เครื่องปั้น
ดินเผา ไม้แกะสลัก และเครื่องใช้ของคนสมัยก่อน

เมื่อมองข้ามถนนไปอีกฝั่งจะเห็นบ้านหลังใหญ่หลายหลัง แต่ละหลังปิดเงียบ มีบางหลังเท่านั้นที่เป็นที่ทำการของรัฐ เช่น ไปรษณีย์

บ้านหลังใหญ่ ๆ เหล่านี้ไม่ได้เป็นแบบบ้านทรงไทยหรือทรงลาว ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเป็นแบบบ้านทรงอะไร เพียงแต่เมื่อสอบถามคนลาวซึ่งเดินอยู่ก็ได้รู้ว่าบ้านหลังใหญ่ ๆ เหล่านี้เดิมที่เป็นของพวกนายทุน ขุนนางสมัยฝรั่งเศสครองเมือง ปัจจุบันถูกยึดมาเป็นสมบัติของหลวงหมดแล้ว

เมื่อผมเดินไกลออกไปจะพบกับ ๔ แยกขนาดใหญ่ ติดกับถนนสายหลักในเวียงจันทน์

ถนนสายนี้ ถ้าเลี้ยวซ้ายก็จะตรงไปยังประตูชัย ที่ผมรู้จัก เพราะมองไกลออกไปจะเห็นประตูชัย ถ้าเลี้ยวขวาจะพบเห็นอาคารขนาดใหญ่ทาสีขาวตั้งเด่นสง่าสุดถนน

อาคารที่ว่านี้คือที่ทำการหรือทำเนียบของประธานประเทศหรือประธานาธิบดีของลาวนั่นเอง

ผมเดินไปจนถึง แต่ไม่อาจเข้าไปดูภายในได้ เพราะมีประตูเหล็กปิดอยู่ตลอดเวลา มียามยืนเฝ้าอยู่คนหนึ่ง ถ้าจะเข้าไปดูจริง ๆ อาจจะได้ แต่คงต้องขออนุญาตเป็นทางการ

ถนนที่ผมเดินอยู่นี้ ลาวถือเป็นถนนสายสำคัญของลาว เหมือนกับถนนราชดำเนินในกรุงเทพฯ ฉะนั้นนอกจากเป็นถนนที่กว้างแล้ว ยังมีการปลูกต้นไม้ ๒ ข้างทาง อีกทั้งให้คนคอยทำความสะอาดตลอดเวลาด้วย

มีถังขยะวางเป็นระยะตลอดแนวถนน นอกจากนี้ยังมี
ที่ทิ้งขยะซึ่งทำเป็นคอกไม้ไม้ขัดแตะขนาดใหญ่ไว้ด้วยเป็นบางแห่ง

ประเทศลาว ไม้ไผ่คงมีมาก จึงพบเห็นรั้วบ้านของชาวบ้าน
แทนที่จะก่ออิฐแต่กลับทำด้วยไม้ไม้ขัดแตะ บางบ้านเป็นรั้ว
คอนกรีตก็จริง แต่ก็ยังมีไม้ไม้ขัดแตะอยู่บางส่วน โดยเฉพาะ
ส่วนบนของกำแพง

เนื่องจากเพิ่งผ่านการเลือกตั้ง แผ่นโฆษณาของทางการ
เพื่อชักจูงให้คนไปลงคะแนน จึงยังปรากฏให้เห็น ฝีมือลายมือ
การวาดภาพของช่างศิลป์ เห็นปุ๊บพอรู้ว่าเป็นสไตล์หรือแบบ
ทางค่ายสังคมนิยม

ทุกสี่แยกจะไม่พบเห็นตำรวจจราจร อาจจะเป็นเพราะ
บนถนนมีแต่รถจักรยาน จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตำรวจก็ได้ แต่ก็
ได้พบตำรวจบ่อย เข้าใจว่าคงเดินตรวจการ

หน้าตาของตำรวจลาวก็เหมือนตำรวจไทยนั่นแหละ เพียง
แต่เครื่องแบบไม่เหมือนกัน สีเสื้อของตำรวจลาวเหมือนสีทหาร

ถนนด้านหน้าที่ทำการประธานประเทศ ร่มรื่นเพราะมี
ต้นไม้ใหญ่เรียงรายตลอดแนวถนน นับเป็นถนนที่สวยงาม
อีกแห่งหนึ่ง

ผมเดินเป็นวงรอบ ไปทางกลับทาง ขากลับได้ผ่านโรงเรียน
ซึ่งคนลาวเรียกว่าสาธารณสุขพื้นฐาน โรงเรียนแห่งนี้ทราบ
ภายหลังว่าผลิตผู้ช่วยหมอได้ปีละหลายร้อยคน ได้ประโยชน์
สำหรับส่งไปอยู่ตามชนบทบ้านนอก

ตอนที่ผมกลับไปถึงโรงแรมที่พักก็ได้พบกับเพื่อน ๆ ร่วมเดินทางได้กลับกันมาแล้วเป็นส่วนมาก

บางคนนั่งคุยกันที่ล็อบบี้ บางคนก็เข้าไปยังห้องอาหารเล็ก ๆ ของโรงแรม เริ่มสั่งเบียร์เหล้ามาบรรเลงเพื่อวอร์มกันก่อนเจ้าภาพจะเลี้ยงจริง

ผมได้เข้าไปสมทบด้วย และที่นี้เอง ผมได้ทดลองดื่มเบียร์ตราเสือของลาว ตามที่ได้สัญญากับตัวเองไว้ จึงได้รู้ว่ารสชาติอ่อนกว่าตราสิงห์ที่บ้านเรา

ในร้านอาหารมีการจัดโต๊ะใหม่หมด เพื่อเตรียมเลี้ยงรับรองคณะของเรา

พอได้เวลา พวกเราก็ทยอยมาจนครบ แล้วก็เช่นเคย แทนที่เจ้าภาพจะให้พวกเราเข้าไปนั่งโต๊ะได้เลย เจ้าภาพกลับชวนพวกเราทุกคนเดินไปเปิดห้องอีกแห่ง นั่งกินเหล้ากันก่อน โดยมีถั่วคั่วกับมันทอดเป็นกับแกล้ม

หลังจากกินเหล้ากันได้สักประมาณครึ่งชั่วโมง ก็เปลี่ยนมานั่งโต๊ะอาหาร กินอาหารกันอย่างเดียวโดยไม่มีเหล้า

อาหารได้ยกมาทีเดียวครบทุกอย่างจนเต็มโต๊ะ มีทั้งข้าวผัด ข้าวเปล่า กับข้าวอีก ๔-๕ อย่าง พร้อมผลไม้มาวางไว้เสร็จเหมือนต้องการให้พวกเรากินกันจริง ๆ ที่เดียวอิม จะได้หมดเรื่องหมดราวอย่างนั้นแหละ ซึ่งไม่ตรงกับนิสัยคนไทยที่ชอบชนิดค่อยเป็นค่อยไป เข้าทำนองกินไปพลาจ คุยไปพลาจ สำหรับคนกินเหล้าก็จะได้ละเลียดเหล้าไปได้เรื่อย ๆ

ถึงอย่างไร เราก็กินต้มแบบคนไทย คนที่กินเหล้าก็สั่งเหล้ามาต้ม อาหารจึงเหลือเต็มโต๊ะ เพราะเห็นแล้วเอียน กินไม่ลง
ประการสำคัญ ฝีมือการทำอาหารของคนลาวยังไม่ถูกกับคอคนไทยนั่นเอง รสอาหารออกซืด ๆ การจัดอาหารให้สวยงามก็ยังไม่เข้าขั้น

ผลไม้แต่ละชนิด ไม่ว่าจะเป็นมะละกอหรือสับปะรด ก็ยังปอกเปลือกและหั่นมาอย่างไม่มีศิลปะ ชิ้นเล็กบ้างใหญ่บ้าง นับว่าฝีมือยังห่างมากสำหรับที่จะรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเห็นใจ เพราะลาวปิดประเทศมานาน อีกหน่อยก็จะปรับปรุงดีขึ้นเอง

ขณะกินอาหาร มีการแสดงฟ้อนรำตามศิลปะพื้นเมืองของลาวหลายชุด แต่ละชุดสวยงามใช้ได้ทีเดียว ซึ่งผมดูแล้วเหมือน ๆ กับของไทย จึงขอผ่านไป ไม่เล่ารายละเอียด นอกจากนี้ก็มีดนตรีและนักร้องมาขับกล่อมด้วย นักร้องทุกคนเป็นชุดเดิมที่ร้องต้อนรับคณะของเราเมื่อตอนอาหารกลางวัน มีทั้งเพลงภาษาลาว ภาษาไทย สลับกับเพลงร่ำวง พวกเราออกไปร่ำวงกันทุกคน โดยมีสาวลาวมาไค้ ส่วนที่เป็นผู้หญิงก็มีหนุ่มลาวมาไค้ แลกเปลี่ยนกัน ว่ากันสนุกครึกครื้นตามประสาไทยลาว ซึ่งมีประเพณีการร่ำวงเหมือนกัน

ขนาดอาหารเหลือเต็มโต๊ะ ข้าวผัดบางจานแทบไม่มีรอยตัก แต่เจ้าภาพยังอุตส่าห์เอาใจพวกเราโดยการยกหมูหันตัวเบ้อเริ่มมาตบท้ายอีก

พวกเราบางคนเห็นถึงกับเบือนหน้าหนี ทำให้เห็นว่าลาวกับไทยมีนิสัยไม่ดีเหมือนกันอยู่อีกอย่างหนึ่งคือเวลาจะเลี้ยงอาหาร มักจะจัดอาหารมากจนเหลือเพื่อเสมอ

หมูหันในลาวตัวโตกว่าหมูหันในเมืองไทยสักสองเท่า เห็นจะได้ จึงต้องใช้จานเปลขนาดใหญ่ ส่วนรสชาติจะอร่อยแค่ไหน หนึ่งจะกรอบหรือไม่ ผมไม่ทราบ เพราะไม่ได้กิน อย่าว่ากินเลย เพียงแต่เห็นหมูก็อยากจะอ้วกเสียแล้ว

ประมาณ ๓ ทุ่มกว่า ๆ การเลี้ยงรับรองและการสังสรรค์ระหว่างเรากับลาวก็สิ้นสุด

ผมจะเข้านอนก็รู้สึกยังหัวค้ำเกินไป ทุกคนอยากลุกรাত্রีลาวกันทั้งนั้น โดยเฉพาะคณะของเราที่เป็นผู้ชาย แต่พอสอบถามแหล่งบันเทิงแล้วแทบไม่มีให้เที่ยว

มีสถานที่เด่น น่าไปเที่ยวเพียงแห่งเดียวก็คือเวียงราตรีอีกนั้นแหละ ซึ่งเป็นสถานเริงรมย์แบบดิสโก้ผสมรำวง

เวียงราตรีแห่งนี้ปิดไปนาน ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง เพิ่งเปิดใหม่เมื่อไม่นานมานี้ จึงมีชื่อใหม่ว่าเวียงราตรีใหม่ โดยมีบริษัทการท่องเที่ยวลาว เป็นผู้ดำเนินการ เป็นของรัฐบาลว่าจ้างแกะ

ทุกคนจึงไปยังเวียงราตรีใหม่ เพราะไม่รู้จะไปไหนนั่นเอง พออย่างเท้าเข้าไปยังสถานที่บันเทิงแห่งนี้เท่านั้นก็ได้พบว่ามีผู้คนมาอุดหนุนคับคั่งจนต้องหาโต๊ะเก้าอี้มาเสริม

ภายในเวียงราตรีไม่มีพาร์ตเนอร์ ไม่มีหญิงบริการเหมือน

บ้านเรา ใครอยากเต็นรำก็หาคู่ไปเต็นเอง หรือจะเดินไปโค้ง
พนักงานต้อนรับ ขอเต็นรำด้วยก็ได้ ไม่ผิดกติกาแต่ประการใด

พนักงานต้อนรับส่วนมากเรียนจบอาชีวะ เป็นผู้หญิง
หน้าตาดี เพราะเขาคงคัดมาแล้ว เพื่อให้มาทำงานแบบนี้

พวกเราหลายคนถือโอกาสชวนเธอเต็นรำบ้าง รำวงบ้าง
ทุกคนไม่ผิดหวัง เธอเหล่านี้ต้อนรับเราอย่างดี พุดจาด้วยเสียง
ไพเราะ

บรรยากาศทั่วไปภายในเวียงราตรีก็เหมือนกับของเมืองไทย
นั่นแหละ คือปิดไฟเสียมืด (มืดพอมองเห็น) แต่ของลาวแปลก
กว่าของไทยตรงที่เป็นแหล่งบันเทิงที่มีครบเครื่องมากกว่า

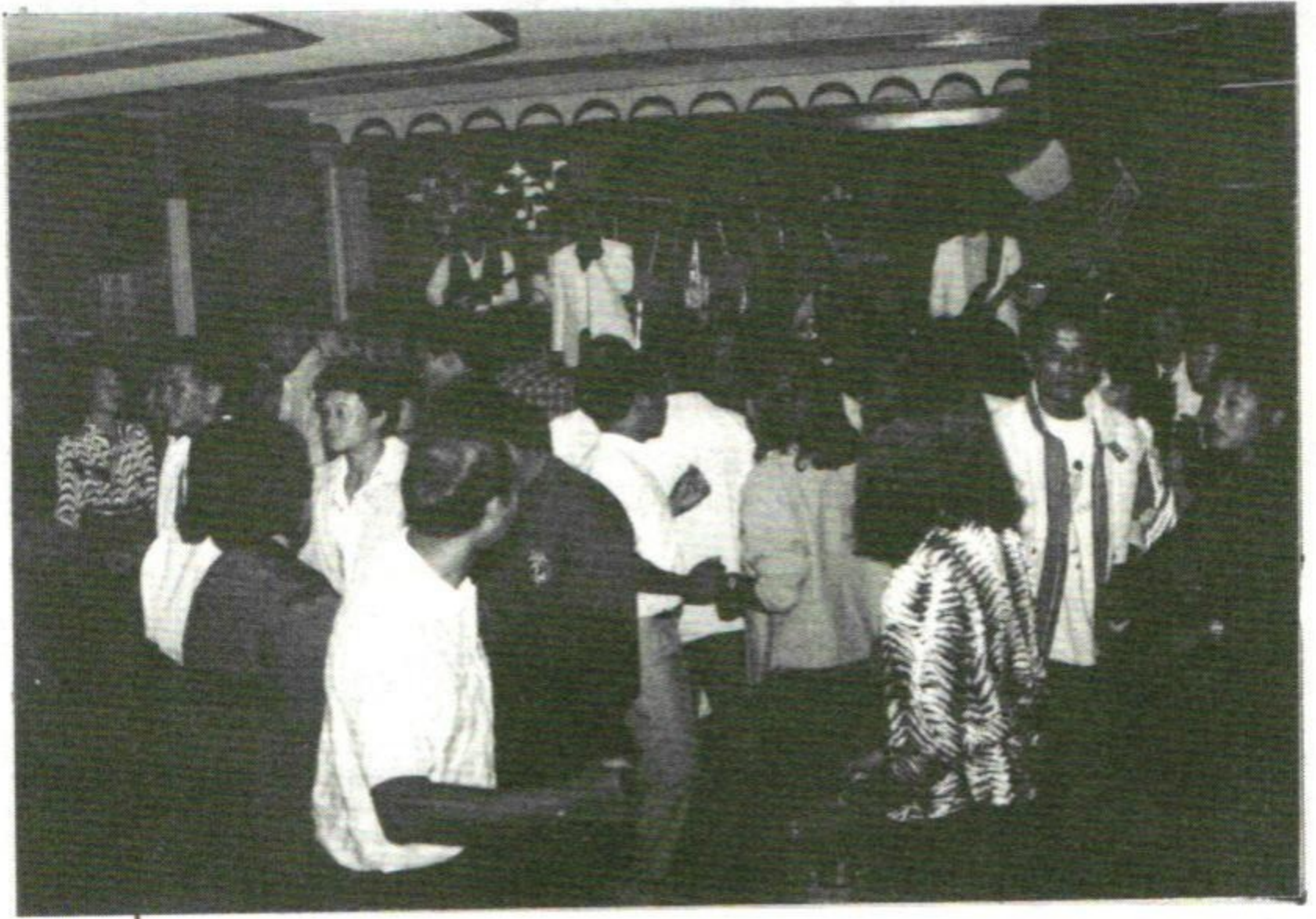
ครบเครื่องในที่นี้หมายถึงมีทั้งบรรเลงเพลงไทย ฝรั่ง และ
เพลงภาษาลาว

เพลงไทยยังมีทั้งลูกทุ่ง ลูกกรุงอีก แต่ละคนร้องกันดี ๆ
ไม่แพ้ันักร้องเจ้าของเพลงในประเทศไทย ที่ร้องเพลงไทยได้
ดีชัดเจนก็เพราะฝึกร้องเพลงจากเทปเพลงไทย นักร้องของลาว
ร้องเพลงไทยได้ชัดก็จริง แต่กลับพูดไทยไม่ชัด

แต่สิ่งที่ผมเห็นแล้วสนุกและตื่นเต็นก็ตรงที่ผู้หญิงลาว
นุ่งผ้าซิ่นตีนจกออกไปเดินดิสโก้ เพราะปกติเคยเห็นแต่ผู้หญิง
ใส่กางเกงหรือไม่ก็กระโปรงเต็นดิสโก้

นับว่าการเต็นรำจังหวะดิสโก้ันี้ี้อิตจริง ๆ ระบาดไปทั่วโลก
แม้ประเทศค่ายคอมมิวนิสต์ก็ยังนิยมเต็นในจังหวะนี้

ผมเองเก่งแต่ดู ไม่ได้ออกไปเต็นเพราะหุ่่นไม่ให้ แต่ก็ถือ

โอกาสออกไปเต้นรำกับเขาเพลงหนึ่ง ด้วยความประสงค์อยาก
จะเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีให้ใกล้ชิดกับสาวลาวมากขึ้นนั่นเอง
แล้วก็ได้ผลตรงที่เธอบอกว่าอยากมาเที่ยวเมืองไทย

“อยากไปอยู่เมืองไทยไหมล่ะ” ผมถาม

เธอหยุดคิดนิดหนึ่ง

“ถึงอยากไปอยู่ก็คงไปอยู่ไม่ได้” เธอตอบเป็นภาษาลาว

“ทำไมล่ะ” ผมซัก

“จะไปอยู่เมืองไทยได้ต้องแต่งงานกับคนไทย”

“ก็หาแฟนคนไทยสิ จะได้แต่งงานกับคนไทย” ผมดึง

เข้าเรื่อง

“แต่งไม่ได้” เธอพูดยิ้ม ๆ

“ทำไมล่ะ” ผมสงสัย

“ฉันเอาผิวแล้ว” เธอตอบ

พนักงานหญิงซึ่งมีหน้าที่ต้อนรับในสถานบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นโรงแรมหรือที่เต็นท์รำ ผมมารู้ภายหลังว่าส่วนใหญ่มีสามีแล้วแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะที่เวียงจันทน์ไม่ค่อยจะมีที่ให้เที่ยว ที่ปล่อยอารมณ์ก็ได้ พอเป็นหนุ่มเป็นสาวก็จะจับคู่แต่งงาน มีครอบครัวกันรวดเร็ว

ถึงแม้ลาวจะมีครอบครัวเร็ว แต่ก็ไม่จำเป็นต้องคุมกำเนิดอย่างใด ทั้งนี้ก็เพราะมีพลเมืองทั้งประเทศเพียง ๓ ล้านกว่าคนเท่านั้น ยังมีจำนวนน้อยอยู่ ถ้าเทียบกับอาณาเขตทั้งประเทศที่ลาวมี

ประมาณห้าทุ่ม ผมเริ่มเสบตาเพราะควีนบุตรี จึงหลบมานั่งข้างนอก ภายนอกเงียบ อากาศก็เย็นสบาย มีรถยนต์จอดอยู่เพียงไม่กี่คัน แสดงให้เห็นว่าผู้มาเที่ยวคงใช้วิธีเดินหรือไม่กี่นั่งรถ ๓ ล้อมาเที่ยว ไกล ๆ กับตรงนั้นมีห้องแถวร้านค้าขายประเภทก๊วยเตี๋ยและตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนใหญ่ปิดร้านหมดแล้ว มีอยู่ร้านหนึ่งยังเปิดอยู่ ในร้านมีทีวีด้วย ผมเดินเข้าไปดูปรากฏว่ากำลังดูทีวีที่ถ่ายทอดไปจากเมืองไทย สำหรับเรื่องนี้เท่าที่รู้คนลาวติดละครทีวีจากไทยงอมแงม

ด้านหน้าใกล้ประตูเข้าเวียงราตรีมีป้ายประกาศกฎระเบียบสำหรับผู้มาเที่ยว ผมอ่านภาษาลาวออกบ้าง เดาเอาบ้าง ก็

พอจะถอดความออกมาได้ว่า

เวียงราตรีใหม่มีกำหนดเปิด ๒ รอบ รอบกลางวันตั้งแต่ ๗.๐๐ ถึง ๑๗.๐๐ น.

รอบกลางคืน เปิดตั้งแต่ ๑๘.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

วัยรุ่นอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ห้ามเข้า

การนุ่งผ้าต้องสุภาพเรียบร้อย

ต้องรักษามรรยาทสังคมให้ถูกต้อง

ห้ามรบกวนความไม่สงบภายในและต่อผู้อื่น

ห้ามใส่หมวก สูบยาในเวลาฟ็อนรำ

ห้ามพกอาวุธ วัตถุเคมี สารมีพิษ ลูกแตกที่มีอันตราย

เข้าในงาน

(ลูกกระเบิด ลาวเรียกลูกแตก การแต่งกาย ลาวไม่เรียก แต่เรียกว่าการนุ่งผ้าแทน)

คืนนั้นเวียงราตรีใหม่เลิกตามกำหนดเวลา เรื่องนี้ผิดกับของไทยซึ่งบาร์หรือไนต์คลับดิสโกเธคมักจะเปิดเกินเวลาเสมอ

เมื่อเที่ยงคืนมาถึง เวียงจันทน์จึงเงียบสงบ ไม่มีที่ให้ไปเที่ยวที่ไหนอีก มีอย่างเดียวคือกลับไปโรงแรมนอน เพราะขึ้นเดินเปะปะไปโน่นมานี่ อาจถูกตำรวจจับเอาก็ได้

เราจึงพร้อมใจกันกลับโรงแรม พอมาถึงโรงแรม ผมเกิดมีความคิดแวบขึ้นมาว่าถึงแม้ดึกอย่างนี้ ไม่มีที่เที่ยวกี่จริง แต่น่าจะมีที่กินอาหารแบบตลาดใต้รุ่ง ผมจึงถามพนักงานที่โรงแรมว่ามีตลาดใต้รุ่งหรือเปล่า

คำว่าตลาดใต้รุ่ง เขาไม่รู้ความหมายจึงต้องอธิบายอยู่นานกว่าจะรู้ พอรู้ความหมายเขาก็พยักหน้าบอกว่ามี

“อยู่ที่ไหน” ผมรีบชักด้วยรู้สึกพอใจ เพราะอยากจะไปหาข้าวต้มกินสักชามก่อนนอน และอยากไปเห็นตลาดใต้รุ่งของลาวด้วยว่าเป็นอย่างไร

“เดินไปตามถนนหน้าโรงแรมไปจนถึง ๔ แยกไฟแดง เลี้ยวซ้ายก็จะถึง อยู่ติดกับแม่น้ำโขง” พนักงานโรงแรมอธิบายทางไปตลาดใต้รุ่งเป็นภาษาลาว

เมื่อรู้ทางไปตลาดใต้รุ่งแน่ชัดแล้ว ผมจึงชวนคุณทวีป คล้าประเสริฐ โดยมีคนอื่น ๆ ตามผมไปด้วยอีก ๔-๕ คน

เราใช้วิธีเดินไป ทุกคนตั้งความหวังว่า จะได้พบกับตลาดใต้รุ่ง บางคนพูดว่าอากาศเย็น ๆ อย่างนี้ น่าจะมีน้ำเต้าหู้กับปาห้องโก๋ขาย บางคนบอกว่าอยากกินก๋วยเตี๋ยวราดหน้าของลาวดูว่ารสชาติเป็นอย่างไร เหมือนกับเมืองไทยหรือไม่ บางคนอยากไปนั่งกินเหล้าต่อ

กว่าจะถึงสี่แยกไฟแดง ก่อนเลี้ยวไปตลาดใต้รุ่ง เราต้องเดินเป็นระยะทางเกือบกิโลเมตรเห็นจะได้ แต่ก็ไม่เห็น้อยเพราะคุยกันไปเรื่อย ๆ อีกทั้งมีความหวังด้วยว่าจะได้พบกับตลาดใต้รุ่งของลาว

เราเดินต่อไปอีกไกล แต่ก็ไม่พบตลาดใต้รุ่ง พบแต่ความเจียบของถนน อาคารร้านค้าปิดหมดแล้ว

ขณะที่กำลังตัดสินใจว่าจะเดินต่อไปอีกดีหรือไม่ ก็มี

รถเก๋งคันหนึ่งแล่นมาหยุดใกล้ ๆ กับพวกเรา ภายในรถมีผู้ชาย
๒ คน เข้าใจว่าคงเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบ คนหนึ่งซึ่งเป็น
คนขับร้องถามเราเป็นภาษาลาวว่า

“พวกคุณจะไปไหน”

เมื่อเราคนหนึ่งตอบให้ทราบ ชายคนนั้นก็บอกว่าเวียงจันทน์
ไม่มีตลาดไต้รุ่ง มีรถเข็นขายอาหารธรรมดา แต่เวลานี้เลิกขาย
เข้าบ้านหมดแล้ว ไม่มีขาย

บอกเราเสร็จ เขาก็ได้ขับรถจากไปอย่างช้า ๆ พวกเรา
มองหน้ากันแล้วยิ้มเหมือนนัดกันไว้

ทุกคนจึงต้องเดินกลับโรงแรมเพราะบนถนนไม่มีรถแท็กซี่
ไม่มีรถ ๓ ล้อ อย่างว่ารถ ๓ ล้อเลย แม้รถ ๒ ล้อถีบก็ไม่มี เพราะ
ดีกอย่างนี้คงไม่มีคนลาวที่ปกติออกมาขี่จักรยานเล่นแน่

รายการนี้คนที่น่าเห็นใจที่สุดเห็นจะเป็นคุณชัยชนะ โพธิวาระ
เพราะเพิ่งรู้ทีหลังว่าพวกเรากำลังเดินทางไปตลาดไต้รุ่ง จึง
ได้วิ่งไล่ตามพวกเรามาจากโรงแรม มาไล่ทันในขณะที่เรากำลัง
เดินกลับโรงแรมพอดี

เบ็งลาว

ทำเนียบประธานประเทศ

ที่ทำการไปรษณีย์
รูปแบบสมัยฝรั่งเศส
ครองอำนาจในลาว

มาตตำรวจลาว

หนุ่มไทยสาวลาวร่วมกันรำวง

ป้ายชักจูงให้คนไปเลือกตั้ง

รถเข็นขายผลไม้

คนเก็บขยะกับรถเข็นคู่ชีพ

ที่ทิ้งขยะริมถนน ทำด้วยไม้ไผ่

ลาวหนังหยาบไทยหนังเหนียว

เช้าวันใหม่ซึ่งเจ้าภาพมีกำหนดจะพาเราไปเที่ยวเขื่อน
น้ำจั้นนั้น ผมกับคุณชัยชนะ โพธิวาระ ถูกปลุกด้วยเสียงเคาะ
ประตู

เสียงเคาะประตูดังจนตกใจตื่น ตอนแรกผมนึกสงสัย
เหมือนกันว่าใครนะ มาหาเราตั้งแต่เช้ายังไม่ทันสว่าง

แต่เมื่อได้ยินเสียงเคาะประตูห้องคนอื่นด้วย จึงพอจะ
เดาออกว่าเจ้าหน้าที่ของโรงแรมนั่นเอง มาเคาะปลุกทุกห้อง
ตามคำสั่ง เพราะวันนี้จะต้องเดินทางไปเที่ยวหลายแห่ง

การที่บ๋อยโรงแรมปลุกเราด้วยวิธีเคาะประตูทุกห้อง นับว่า
สนุกหุติเหมือนกัน เพราะปกติถ้าเป็นโรงแรมในกรุงเทพฯ หรือ
โรงแรมชั้นดีหน่อย เจ้าหน้าที่ของโรงแรมจะใช้วิธีปลุกด้วย
โทรศัพท์ไม่ต้องมาเดินเคาะทุกห้องเหมือนในลาวเช่นนี้

จะปลุกด้วยอะไรก็ตาม สรุปลงแล้วก็ตื่นได้เหมือนกัน

หลังจากทำธุระกันในห้องเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะเปิดประตูห้องออกมา ได้พบเห็นยุงบินว่อนอยู่ที่มุมอับด้านนอก แสดงให้เห็นว่ายุงในลาวก็มีเหมือนกัน

ที่จริง ทางเจ้าภาพมีอาหารเช้าเลี้ยง แต่ผมไม่อยากกิน เป็นทางการ อยากไปหาของกินเองบ้าง จึงชวนคุณธนิต ธรรมสุคติ ไปหากาแฟ ปาท่องโก๋กินที่ร้านใกล้ ๆ กับโรงแรมนั่นเอง

เราไม่ผิดหวัง เช้านั้นได้กินปาท่องโก๋ร้อน ๆ ตามต้องการ รสชาติไม่เลว

ขณะกินอาหารเช้า มีรถตู้ ๒ คัน มาจอดรอเราอยู่พร้อม หมายถึงว่า ถ้าพวกเราพร้อมก็ออกรถไปเขื่อนน้ำจึงมตามกำหนด การได้ทันที

ใกล้ ๆ กับรถทั้ง ๒ มีไกด์สาวหน้าตาดีกับไกด์หนุ่มหน้าตา ชีอ ยืนรอพวกเราอยู่

ขณะรอให้ทุกคนพร้อม พวกเราหลายคนเดินไปตระเวน ถ่ายภาพตามที่เราเห็นว่าควรเก็บภาพไว้ ซึ่งใกล้ ๆ กับที่รถจอด มีเจดีย์เก่าแก่คู่บ้านคูเมืองนครเวียงจันทน์อยู่องค์หนึ่งตั้งเด่น อยู่กลางถนน

“ชื่อว่าเจดีย์ดำ” คุณประเชิญ ชาญพานิชย์ หนึ่งในคณะ ของเราบอก

ก่อนออกเดินทาง ผมตั้งหลักว่าจะขึ้นรถคันที่มีไกด์สาว ให้ได้ เพราะผมชอบฟังเสียงผู้หญิงพูดมากกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะ ผู้หญิงหน้าตาดี ๆ

แต่พอขึ้นนั่งบนรถ ผมต้องผิดหวัง กลายเป็นรถคันที่ไกด์
ผู้ชายรับผิดชอบ ก็ดีเหมือนกัน เพราะถึงอย่างไรเปลี่ยนไปนั่ง
คันใหม่ไม่ได้แล้ว จึงต้องทำใจ

เมื่อทุกคนพร้อม ล้อรถก็หมุนออกไปจากจุดเริ่มต้น
ไกด์แนะนำตัวเองว่าชื่อบุญยศศักดิ์ เป็นคนจำปาศักดิ์ เคย
ไปเรียนรัสเซียมาแล้ว ๒ ปี บัณฑิตเรียนอีก ๕ ปี รวมเป็น ๗ ปี
วิชาที่ไปเรียนก็คือการท่องเที่ยว เขาสามารถพูดได้หลาย
ภาษา เช่น อังกฤษ บัณฑิตเรียน รัสเซียและไทย ส่วนลาวนั้นพูด
ได้อยู่แล้ว ผมคงไม่ต้องบอก

ไกด์บุญยศศักดิ์บอกว่าภาษาอื่น ๆ พูดได้ค่อนข้างชัด ยกเว้น
ภาษาไทย ทั้งนี้ก็เพราะภาษาไทยกับลาวคล้าย ๆ กันนั่นเอง
จึงอดพูดผสมปนกันไม่ได้

ก่อนออกนอกเมือง รถได้แวะซื้อน้ำแข็ง ซึ่งลาวเรียกว่า
น้ำก้อน ที่ร้านค้าซึ่งตั้งอยู่หน้ากระทรวงมหาดไทย (ลาวเรียก
กระทรวงภายใน)

ที่หน้ากระทรวงภายใน มีร้านรับเคลือบบัตร แต่ลาวเรียก
อัดบัตร ใกล้เคียง ๆ กันนั้นมีร้านขายข้าวต้มไก่ และปาท้องไก่ ซึ่ง
แทนที่เขาจะเอาไก่แขวนโชว์เหมือนบ้านเรา กลับเอาไก่กองไว้
ดูแล้วน่ากินดีเหมือนกัน

พอรถออกนอกเมืองจากถนนคอนกรีตกลายเป็นถนน
ลาดยางค่อนข้างแคบ ข้างทางเป็นทุ่งนา เมื่อรถแล่นไปสักครู่
เราได้พบกับนักศึกษาหญิงชายจำนวนมาก โดยแบ่งเป็นกลุ่ม

ผู้หญิงผู้ชายขุดดินอยู่ริมถนนเพื่อขุดลอกคูคลอง

“วันนี้เป็นวันเสาร์แดง” โก้ด้บอก พร้อมกับสั่งให้รถจอด
เพื่อให้เราลงไปถ่ายรูป

วันเสาร์แดงคือวันที่นักศึกษาส่วนกันออกแรงฟรีเพื่อส่วนรวม
ตรงกับวันเสาร์ จึงเรียกว่าเสาร์แดง

ที่จริงเรื่องนัดกันลงแรงพัฒนาท้องถิ่น เมืองไทยก็เคยมี
มานานแล้ว ดูเหมือนเป็นสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
คนไทยเห่อทำกันอยู่พักหนึ่ง ตอนหลังได้เจียบ ๆ กันไป

การนัดร่วมแรงกันทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ไม่ว่าจะ
เป็นการขุดลอกคูคลอง ทำถนนหรือว่าทำสะพาน ถือเป็นสิ่ง
ที่ดี ได้ประโยชน์กับส่วนรวม และยังได้ผลทางด้านจิตใจด้วย
อย่างน้อย ๆ ก็ทำให้ผู้ลงแรงได้เห็นค่าของงานนั้น ๆ เช่น ถ้า
ช่วยกันขุดลอกคลองก็ได้เห็นค่าของคลอง จะได้ช่วยกันดูแลไม่ให้
ตื้นเขินเร็วเป็นต้น

ขณะดูนักศึกษาร่วมแรงกันขุดลอกคลอง ทำให้น่าแปลกใจ
ตรงที่ทุกคนแต่งกายค่อนข้างดี เหมือนกับจะแต่งตัวไปเที่ยว
ผู้หญิงหลายคนใส่กางเกงยีนส์ยัดทันสมัยที่ทำไปจากเมืองไทย
อีกทั้งริมถนนมีจักรยานจอดอยู่เต็ม แสดงว่าแต่ละคนใช้รถ
จักรยานขี่กันมาทำงาน

เมื่อพวกเรานั่งรถต่อไปก็พบกับหมู่บ้านและเมืองเล็ก ๆ
บ้าง นอกนั้นก็เห็นพวกโรงงานและโรงเรียน

ลาวเรียกวิทยาลัยฝึกหัดครูว่า วิทยาลัยสร้างครู

ฟังแล้วก็ยอมรับอีกนั่นแหละว่า ภาษาของลาวแจ่มกว่า
ก็ของเราแค่ฝึกหัดคนให้เป็นครู แต่ของเขาใช้วิธีสร้างคนให้เป็น
ครู จากนั้น ๒ ข้างทางเปลี่ยนเป็นป่าและภูเขา

ไกด์บอกเราว่าจะใช้วิธีพาเราไปเขื่อนน้ำจิมทางหนึ่ง
แต่กลับอีกทางเพื่อไม่ให้เบื่อ และที่สำคัญ เขาจะไปพาแวะดู
การต่อสู้ศิลปะหนังหยาบที่ขึ้นชื่อลือไกลของลาวที่ตำบลบ้าน
เกินด้วย

“หนังหยาบเป็นยังไง” ผมสงสัยร้อถามไกด์ แต่ไกด์ไม่
ได้ตอบหรอก คุณพิชานช่วยตอบแทนว่าหนังหยาบของลาว
หมายถึงที่คนไทยเรียกหนังเหนียวนั่นเอง คือหนังเหนียวจน
ใช้ดาบฟันไม่เข้าแทงไม่เข้า

นับว่าน่าสนใจดูไม่น้อย แต่ต้องอดใจรอไว้ เพราะอีก
ไม่ถึงชั่วโมงข้างหน้า เราต้องได้ดูแน่

มีอยู่ช่วงตอนหนึ่งของการเดินทาง ต้องนำรถลงแพขนาน-
ยนต์เพื่อข้ามแม่น้ำจิมด้วย ใช้วิธีการเหมือนแพขนานยนต์ที่
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพียงแต่แม่น้ำจิม
แคบกว่าแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้น

เมื่อรถคันที่ผมนั่งข้ามไปได้แล้ว ขณะที่กำลังจอดรอรถ
อีกคันที่ยังมาไม่ถึงนั้น พวกเราได้เดินไปดูความเป็นอยู่ของ
ชาวบ้านแถบนั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านคนยากจน หลังคา
มุงใบไม้ฝาขัดแตะ ภายในบ้านแทบทุกบ้าน โดยเฉพาะร้าน
ขายของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ฝาบ้านจะมีโปสเตอร์โฆษณาภาพ-

ยนตร์ไทย

มีร้านค้าอยู่แห่งหนึ่ง รับบริการทั้งซ่อมจักรยานและตัดผม โดยช่างคนเดียวกัน ก็นับว่าน่าสนุกดีเหมือนกัน ถ้าขณะซ่อมจักรยาน มือกำลังเปื้อนน้ำมันแล้วบังเอิญมีคนเข้ามาตัดผม

ค่าตัดผมผู้ใหญ่ ๘๐ กีบ ส่วนเด็กเพียง ๕๐ กีบเท่านั้น ก็ตกแล้วหัวละไม่ถึง ๕ บาท ขณะที่เราเข้าไปในร้านตัดผม ช่างกำลังว่าง พวกเราจึงขอให้คุณนุ้ย บางขุนเทียน คอลัมนิสต์ชื่อดังเป็นนายแบบ โดยนายแบบต้องร้องกำชับช่างว่าให้ทำท่าตัดเท่านั้น ห้ามตัดจริงเด็ดขาด

เห็นสภาพร้านตัดผมที่สกปรกเลอะเทอะแล้ว ถึงแม้พวกเรา ใครจะผมยาวอย่างไร ก็คงไม่มีใครอยากเข้าไปตัด แถมยังต้องให้ลูกค้าถือกระจกเองด้วย

ร้านตัดผมที่มีสภาพเช่นนี้ไม่ใช่จะมีแต่ในลาวอย่างเดียว ในชนบทของไทยก็มี ผมเคยเห็น

ที่หน้าร้านตัดผม มีรถโดยสารจอดรถขึ้นแพขนานยนต์ หลายคัน หน้าตารถบางคันแปลกตา ไม่เคยเห็น ทั้งนี้ก็เพราะเป็นรถทำจากรัสเซียนั่นเอง

ไกด์บอกว่าใครมาเที่ยวเวียงจันทน์แล้วอยากไปเขื่อนน้ำงึม ถ้าไม่เช่ารถตู้หรือนั่งแท็กซี่ ให้นั่งรถโดยสารประจำทางก็ได้ คิวรถอยู่ที่ตลาดเช้า รถออกวันละ ๓ เที่ยว คนละ ๒๐๐ กีบ

ผมเพิ่งมารู้ภายหลังว่าตลาดเช้าในความหมายของไกด์ ก็คือที่ศูนย์การค้าที่ผมเคยไปนั่นเอง

คนไทยบางคนไปเที่ยวลาว ฟังคนลาวพูดครั้งแรกว่า
ตลาดเช้า ต่างก็ต้องนึกถึงตลาดขายอาหารสดกันทั้งนั้น แต่
พอไปเห็นของจริง กลายเป็นตลาดขายสินค้าทั่วไป ไม่มีของ
สดเลย

เราเดินทางอีกไม่นานก็ถึงตำบลบ้านเกิน ซึ่งเป็นที่แสดง
ศิลปะการต่อสู้หนังหยาบ

สถานที่แห่งนี้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ทางการลาวได้ทำศาลา
การแสดงไว้อย่างดี มีอาหารขายด้วย ทั้งนี้ก็เพราะในระยะ
หลังๆ มานี้ ใครมาเวียงจันทน์ก็ต้องมาดูการแสดงหนังหยาบ
ด้วยเสมอ

ที่ร้านอาหารมีไปสเตอร์ดาราไทยติดไว้ข้างฝาอีกเช่นเคย
ดาราที่ผมพอรู้จักก็มีหนุ่มเสก อรพรรณ พานทอง ต้อม เรนโบว์
และอำพล ลำพูน

พวกเราไม่มีใครยอมกินอาหาร เพราะยังไม่ถึงเวลา ส่วน
ใหญ่จึงสั่งเครื่องดื่มมาแล้วดูวิวไปทางแม่น้ำ ซึ่งจะเห็นชาวบ้าน
อาบน้ำบ้าง ชักผ้าบ้าง

ผมเองดื่มน้ำขวดเสร็จ ขณะรอการแสดงได้เดินไปที่หมู่บ้าน
ซึ่งอยู่ใกล้ๆ เห็นแผงขายส้มตำก็เลยทดลองสั่งกิน อยากจะรู้
ว่าส้มตำลาวกับไทยรสชาติเป็นอย่างไรบ้าง

กินแล้วก็คล้ายๆ กันอีกนั่นแหละ ไม่มีอะไรน่าตื่นเต้นลึ้น
นอกจากรสเผ็ด เผ็ดมากไปหน่อย จนต้องสั่งไข่เปิดต้มมากิน
แก้เผ็ด

ส้มตำครกละ ๑๐๐ กีบ ประมาณ ๖ บาท มีจำนวนมาก
จนกินไม่หมด ส่วนไข่เปิดต้มฟองละ ๕๐ กีบ (ประมาณ ๓ บาท)

เมื่อได้เวลาแสดง ปรากฏว่าไม่ได้มีแต่พวกเรา ซึ่งเป็น
คนไทยมาดูเท่านั้น ชาวบ้านแถบนั้นก็แห่กันมาดูด้วยเป็นร้อย ๆ คน

เริ่มต้นการแสดงด้วยมีผู้ชาย ๔ คนออกมารำกลองยาว
ก่อน เหมือนเป็นการเรียกคนและเรียกจริง ๆ เพราะมีชาวบ้าน
มาดูเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

จากนั้นมีชายคนหนึ่งอายุประมาณ ๖๐ ปีเห็นจะได้
หน้าตาเหมือนคนจีน ซึ่งถือเป็นอาจารย์ใหญ่ ได้นำดาบเหล็ก
มาให้พวกเราดู เพื่อยืนยันว่าเป็นดาบที่คมกริบ ผมลองจับ
คมดาบดูเบา ๆ ยอมรับว่าคมจริง ๆ

พอรำกลองยาวผ่านไปก็มีการเอาดาบออกมาแสดงกัน
จริง ๆ โดยมีผู้แสดงชุดเดิมเป็นชายล้วน จำนวน ๔ คนท่าเดิม
ทุกคนรำดาบในท่าต่าง ๆ แล้วเอาดาบฟันฉับลงไป
ที่ต้นกล้วยซึ่งมีคนถืออยู่จนขาดกระเด็นเป็นท่อน ๆ

เมื่อแสดงพลังของคมดาบเสร็จแล้ว ที่นี้หันมาใช้ดาบ
เชือดเฉือนเนื้อหนังของตัวเอง ซึ่งเป็นเนื้อหนังชัด ๆ เพราะ
ทุกคนถอดเสื้อ

ผู้แสดงใช้ดาบเชือดขา คอ ซอกนิ้วเท้า เท่านั้นยังไม่พอ
ยังแลบลิ้นยาว ๆ ออกมาเชือดด้วย แต่ก็ไม่เข้า เลือดไม่ออก
สักหยด มีแต่เป็นรอยดาบเท่านั้น

ขณะที่ผู้แสดงแลบลิ้นเพื่อเอามีดเชือดเฉือนลิ้นหรือตัดลิ้น

ขนาดผมเป็นผู้ชายยังไม่ค่อยกล้าดู เพราะเสียว กลัวเห็นลื่นขาด
ไม่เพียงแต่ใช้ดาบเชือดเนื้ออย่างเดียว ยังใช้ปลายดาบ
แทงปักที่คอ แล้วใช้ดาบอีกอันตอกย้ำ ก็ไม่เข้าอีกเช่นกัน

หลังจากการแสดงศิลปะการต่อสู้ชุดนี้จบไปแล้ว ก็เป็น
การแสดงของผู้หญิงบ้าง นักแสดงหนังหยาบฝ่ายหญิงไม่ถอดเสื้อ
เหมือนผู้ชาย ก็ดีไปอย่าง เพราะเราทุกคนมาดูการแสดงหนัง
หยาบไม่ได้มาดูเนื้อนี่ม

เธอทั้ง ๔ แสดงการใช้ดาบประทุษร้ายเนื้อหนังมังสา
ของตัวเอง ไม่แพ้ผู้ชาย ขึ้นต้นเหมือนกันแล้วก็จบลงเหมือนกัน

ไม่มีเลือดออกมาให้เห็น

ผมลืมเล่าไปว่าก่อนแสดงแต่ละชุด ผู้แสดงจะต้องกราบ
ผู้เป็นอาจารย์ก่อนเสมอ

ชุดสุดท้าย อาจารย์ใหญ่ลงทุนแสดงเอง ร่วมกับลูกศิษย์
อาวุโสอีก ๓ คน

การแสดงทุกอย่างเหมือนกับที่ลูกศิษย์แสดง เพียงแต่
ของอาจารย์ใช้ดาบทำรุนแรงกว่าเท่านั้น โดยเฉพาะตอนเอา
ปลายดาบตอกลงไปที่ท้อง ได้ยินเสียงดังฟังชัดแต่ก็ไม่เข้า

ผมยอมรับว่าเป็นเรื่องที่น่าทึ่งจริง ๆ หนังสือแปลกษา
จะมาเอาเรื่องนี้ไปลงพิมพ์ หรือรายการตามไปดูและทำพิธี
น่าจะมาทำสารคดีเรื่องนี้ไปเผยแพร่ ซึ่งผมเชื่อว่าอีกไม่นาน
คนไทยคงได้ดูทางทีวี หรือได้ดูไปแล้วก็เป็นได้ เพราะในคณะ
ของเรามีนักข่าวจากทีวีช่อง ๕ รวมอยู่ด้วย

เรื่องไม่น่าเชื่อมีอยู่ทั่วโลก สมัยที่ผมยังเป็นเด็ก ผมก็เคย
เห็นคนหนังเหนียว โดยเอาמידเชือดเข็นแขนขาตัวเองแล้ว
ไม่เข้าเช่นกัน ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมถึงไม่เข้า เช่นเดียวกับ
การลุยไฟที่ภูเก็ต เท่านั้นจะพอง เนื้อน่าจะสุกแต่ก็ไม่เป็นอะไร

ระหว่างการแสดง มีพวกเรากคนหนึ่งไม่ยอมเชื่อว่าดาบ
จะคมจริง จึงขอจับตรงคมดาบดู จับแรงไปหน่อย จึงถูกมีดบาด
ไปนิดหนึ่ง เลือดไหลออกมาเพียงซึม ๆ

ไก้ดีเล่าว่ามีการแสดงหนังหยาบอยู่ครั้งหนึ่ง มีคนรัสเซีย
ไม่ยอมเชื่อ ขอดาบมาเชือดแขนตัวเองดู ปรากฏว่ามีดบาดลึก

ต้องเย็บเกือบ ๑๐ เซ็ม

สำหรับผมเอง จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ก็รับรองได้ว่าไม่ทดลอง
เอาดาบเขียดเนื้อตัวเองเป็นอันขาด อย่างว่าจะเอาดาบมาเขียด
ตัวเองเลย แม้แต่ขณะนั่งดูยังเสียว แอบปิดตาหลายครั้ง จะ
ถ่ายรูปยังไม่กล้าถ่ายตอนสำคัญ ที่นำภาพมาประกอบเรื่อง
นี้ได้ ผมใช้วิธีขอมมาจากคุณทวีป คล้าประเสริฐ จึงขอขอบคุณ
ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เมื่อการแสดงสิ้นสุดลง พวกเราก็ได้เข้าไปสัมภาษณ์
อาจารย์ใหญ่ หลายคนอยากรู้กันว่าทำยังไงจึงนั่งหยาบแทง
ไม่เข้า ฟันไม่ขาด

อาจารย์ใหญ่ไม่ยอมเปิดเผยรายละเอียดให้รู้ เพียงแต่
บอกว่าถ้าใครสนใจมาเรียนวิชาหนังหยาบได้ ใช้เวลาเพียง ๓
เดือนเท่านั้นก็ได้ผล

คนที่มาเรียนจะต้องไม่กินเนื้อสัตว์หลายชนิด เช่น ช้าง
เสือ งู และอื่น ๆ ที่กำหนด

“ดื่มเหล้าได้หรือเปล่า” พวกเราคนหนึ่งซัก

“ดื่มได้” อาจารย์ตอบสำเนียงลาว

“มีเมียได้เปล่า” มีคนถามอีก

“ได้”

“ถ้าเป็นผู้หญิงล่ะ เอาด้วได้บ่” พวกเราคนหนึ่งพยายาม
ดัดจริตเสียงพูดให้เหมือนภาษาลาว

“ได้” อาจารย์ตอบ

อาจารย์บอกให้รู้คร่าว ๆ อีกว่าหลักใหญ่ในการทำให้
กลายเป็นคนหนังหยาบก็คือจะต้องฝึกใจ ฝึกสมาธิ สวดคาถา
ฝึกทุกวัน และที่สำคัญจะต้องกินพืชชนิดหนึ่ง

ที่ว่าพืชชนิดหนึ่ง ผมเข้าใจเอาเองว่าคงจะเป็นว่านอย่าง
หนึ่งอย่างใด พวกเราพยายามถามชื่อว่าน แต่ไม่ได้รับคำตอบ

อาจารย์บอกว่าถ้าใครสนใจ อยากเรียนวิชาการนี้ ยินดี
รับไว้เป็นลูกศิษย์

คนอื่นไม่รู้ แต่ผมคงไม่ขอสมัครเป็นลูกศิษย์ด้วยแน่ เพราะ
สมัยนี้จะหนังหยาบหรือหนังเหนียวอย่างไร คงไม่ได้ประโยชน์
โอกาสจะถูกดาบน้อยมาก เพราะคนไทยเลิกรบกับพม่าไป
นานแล้ว ส่วนมากที่เจ็บตัวหรือตาย มักจะเป็นอุบัติเหตุเรื่อง
อื่น เช่น รถยนต์ชนหรือไม้ก็เครื่องบินตก

ถ้าเป็นเช่นนี้ รับรองว่าหนังจะหยาบอย่างไรก็คงช่วย
ไม่ได้จริงไหมครับ

เบ็งลาว

เจดีย์ดำตั้งอยู่กลางนครเวียงจันทน์

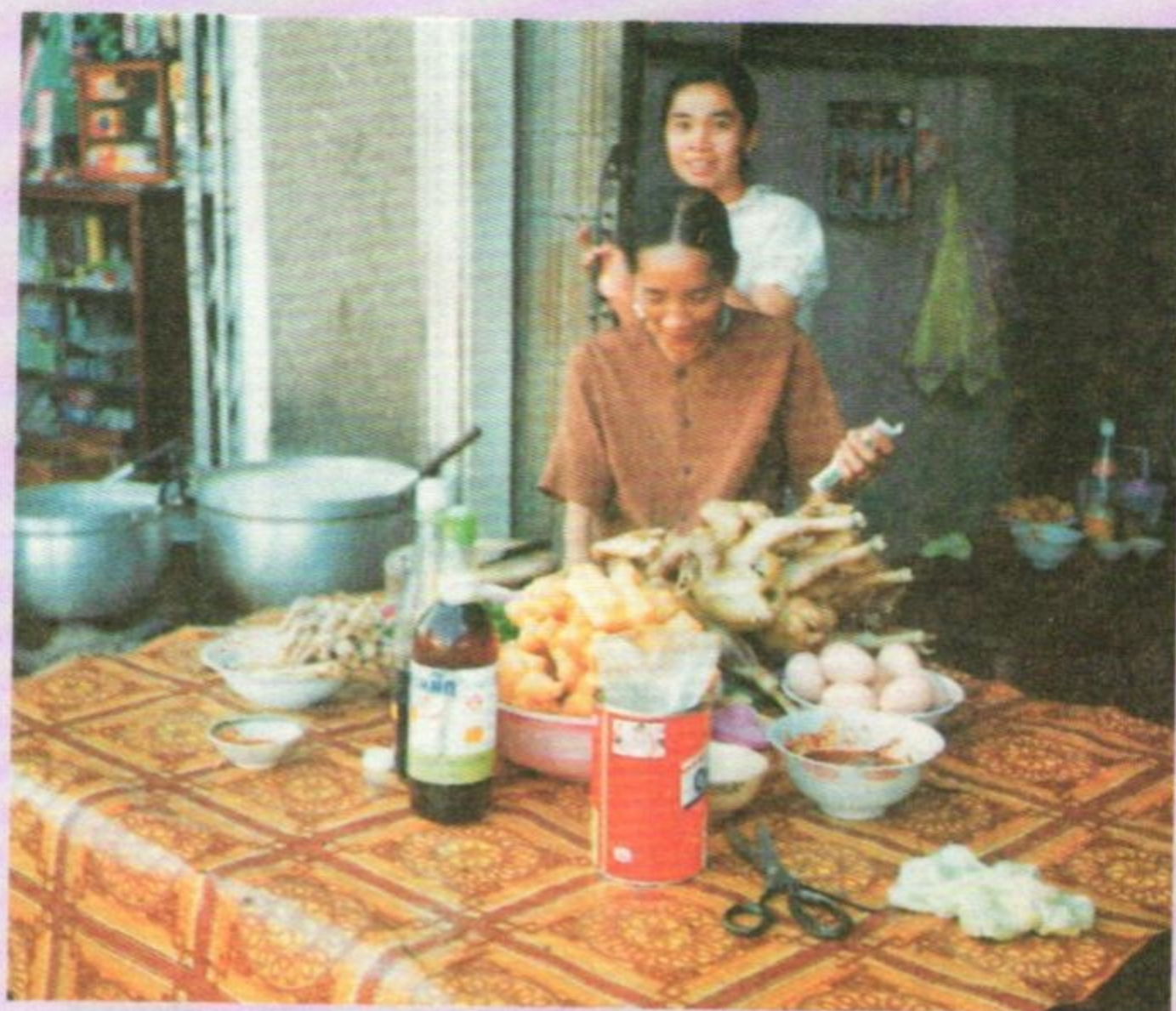
รถประจำทางผลิตจากรัสเซีย

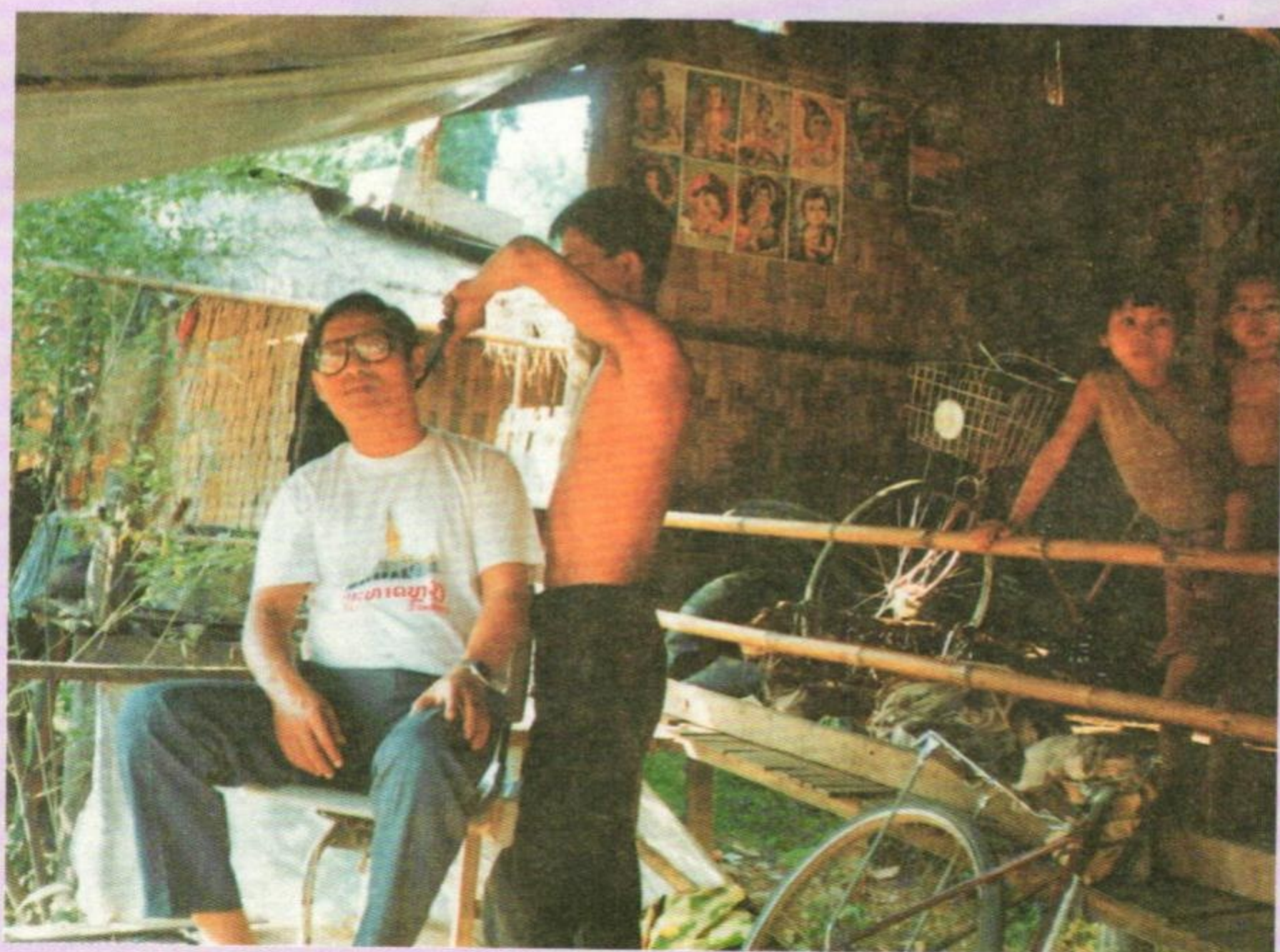
ศิลปะการต่อสู้หยังหยาบใช้ดาบแทงคอ

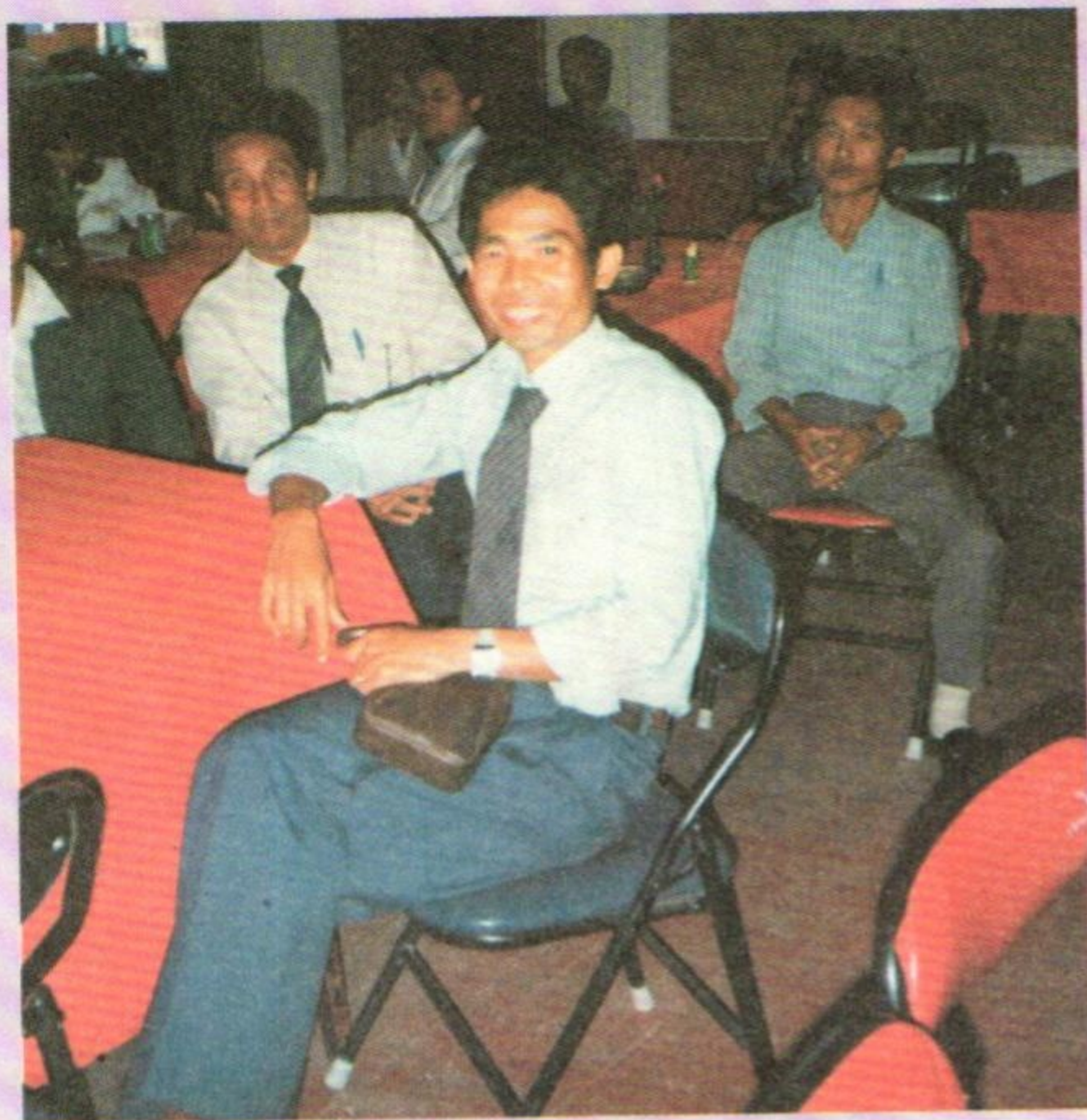
นักเรียนนักศึกษาช่วยกันขุดลอกคลอง

ร้านขายข้าวต้มไก่ยามเช้า

ร้านตัดผมในชนบท โดยมีนุ้ย บางขุนเทียน แสดงแบบ

มาดของไก้ด้หนุ่ม

ร้านรับเคลือบบัตร ลาวเรียกอัดบัตร

เยือนเขื่อนน้ำจึม

หนทางจากบ้านเกิน ซึ่งเป็นที่แสดงศิลปะการป้องกันตัว
 หนึ่งหยาบถึงเขื่อนน้ำจึม เป็นทางขึ้นภูเขา ๒ ข้างทางเป็นป่า
 จากการดูด้วยสายตา ยอมรับว่าอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้
 ไม่ค่อยจะเห็นภูเขาหัวล้านเหมือนบ้านเรา

ผมเข้าใจถูกต้องทีเดียวเมื่อไกด์บุญยศศักดิ์บอกเราว่า เทือกเขา
 ที่เรามองเห็นสลับบัซซันนั้นเต็มไปด้วยไม้หลายชนิดที่มีราคา
 เช่น ไม้มะค่า ไม้ประดู่ ไม้สัก ไม้ยาง ฯลฯ

มาถึงตอนนี้ น้ำแปลกได้อธิบายเพิ่มเติมว่าลาวมีป่ามาก
 ก็จริง แต่การเอาไม้ซุงของลาวมาแปรรูป ไม่ใช่จะง่ายนัก
 “ไม่ง่ายยังไง” มีคนถาม

น้ำแปลกตอบว่า

“ต้นไม้ของลาวมักจะมีลูกกระสุน และสะเก็ดระเบิดฝัง
 อยู่ในเนื้อไม้มาก เอามาเลื่อย ดีไม่ดี เลื่อยจะบินเสียหายได้”

พวกเราฟังแล้วต่างก็อมยิ้มไปตาม ๆ กัน เพราะเชื่อว่า
น้ำแปลกพูดเล่นมากกว่า ทั้งนี้ก็เพราะลาวอยู่ในสงครามค่อนข้าง
นานนั่นเอง

เท่าที่ผมรู้ ปัจจุบันลาวมีเนื้อที่กว่าครึ่งหนึ่งของประเทศไทย
แต่มีพลเมืองน้อยกว่าเรา รวม ๑๐ เท่า เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นป่า
แน่นอนเมื่อมีป่าก็ต้องมีไม้ ใครรู้อย่างนี้ก็อยากไปค้าไม้กับ
ลาวทั้งนั้น

ขนาดผมเองไม่เคยรู้เรื่องป่าไม้มาก่อน พอรู้ความจริง
เหล่านี้ยังอยากค้าขายกับลาวเรื่องไม้เลย

ถนนหนทางไปยังเขื่อนไม่ค่อยจะดีนัก และค่อนข้างแคบ
แต่ก็ปลอดภัยดี เพราะนาน ๆ ถึงจะมีรถสวนมาสักคัน

รถที่สวนมาส่วนมากถ้าไม่เป็นรถโดยสารก็เป็นรถบรรทุก
ซุง รถแกงมีน้อยที่สุด นอกนั้นเป็นรถจี๊ปตรวจการของทางการ

คุณทวีป คล้าประเสริฐ บอกเราขณะนั่งอยู่บนรถว่า ลาว
นี้แปลก ปกติประเทศอื่นเวลาสร้างเขื่อนแต่ละแห่ง จะต้องทำ
ถนนอย่างดีก่อนเพื่อเป็นทางขนส่งเครื่องไม้เครื่องมือไปทำเขื่อน
แต่ของลาวทำเขื่อนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงสร้างถนนภายหลัง
ถนนก็ไม่ได้ทำเอง ต่างประเทศช่วยทำ

ในบริเวณเหนือเขื่อนซึ่งเดิมเป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์
ไปด้วยไม้ดี ๆ ขนาดใหญ่ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะต้องถูกน้ำท่วมแน่
เมื่อเขื่อนเสร็จ ลาวก็ไม่ได้มีการตัดโค่น ชักลากนำไม้ขึ้นมาใช้
ประโยชน์ ปล่อยให้ทิ้งไว้ให้จมน้ำอยู่อย่างนั้น

ตอนแรกลาวไม่ได้สนใจต้นไม้ไต้ น้ำเหล่านี้ จนกระทั่ง
มีคนไทยไปขอซื้อชักลากไม้ไต้ น้ำเหล่านี้ขึ้นมา ลาวจึงเริ่มรู้ค่า
ตั้งแต่บัดนั้นมา ลาวจึงทำไม้ไต้ น้ำเสียเอง แต่ก็เอาต้นไม้
ขนาดใหญ่ขึ้นจากน้ำไม้ไต้ ต้องจ้างคนไทย

พูดมาถึงตรงนี้ มีใครก็ไม่รู้สอดขึ้นว่าเรื่องทำลายป่าแล้ว
คนไทยถนัด แม้ต้นไม้ไต้ น้ำ คนไทยยังดำน้ำลงไปช่วยตัด
ชักลากขึ้นมาได้เลย นับประสาอะไรกับต้นไม้ไต้ อยู่บนบก

“ถ้าลาวขึ้นคบกับคนไทยนาน ๆ มีหวังไม้หมดป่าเร็ว”
คนเดิมสรุป

พวกเราหัวเราะกันครืน ทำให้เกิดบุญยศศักดิ์หัวเราะบ้าง
ขณะที่เราเดินทางไปถึงเขื่อนนั้น เป็นเวลาเที่ยงกว่าเล็กน้อย
เจ้าภาพพาเราแวะที่ตัวเขื่อนก่อน เพื่อรับฟังเจ้าหน้าที่เล่าเรื่อง
เกี่ยวกับเขื่อนให้ฟัง

เขื่อนน้ำงึมเป็นเขื่อนคอนกรีตเหมือนเขื่อนภูมิพลของ
ไทย เพียงแต่เล็กกว่าของเรา

เจ้าหน้าที่ได้อธิบายความเป็นมาของเขื่อน ประโยชน์
ที่ได้ค่อนข้างยาว ผมจึงขอผ่านไป ขอสรุปที่สำคัญก็จะได้ว่า
กระแสไฟฟ้าที่ได้จากเขื่อนน้ำงึมส่วนหนึ่ง ส่งขายให้ไทยที่
จังหวัดหนองคาย

ส่วนลาวก็ซื้อกระแสไฟฟ้าของไทยจากเขื่อนอุบลรัตน์
จังหวัดขอนแก่นไปใช้ที่ท่าแขกและสุวรรณเขต

ถือเป็นการแลกเปลี่ยนไฟฟ้าใช้หักลบกันแล้วก็จ่ายให้

กันและกัน ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ โน่น

ที่ต้องแลกเปลี่ยนกระแสไฟฟ้าก็เพราะว่าเป็นการสะดวก ทั้ง ๒ ฝ่าย เพราะหนองคายอยู่ใกล้เขื่อนน้ำงึมมากกว่าเขื่อนอุบลรัตน์ ขณะเดียวกัน ท่าแขกกับสุวรรณเขตก็อยู่ใกล้เขื่อนอุบลรัตน์มากกว่าเขื่อนน้ำงึม

เมื่อมีประโยชน์ร่วมกันอย่างนี้กระแสไฟฟ้าก็ยังส่งข้ามโขงกันได้โดยไม่มีอะไรเกิดขึ้น แม้ออนไทยกับลาวสู้รบกัน กระแสไฟฟ้าก็ผ่านมาระหว่างลาวกับไทยเป็นไปอย่างปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

สำหรับลาว ปี ๒๕๓๑ ที่พวกเราไปเยือน การผลิตกระแสไฟฟ้าที่เขื่อนน้ำงึมค่อนข้างแย่น้อย เพราะฝนเหนือเขื่อนตกน้อย จึงมีน้ำน้อย ก็คงเป็นเช่นนี้จริง เพราะหลังจากพวกเราออกจากตัวเขื่อน นั่งรถไปกินอาหารที่ร้านเหนือเขื่อนนั้น จะเห็นน้ำในเขื่อนมีระดับต่ำจนเห็นยอดไม้โผล่ขึ้นมาเต็มไปหมด

ไกด์บุญยศก็บอกว่าปีที่แล้วน้ำดี มีเต็มเขื่อน จะไม่เห็นยอดไม้โผล่ขึ้นเหนือน้ำเหล่านี้

อาหารมีอันมีบาบิคิวเนื้อกวาง ไก่ย่าง เข้าใจว่าเป็นไก่บ้านเพราะเนื้อเหนียว ต้มยำปลา แล้วก็ปลาเผาตัวใหญ่เต็มจานแปล

ไกด์บอกว่าเป็นปลาที่จับได้ที่เขื่อน ชื่อว่าปลาแก้ว หน้าตาของปลาเป็นอย่างไร สีสันสวยงามแค่ไหน อธิบายยาก เพราะมันถูกเผามาเรียบร้อยแล้ว แต่เนื้อของปลามีสีขาวนึ่งหวาน

อร่อย เสียหายที่มีก้างมาก แต่วาไปแล้ว ปลาที่มีก้างมากก็ดี
เหมือนกัน ทำให้เราได้กินอย่างระมัดระวัง ไขมันระมัดระวัง
ค่อย ๆ กินนี้แหละ ทำให้รู้สึกอร่อยดีนักแล

อาหารมือนี้อันนี้มีส่วนเหนียวด้วย ตบท้ายด้วยผลไม้ โดยมี
มะละกอเนื้อสีเหลืองอ่อนเป็นหลัก และกล้วยไข่ น่าเสียหาย
ที่ผมลืมถามไถ่ได้ไปว่ากล้วยไข่ ลาวเรียกว่าอะไร เรียกเหมือน
กับไทยหรือเปล่านั้นไม่รู้

บรรยากาศของอาหารมือนี้น่าดีพอสมควร เพราะ
จากร้านอาหาร เราสามารถมองเห็นอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อน
กว้างไกล

หลังอิ่มท้องดีแล้ว ผมก็ออกมาเดินดูโน่นดูนี่ใกล้ ๆ ตรง
นั้นเป็นท่าเรือด้วย จึงได้พบชาวบ้านขึ้นจากเรือเอาปลาและ
ตะพานน้ำขึ้นมาขาย

อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อน นอกจากมีต้นไม้ที่จมน้ำไหลยอ
มาให้เห็นแล้วยังมีปลาชุกชุมอีก นับเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่
สำคัญของลาว จนมีหมู่บ้านชาวประมงเกิดขึ้น

ผมทราบจากคนลาวที่กำลังเอาปลาขึ้นมาขายคนหนึ่งว่า
ทางการอนุญาตให้เอาปลาออกไปขายในเมืองได้คนหนึ่งไม่
เกิน ๕ กิโลกรัม ถ้าเกินจะต้องเสียภาษี โดยมีด่านคอยตรวจ
เก็บ

ประโยชน์ของเขื่อนน้ำจึงนอกจากได้ผลิตกระแสไฟฟ้า
และได้ปลากินแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้วย ก็เหมือนกับ

เขื่อนทั่วไปในเมืองไทย

ถ้ามองไกลออกไปกลางอ่างเก็บน้ำ จะพบเกาะหลายเกาะ บางเกาะเคยเป็นที่กักขังนักโทษ และโรงเลื่อยไม้ ปัจจุบันมีบังกะโลให้เช่าพัก เรื่องนี้ผมไม่ได้รู้เอง ก็ดีบอก

คุณพิชานบอกว่าเคยนั่งเรือไปที่เกาะเหล่านี้แล้ว บางเกาะมีเนื้อที่กว้างพอที่จะสร้างสนามกอล์ฟได้ด้วย จึงน่าสนใจสร้างรีสอร์ท

เสียดายที่เราไม่มีเวลาเช่าเรือนั่งเล่นไปชมเกาะ และไปดูการทำไม้ได้ แต่ก็ได้เดินไปถามราคา เจ้าของเรือคิดค่าเช่าเรือชั่วโมงละ ๓,๐๐๐ กีบ เรือนั่งได้ประมาณ ๒๐ คน

ใกล้ ๆ บริเวณนั้นมีช่างกำลังต่อเรือ และมีซุงซึ่งถูกลากขึ้นมาจากน้ำกองอยู่ บังเอิญผมได้พบกับคนไทยคนหนึ่ง เขาบอกว่าเคยทำมาหากิน ดำเรืออยู่ที่พังงา ได้มารับจ้างดำน้ำตัดไม้อยู่ที่เขื่อนน้ำจิมหลายเดือนแล้ว

เขาบอกถึงวิธีการดำน้ำลงไปตัดไม้ได้น้ำว่ามีเครื่องประดาน้ำดำลึกลงไปประมาณ ๒๐ เมตร ใช้เลื่อยไฟฟ้าตัด

“วันหนึ่งได้ก็ตัน” ผมซัก

“ไม่แน่ครับ แล้วแต่ต้นใหญ่ต้นเล็ก และชนิดของไม้”

เขาตอบ

ผมได้รับทราบเพิ่มเติมว่าต้นไม้ขนาดใหญ่มีค่าที่จมน้ำอยู่นี้มีจำนวนเป็นหมื่น ๆ ต้น ลาวมีโครงการชักลากขึ้นมาใช้ให้หมดภายใน ๕ ปี

เฉพาะไม้ที่ถูกชักลากขึ้นมาจากอ่างเก็บน้ำ อนุญาตให้ส่งขายต่างประเทศได้

“เช่น้ำอยู่นาน ๆ ไม่เปื่อยหรือ” ผมถามด้วยความอยากรู้
“ไม่เปื่อย กลับดี มอดไม่กิน” เขาตอบ

ผมอยากถามและพูดคุยกับเขาคนไทยผู้มารับจ้างดำน้ำตัดไม้ให้มากและลึกกว่านี้ แต่ต้องเดินทางกลับเวียงจันทน์ ผู้นำเที่ยวกลัวว่าจะกลับเข้าประเทศไทยไม่ทัน เพราะด่านท่าเตื่อของลาวจะปิดเวลา ๑๖.๓๐ น. ถ้าช้ากว่านี้ก็ต้องนอนที่เวียงจันทน์อีกคืน จริง ๆ แล้วถ้านอนได้ ผมคงชอบ เพราะการเดินทางจะได้ไม่ต้องเหนื่อยมาก แต่เจ้าภาพจะต้องมีภาระ ไม่ชอบแน่

หากลับ เราเดินทางกลับทางบ้านโพนทอง แขวงเวียงจันทน์ ทางนี้สะดวกกว่าขามาเขื่อนมาก เพราะไม่ต้องเอารถลงแพขนานยนต์ข้ามแม่น้ำงึมให้เสียเวลา ถนนก็ดีกว่า สิ่งสำคัญทำให้เราไม่เบื่อ ได้ดูวิวไม่ซ้ำกับขามา

๒ ข้างทางเป็นหมู่บ้านชนบท หุ่นาและป่าสลับกันไป ที่เห็นมากกว่าอย่างอื่นคือโรงเลื่อย

แต่ละโรงเลื่อยจะพบซุงกองอยู่เต็ม เพื่อแปรรูปส่งขายเมืองนอก

ไก้ด้บุญยศศักดิ์บอกว่าไม้ซุงนับเป็นสินค้าออกที่สำคัญของลาวมาหลายปีแล้ว แต่สิ้นปีนี้ ลาวมีนโยบายจะห้ามส่งไม้ซุงออกนอก ให้ส่งได้แต่ไม้ในรูปของเฟอร์นิเจอร์หรือพื้นปาเก้ ทั้งนี้ก็เพราะลาวต้องการให้คนลาวมีงานทำมากขึ้น

ก็ได้พาเราไปแวะชมตลาดพืชผลระหว่างทางด้วย ดูแล้ว
คล้าย ๆ กับตลาดพืชผลกลางดงของถนนมิตรภาพระหว่าง
สระบุรีไปนครราชสีมา

เพียงแต่ตลาดพืชผลของลาวมีขนาดเล็กกว่า และมีจำนวน
พืชผลน้อยกว่าเท่านั้น

ของลาวมีมะละกอลูกอ้วน ๆ เป็นหลัก นอกนั้นก็ยังมีพวก
ผักต่าง ๆ

พวกเราเพียงลงชมตลาด ไม่มีใครซื้ออะไรติดมือมาเลย
เพราะไม่มีใครอยากเอาของเหล่านี้กลับเมืองไทยให้เสียเวลา

ถ้ามีก็เพียงผู้ไม่ประสงค์ออกนามคนหนึ่งเท่านั้น อดีตรัฐ
ซื้อมะละกอลูกหนึ่ง ราคา ๒๐๐ กีบ สาเหตุเพราะแม่ค้าสวย

จากตลาดพืชผล รถได้พาเราผ่านทุ่งนาบ้าง และที่ทุ่งนา
นี้เอง ผมได้มีโอกาสเห็นควายลาวกำลังยืนกินหญ้า

เห็นควายลาวแล้วไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น เพราะมีหน้าตา
เหมือนควายไทยนั่นแหละ เพียงแต่ไปตื่นเต้นเรื่องราคา เพราะ
พวกเราคนหนึ่งยืนยันว่าควายลาวราคาถูกกว่าควายไทยเกือบ
เท่าตัว

“สมมุติว่าควายไทย ราคาตัวละ ๔ พันบาท ควายลาว
อย่างเก่งก็ไม่ถึง ๓ พันบาท” เขายกตัวอย่าง

นับเป็นข้อมูลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง สำหรับผู้สนใจการค้า
ถ้าใครคิดค้าควายกับลาวตอนนี้อาจจะรวยก็ได้ การนำ
ควายข้ามโขงก็คงไม่ยาก ไม่ต้องจับควายขึ้นเรือให้สิ้นเปลือง

และเปลื้องที่ ใช้วิธีไล่ควายลงน้ำ แล้วใช้เรือจูงควายข้ามโขง
ก็ได้ อย่างหวังว่าควายจะจมน้ำตาย เพราะควายว่ายน้ำเป็น
ทุกตัว

รถพาพวกเรากลับเข้ามาถึงตัวเมืองเวียงจันทน์เกือบ ๔
โมงเย็น ก่อนเข้าเมือง เรามีโอกาสเห็นด้านหน้าของสนามกีฬา
แห่งชาติลาวด้วย

มีรถจักรยานยนต์และรถ ๒ ล้อจอดอยู่เต็ม แสดงว่า
ภายในสนามกีฬาจะต้องมีผู้กำลังชมการแข่งขันอยู่ไม่น้อย
จากการมองที่ป้ายประกาศโฆษณา จึงพอรู้ว่าเป็นการแข่งขัน
ฟุตบอลมิตรภาพระหว่างลาวกับกัมพูชา

ก็ได้บุญยศศักดิ์พูดอย่างภูมิใจว่าปีที่แล้วแข่งขันกัน ลาว
ชนะกัมพูชา ส่วนปีนี้แพ้หรือชนะยังไม่รู้

เนื่องจากมีเวลาน้อย ตอนแรกที่ตั้งใจว่าจะแวะชมความงาม
และความเก่าของวัดที่น่าสนใจ เช่น วัดพระแก้ว วัดศรีสะเกศ
ก็เลยไม่ได้แวะ ได้เพียงนั่งรถผ่านวัดเท่านั้น พวกเราจึงได้เห็น
เพียงประตูวัด ซึ่งน้ำแปลกบอกว่า ถึงอย่างไรก็ยิ่งดีกว่าไม่ได้เห็น

เราแวะที่โรงแรมเก็บเสื้อผ้า จัดกระเป๋ากลับอย่างรวดเร็ว
การมาเที่ยวลาวนับว่าสะดวกในการจัดกระเป๋าเดินทาง
กลับเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่ค่อยจะมีของให้ซื้อ ไม่เหมือนกับ
การไปสิงคโปร์หรือฮ่องกง

เราไปถึงท่าเรือทันเวลาพอดี ทำพิธีผ่านด่านไปไม่ยาก
นัก เพียงไม่นานนาที่ ทุกคนก็ได้นั่งเรือข้ามฟากมาฝั่งไทยที่

ท่าเสด็จโดยสวัสดิภาพ และไม่มีใครเสียสุขภาพ

จากท่าเสด็จ ก่อนขึ้นรถยนต์กลับกรุงเทพฯ ผมมอง
ข้ามโขงไปฝั่งลาว พร้อมกับคิดในใจว่านอกจากคนไทยไป
เยือนลาวแล้ว ทำอย่างไรให้คนลาวมาเที่ยวเมืองไทยมาก ๆ
บ้าง เพื่อลาวจะได้รู้ซึ่งว่าคนไทยนั้นรักเอ็นดูลาว และต้องการ
เป็นมิตรแท้กับลาวเสมอ เพราะจริง ๆ แล้ว ลาวไม่ใช่ใครอื่น
ลาวคือน้องแท้ ๆ ของคนไทยนั่นเอง

เบ็งลาว

ตัวเขื่อนน้ำงึม

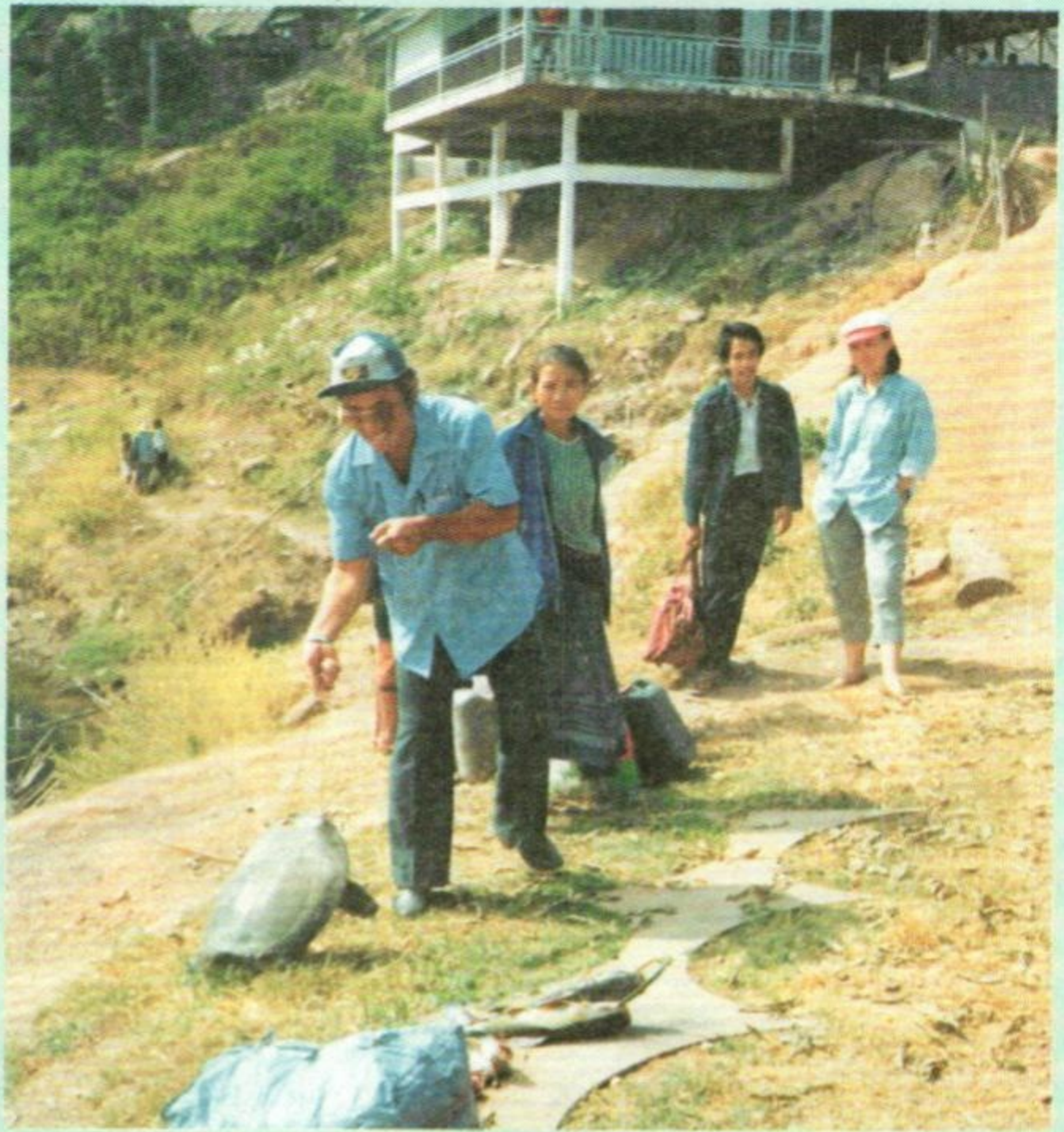
หมู่บ้านท่าเรือประมงน้ำจืดเขื่อนน้ำงึม

แม่ค้าสาวสวยริมทางรถผ่าน

รถสามล้อเครื่องรับจ้างทำจากประเทศไทย

คนลาวกับตะพาน้ำของโปรด

ด้านหน้าสนามกีฬาแห่งชาติของลาว

ยอดไม้โผล่พ้นน้ำในอ่างเก็บน้ำของเขื่อน

ซุงที่ถูกชักลากขึ้นมาจากอ่างเก็บน้ำ

ภาคผนวก

สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

โดยสังเขป

ภูมิศาสตร์

๑. ที่ตั้ง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตั้งอยู่ในอินโดจีนระหว่าง
ละติจูด ๑๔-๒๓ องศา และระหว่างลองจิจูด ๑๐๐-๑๐๘ องศา เป็น
ประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลและล้อมรอบโดยประเทศต่าง ๆ ต่อไปนี้

ด้านเหนือโดย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้านใต้โดย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา

ด้านตะวันออกโดย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ด้านตะวันตกโดย ราชอาณาจักรไทย และประเทศพม่า

๒. เนื้อที่

สปป.ลาว มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๓๖,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร มากกว่า

แผนที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ครึ่งหนึ่งของประเทศไทย ในรัชกาลของพระเจ้าฟ้ารุ่งมหาราชศตวรรษ
ที่ ๑๔ อาณาจักรล้านช้างมีเนื้อที่ประมาณ ๔๘๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร

๓. ชายแดน

ชายแดนลาว ยาว	๔,๕๐๐ กิโลเมตร
ช่วงที่ติดกับประเทศไทยยาวประมาณ ๑,๗๓๐ กิโลเมตร (ในนี้ระยะ- ชายแดนเป็นแม่น้ำโขงกว่า ๓๐%)	
ช่วงที่ติดกับประเทศเวียดนาม	๑,๙๕๗ กิโลเมตร
ช่วงที่ติดกับประเทศกัมพูชา	๔๙๒ กิโลเมตร
ช่วงที่ติดกับประเทศจีน	๔๑๖ กิโลเมตร
ช่วงที่ติดกับประเทศพม่า	๒๓๐ กิโลเมตร
ช่วงยาวของประเทศ	๑,๐๐๐ กิโลเมตร
ช่วงที่กว้างที่สุดของประเทศ	๕๐๐ กิโลเมตร
ช่วงที่แคบที่สุดของประเทศ	๑๕๐ กิโลเมตร

หมายเหตุ ในค.ศ. ๑๙๗๗ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ทำสัญญาชายแดน
กันบนพื้นฐานแห่งความเป็นเอกราช ความเสมอภาค เคารพ
บูรณภาพแห่งดินแดนซึ่งกันและกัน และต่างฝ่ายต่างมี
ผลประโยชน์ การปักปันเขตแดนอย่างถาวรระหว่างสอง
ประเทศได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

๔. จังหวัด

สปป. ลาว ประกอบด้วย ๑๗ แขวง (จังหวัด) คือ

๑. นครหลวงเวียงจันทน์	๒. ผังสาลี	๓. หลวงน้ำทา
๔. อุดมชัย	๕. บ่อแก้ว	๖. หัวพัน

๗. เชียงขวาง	๘. หลวงพระบาง	๙. ชัยบุรี
๑๐. เวียงจันทน์	๑๑. บริคำชัย	๑๒. คำม่วน
๑๓. สุวรรณเขต	๑๔. สारวรรณ	๑๕. เซกอง
๑๖. อัดป้อ	๑๗. จำปาศักดิ์	

การจัดตั้งและการบริหาร

หลายหมู่บ้านรวมกันเป็น ตาแสง (ตำบล)

หลายตาแสงรวมกันเป็น เมือง (อำเภอ)

หลายเมืองรวมกันเป็น แขวง (จังหวัด)

สภาตาแสงหรือคณะกรรมการปกครองตาแสงเป็นผู้บริหารของ
ตาแสง

คณะกรรมการปกครองเมือง เป็นผู้บริหารเมือง

คณะกรรมการปกครองแขวง เป็นผู้บริหารแขวง

คณะกรรมการปกครองกำแพงนคร เป็นผู้บริหารกำแพงนคร
(เทศมนตรี)

นครหลวง

นครเวียงจันทน์เป็นนครหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว นับแต่การประกาศเอกราชในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ค.ศ.
๑๙๔๕ มีประชากรประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน

ในสมัยอาณาจักรล้านช้าง เวียงจันทน์มีชื่อว่าจันทบุรีกรุงศรี-
สัตตนาคนานนท์ ที่พระเจ้าชัยเชษฐาธิราชสถาปนาให้เป็นนครหลวงแห่ง
อาณาจักรล้านช้างใน ค.ศ. ๑๕๖๓ (๒๑๐๖) หลังจากละทิ้งนครหลวง
พระบางด้วยว่าถูกบุเรงนองข่มขู่ และเสียอาณาจักรลานนา เชียงใหม่
ให้แก่พม่า

ดิน ฟ้า อากาศ

สปป.ลาว ตั้งอยู่ในเขตที่มีอากาศอบอุ่น อากาศจะแตกต่างกัน
ในที่ลุ่ม ที่ราบสูง และเขตภูเขาบางแห่ง อุณหภูมิลดลงใกล้ศูนย์เซนเซียส
ในฤดูหนาว

ที่จริงมี ๒ ฤดู คือ ฤดูหนาว และ ฤดูร้อน แต่ตามพุทธศาสนา
จะมีทั้งหมด ๓ ฤดู คือ

- ฤดูหนาว เริ่มจากเดือน ๑๒ แรม ๑ ค่ำ ถึงวันเพ็ญเดือน ๔
- ฤดูร้อน เริ่มจากเดือน ๔ แรม ๑ ค่ำ ถึง วันเพ็ญเดือน ๘
- ฤดูฝน เริ่มจากเดือน ๘ แรม ๑ ค่ำ ถึง วันเพ็ญเดือน ๑๒

ภาษา

สปป.ลาว มีภาษาประจำชาติ เรียกว่า “ภาษาลาว” ซึ่งมีลักษณะ
คล้ายกับภาษาไทย โดยทั่วไปแล้วภาษาลาวเป็นภาษาพื้นฐานของ
ชนชาติไทยลาวในเขตสุวรรณภูมิ ซึ่งมีประชากรที่พูดภาษาลาวกว่า
๒๐ ล้านคน

ในวันที่ ๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ (๒๕๑๘) กองประชุมใหญ่
ของบรรดาผู้แทนประชาชนทั่วประเทศได้มีมติให้ใช้ภาษาลาวเป็น
ภาษากลาง และภาษารัฐการ

การเปรียบเทียบพยัญชนะลาว-ไทย

ลาว										ไทย								
ก	ຂ	ຄ	ງ	ຈ	ສ	ຊ	ຍ	ດ		ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ย	ด
ຕ	ຖ	ທ	ນ	ມ	ບ	ປ	ຜ	ຝ		ต	ถ	ท	น	ม	บ	ป	ผ	ฝ
ພ	ຟ	ຍ	ຣ	ລ	ວ	ຫ	ອ	ຮ		พ	ฟ	ย	ร	ล	ว	ห	อ	ฮ

ลาวไม่มีตัว ฉ และ ช

พยัญชนะผสมของลาว

ຫມ ຫມ ຫລ ຫວ ຫນ ຫມ ຫລ ຫວ

ຣ = ຍ ຫ້ອຍຍອ

๑) ใช้เป็นสระ (เีย) เช่น

ຣຸມ (ເຢີນ) ເຢີນ

ຂຸມ (ເຂີນ) ເຂີນ

ປຸມ (ເປີນ) ເປີນ

๒) ใช้เป็นเสียง ออย เช่น ດຣ ຂຣ ດອຍ ຂ້ອຍ

๓) ใช้เป็นตัวสกด เช่น ຂາຣ ມາຣ ຂາຍ ນາຍ

สระ

ຽ	າ	ະ	າ
ຽ	ອ	ຸ	ຸ
ຽ	໊	ຸ	ຸ
ຽ	ຽ	ະ	ເ
ຽ	ຽ	ແະ	ແ
ຽ	ໂ	ໂະ	ໂ
ຽ	໊	ເະ	ອ
ຽ	໊	ເອະ	ເອ
ຽ	໊	ເືະ	ເືຍ
ຽ	໊	ເືອະ	ເືອ
ຽ	໊	ເວະ	ເວ
ຽ	໊	ເ	ເ
ຽ	າ	ເ	າ

ไม้ผืนเสียง

‘
× ไม้เอก

˘
× ไม้โท

ˊ
× ไม้กง

ˋ
× ไม้กัน (ไม้หันอากาศ) ใช้สำหรับ

ผสมสระ เฉพาะไม้กงยังมีหน้าที่บ่งชี้การสกดอีก เช่น

ตากลิม (ตาก-ลม) ซึ่งมีความแน่ชัดว่าการสกดของไทย
ที่อ่านออกเป็น ตา-กลม ก็ได้

เลข

เลข

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐

ป่าไม้

พื้นที่ ๓/๔ ของ สปป.ลาว เป็นป่าไม้และชุมชนเขา เนื้อที่ป่าไม้
ทั้งหมดในประเทศมีประมาณ ๑๑ ล้านเฮคแตร์ ในนี้เนื้อที่ที่ได้สำรวจ
แล้วมี ๕,๖ ล้านเฮคแตร์ อุดมไปด้วยไม้นา ๆ ชนิดที่มีราคา เช่น ไม้คำพี้
ไม้ประดู่ ไม้ค่า (มะค่า) ไม้แคน ไม้สัก ไม้จิก ไม้ฮ้าง ไม้ยาง ไม้บาก
ไม้สน ฯลฯ ที่แขวงหัวพัน (ซำเหนือ) มีไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่า “ไม้โล่งเลง”
มีลำต้นใหญ่และเนื้อไม้ชนิดนี้จะทนแดดทนฝน และปลวกเป็นร่อย ๆ ปี
ฉะนั้นชาวพื้นเมืองจึงนิยมใช้เป็นเกล็ดมุงหลังคาบ้าน และทำโรงศพ

นอกจากไม้เนื้อแข็ง และเนื้ออ่อนข้างบนนี้แล้ว ในป่าและชุมชนเขา
ของลาวยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสมุนไพรหลายร่อยชนิด รวมทั้งสมุนไพร
ชาวบางชนิดที่เกิดขึ้นในภาคเหนือและที่ราบสูงของแขวงเชียงขวาง

ผลิตผลจากป่าที่สำคัญอีกก็มี แก่นจันทน์ กายาน ชัน น้ำมันยาง
ยางสน กระวาน (หมากแง็ง) หวาย ค้าง ฯลฯ

สัตว์ป่า

เนื่องด้วย สปป.ลาว มีป่าไม้และภูเขามาก จึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาพันธุ์ นอกเสียจากแรดที่สูญพันธุ์ไปแล้วในศตวรรษที่ ๑๙ นี้เอง ด้วยฝีมือมนุษย์ สัตว์ป่าที่พบในลาวมี ช้าง กระต๊อง ควายน้ำ เลื้อยไคร้ เลื้อยดำ กวาง เก้ง ฯลฯ

แม่น้ำและภูเขา

ด้วยว่ามีภูเขาและป่าไม้อุดมสมบูรณ์ สปป.ลาว จึงมีแม่น้ำลำคลองมากมายหลายสาย อาทิ เช่น

- แม่น้ำโขง (โขง) เป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ยาว ๔,๒๒๐ กม. ช่วงที่ไหลผ่าน สปป.ลาว ยาว ๑,๕๐๐ กม. ชาวลาวลื้อที่สืบสองพันนา จ.ว.ยูนนานของจีนเรียกว่า แม่น้ำล้านช้าง

- สาขาแม่น้ำโขงมีทั้งหมด ๑๓ สาย ได้แก่ น้ำทา น้ำเบง น้ำอู น้ำเชียง น้ำคาน น้ำงึม น้ำเงียบ น้ำชัน น้ำกระดิง เซบั้งไฟ เซบั้งเหียง เซโดน และ เซกอง

- น้ำตกที่ใหญ่ที่สุด คือ ตาดคร หรือ หลี่ผี ในลำน้ำโขงเขตใต้ กว้าง ๑๐ กม. สูง ๑๕ เมตร

- น้ำตกที่สูงที่สุดได้แก่ น้ำตกตาดเซเค็ดในจังหวัดสารวรรณ สูงกว่า ๒๐ เมตร

- ภูเขาที่สูงที่สุดคือ ภูเบี้ย ในจังหวัดเชียงขวาง (เมืองพวน) สูง ๒,๘๒๐ เมตร

- ที่ราบสูงที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดได้แก่ ภูเพียงบริเวณ สูง ๑,๒๐๐ เมตร และภูเพียงเชียงขวางเหมาะแก่การปลูกฝักและเลี้ยงสัตว์มาก

ประชากร

ประชากรลาวมีทั้งหมดประมาณ ๓,๘๐๐,๐๐๐ คน เฉลี่ย ๑๔ คน/กม^๒ ประกอบด้วย ๓ ชนชาติใหญ่ รวม ๖๘ เผ่าชน ได้แก่

๑) ลาวลุ่ม หมายถึงชนชาติเผ่าลาวที่อาศัยอยู่ในที่ลุ่ม เช่น ไทลาว ไทเหนือ ไทดำ ไทแดง ไทขาว ผู้ไท ลาวพวน ลาวยวน ไทลื้อ ฯลฯ

๒. ลาวสูง ได้แก่ชาวลาวภูเขา ประกอบด้วยชนชาติเผ่าม้ง และอื่น ๆ เช่น แม้วลาย แม้วขาว แม้วดำ ย้าย ไชโล ห้อ รุณี มูเซอ ผู้น้อย กู๋ย ก่อ แลนแตน ฯลฯ

๓. ลาวเทิง (ลาวที่ราบสูง) ประกอบด้วย ข่าแจะ ละแนค แกน ปานา สีด้า บิด สามหาง ดำ หอก ผู้เทิง ไฟ เซลา บันลู่ แซ กะแสง ส่วย ตะโอย ละแเว ละเวน อาลัก กะตาง เติ้งน้ำ เติ้งบก เติ้งโคก อินทรี ยาเหียน กายัก ชะนุ ตาเลียง ฯลฯ

ทั้งสามชนชาติใช้ภาษาลาวเป็นภาษากลาง และได้อยู่ร่วมชีวิต ฉันทันองในอาณาเขตเดียวกันมาเป็นพันปี

หมายเหตุ คำว่า “ไท” และ “ผู้” ในภาษาลาวนั้นหมายถึง “คน” หรือ “ชาว” อาทิ เช่น ไทเหนือ ไทใต้ ไทเวียงจันทน์ ไทหนองคาย ได้แก่ ชาวเหนือ ชาวใต้ ชาวเวียงจันทน์ ชาวหนองคาย ฯลฯ ส่วน “ผู้” เป็นศัพท์เก่าแก่ที่มีความหมายเดียวกันกับ “ไท” เช่น ผู้ลาว ผู้ลื้อ ผู้แม้ว ผู้ย้าว ได้แก่ คนลาว คนลื้อ คนแม้ว คนย้าว นั้นเอง

ศาสนา

ประชาชนลาวมากกว่า ๙๐% นับถือศาสนาพุทธ รัฐบาลให้สิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา ตามประเพณีหนุ่มลาวที่มี

อายุครบ ๒๐ ปี จะเข้าบวชเป็นพระระยะหนึ่งเพื่อตอบแทนบุญคุณ
พ่อแม่ก่อนที่จะแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาไป นอกนั้นก็มีการบวชจุฬศพ
ของพ่อแม่ หรือญาติพี่น้องที่เสียชีวิต

ในปัจจุบัน พระสงฆ์ลาวถือธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด นอกจาก
การเผยแพร่พระธรรมแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นครูประจำศึกษา และแพทย์
แผนโบราณ อุบาสกอุบาสิกาเป็นผู้ถวายปัจจัยทุกอย่าง มีการถวาย
จังหัน และเพลทุก ๆ วัน

บทบาทของพระสงฆ์ลาวในระบอบใหม่ได้รับการเชิดชูให้สูงเด่น
ขึ้นทั้งภายใน และต่างประเทศ

ประวัติศาสตร์

๑. ประวัติศาสตร์ยุคเก่า

เดิมประเทศลาวมีชื่อว่า อาณาจักรล้านช้างที่สืบทอดมาจาก
อาณาจักรอ้ายลาวในเมื่อก่อน ใน ค.ศ. ๗๔๘ (พ.ศ. ๑๒๙๑) ขุนลอ
โอรสองค์ที่ ๑ ของขุนบรมราชาธิราช ได้สถาปนาเมืองขวาให้เป็น
นครหลวงของอาณาจักรล้านช้าง โดยประธานนามว่า “เมืองเชียงดง
เชียงทอง” ในสมัยต่อมาในราว ค.ศ. ๑๓๕๓ (พ.ศ. ๑๘๙๖) พระเจ้า-
ฟ้างุ้มมหาราชได้ทรงเปลี่ยนชื่อเมืองเชียงดง เชียงทอง เป็นเมืองหลวง
พระบางตามพระนามของพระพุทธรูปพระบางที่พระองค์นำมาจากเขมร

ในรัชกาลของพระเจ้าฟ้างุ้มมหาราช ค.ศ. ๑๓๕๓-๑๓๗๓ (พ.ศ.
๑๘๙๖-๑๙๑๖) อาณาจักรล้านช้างมีความเป็นปึกแผ่นกว้างใหญ่
ไพศาลมาก มีเนื้อที่ทั้งหมดราว ๔๗๐,๐๐๐.๐๐ ตารางกิโลเมตร ชายแดน
ด้านเหนือจรดผาไผ่ต่างแดนจีน ด้านใต้จรดแดนเขมร ด้านตะวันออก

จรดเขตสันภูหลวงไม้ล้มแบ่ง (สันปันน้ำ) แดนเวียดนาม และด้าน
ตะวันตกจรดเขาสามเล้าดงพญาไฟแดนกรุงศรีอยุธยา

อาณาจักรล้านช้างเสียเอกราชครั้งแรกใน ค.ศ. ๑๓๗๓ (พ.ศ.
๑๙๑๖) ในรัชกาลของพระเจ้าศิริบุญสารให้แก่สยาม และครั้งที่สอง
ในรัชกาลของพระเจ้าอนุวงศ์ โอรสของพระเจ้าศิริบุญสาร ค.ศ. ๑๘๒๘
(พ.ศ. ๒๓๗๑)

บางเหตุการณ์เด่นในยุคเก่า

ค.ศ. ๑๓๕๓-๑๓๗๓ (พ.ศ. ๑๘๙๖-๑๙๑๖) อาณาจักรล้านช้าง
เป็นเอกภาพ และกว้างใหญ่ไพศาลมาก ภายใต้รัชกาลของพระเจ้า-
ฟ้างุ้มมหาราช

ค.ศ. ๑๓๗๓-๑๔๑๔ (พ.ศ. ๑๙๑๖-๑๙๕๗) ในรัชกาลของ
พระเจ้าอู่เอนเอนได้มีการสำรวจสัมโนครวัประชากรเป็นครั้งแรก รู้จำนวน
ทั้งหมด ๓๐๐,๐๐๐ ครวั จากนั้นพระองค์ได้มีพระนามใหม่ว่า พระเจ้า-
สามแสนไท

ค.ศ. ๑๕๔๖ (พ.ศ. ๒๐๘๙) พระเจ้าชัยเชษฐาธิราชขึ้นครอง
นครเชียงใหม่ ค.ศ. ๑๕๕๙ พระองค์ได้นำพระแก้วมรกต และพระพุทธรูป
สิงห์จากเชียงใหม่มายังนครหลวงพระบาง และเสวยราชย์เป็นกษัตริย์
แห่งอาณาจักรล้านช้าง-ล้านนา

ค.ศ. ๑๕๖๘-๑๕๗๐ (พ.ศ. ๒๑๐๘-๒๑๑๐) พระเจ้าชัยเชษฐาธิราช
ทรงผูกพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยา และช่วยรบพม่า พญากองนาย-
ทหารลาวได้รับชัยชนะที่สระบุรีฆ่าเจ้าเมืองตองอูตายบนหลังช้าง

ค.ศ. ๑๖๗๓-๑๖๙๔ (พ.ศ. ๒๑๘๐-๒๒๔๓) พระเจ้าสุริยวงศา-
ธรรมมิกราช ทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา และ

สร้างพระธาตุศรีสองรักที่เมืองด่านซ้ายเพื่อปักหมวยเขตแดนระหว่าง
สองประเทศ

คำสัตยาธิษฐานของกษัตริย์ทั้งสอง

“สมเด็จพระมหากษัตริย์เจ้าฝ่ายกรุงศรีอยุธยามหาดีลก สมเด็จพระเจ้าฝ่ายกรุงศรีสัตนาคนหุต” จึงมีพระราชวงศาคณาญาติกับนางอัคคมเหสี ทั้งสองฝ่ายให้เป็นพระราชไมตรีโดยบรมประเพณี เพื่อจะสืบเชื้อสายวงศ์ และพระญาติวงศ์สัมพันธมิตร เพื่อจะให้เป็นบรมสุขสวัสดิ์ เป็นประโยชน์ แก่สัมภารณาจารย์ชาวพระราชราษฎรทั้งหลายตราบต่อเท่าถ้วนกันนั้น เป็นต้นประทานสารคดีในมหาปฐพีคิริตะโนป่าเขาลำเนาทั้งหลาย ขอจงเป็นเอกสิมามณฑลอันเดียวกัน ให้เกลียวกลม งามมณฑลเม่า ถึงเผ่าพงษ์ลูกหลานของประเทศทั้งสอง อย่าได้ชิงช่วงล่วงล้ำเขตแดน อย่าได้ทำโลบเลี้ยวแก่กัน อดีตการที่ได้เป็นไปแล้วก็ขอให้แล้วกันไป แต่วันนี้เดือนนี้ ต่อกันไปขอให้พวกเราสองประเทศจงถือสัจให้รักกลมเกลียว กัน มีประเทศใดมารุกรานราวี จงช่วยกันต้านทานให้ราบคาบดับสูญ ไป ขอให้ประเทศทั้งสองจงมีความรุ่งเรืองประดุจดั่งแสงสุริยาตราบ เท่ากาลนานเทอญ

หมายเหตุ ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ฝรั่งเศส ได้ยกจังหวัดเลยที่เป็นของลาวให้แก่สยาม เพื่อแลกกับจังหวัดพระตะบอง สีโสพน และเสียมราฐ คืนให้เขมร

- วันจันทร์ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ค.ศ. ๑๗๗๘ (๒๓๒๑) พระเจ้าศิริบุญสารปราชัยแก่สยาม พระแก้ว พระบาง พระพุทธสิหิงค์ พร้อมด้วยประชาชนลาวหลายหมื่นคนถูกกวาดต้อนออกจากประเทศ

- ค.ศ. ๑๘๒๗ (๒๓๗๐) เจ้าอนุวงศ์ โอรสของพระเจ้าศิริบุญสาร นำประชาชนลาวลุกฮือขึ้นก่อกบฏ แต่ปราชัยในที่สุดเพราะลาวแตก

สามัคคี เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๙ (๒๓๗๒) เจ้าอนุวงศ์สิ้นพระชนม์
ที่บางกอก หลังจากถูกรุกรานอย่างแสนสาหัส พระองค์ทรงเป็นนักรบ
นักสู้เอกราช และวีระกษัตริย์ที่ชาวลาวเทอดทูนพระเกียรติอย่างสูงส่ง

- วันศุกร์ เดือน ๓ ขึ้น ๙ ค่ำ ค.ศ. ๑๘๒๗ (๒๓๗๐) พญานลิน
(แล) ถูกจับเนื่องจากมีกำลังน้อยกว่า แต่ไม่ยอมอ่อนน้อมสวามิภักดิ์
ต่อกองทัพไทย ด้วยถือว่าเป็นชายชาติทหารได้สมัครใจให้ทำการประหาร
โดยใช้ช้างพลายแทงตาย จึงกลายเป็นเจ้าพ่อ “พญาแล” วีระชนที่
สักการะของชาวลาวตลอดมา

๒. ประวัติศาสตร์ลาวยุคใหม่

เหตุการณ์ยุคนักล่าอาณานิคมฝรั่งเศสยึดครองลาว

หลังจากล้านช้างเวียงจันทน์เสียเอกราชให้แก่สยาม ถึง ค.ศ.
๑๘๙๓ นักล่าอาณานิคมฝรั่งเศสก็เข้ามายึดครองประเทศลาว เป็นผล
ให้ประชาชนลาวถูกกดขี่ขูดรีดอย่างหนัก ตกอยู่ในสภาพล้าหลัง อัดคัด
ขัดสนเหลือที่จะทนทานได้ จึงเกิดขบวนการต่อสู้กู้ชาติหลายขบวน
อาทิ เจ้าฟ้าปัจจุัย เผ่าลาวสูงในเขตภาคเหนือ ขบวนพ่อกะดวดใน
ภาคกลาง และขบวนองค์แก้ว องค์โกมะดำในภาคใต้ แต่ก็เอาชนะ
ฝรั่งเศสไม่ได้เนื่องด้วยขาดการนำ และพื้นฐานมวลชน

การต่อสู้เพื่อขับไล่นักล่าอาณานิคมฝรั่งเศสออกจากลาว

ใน ค.ศ. ๑๙๓๐ (พ.ศ. ๒๔๗๓) ลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ได้เริ่มแพร่ขยาย
เข้าลาว และใน ค.ศ. ๑๙๓๔ (พ.ศ. ๒๔๗๗) พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน
แคว้นลาวได้ก่อตั้ง และทำการเคลื่อนไหว

ใน ค.ศ. ๑๙๔๐ (พ.ศ. ๒๔๘๓) พวกฟาสซิสต์ญี่ปุ่นทำการ
รุกรานลาว ประเทศลาวจึงตกเป็นเมืองขึ้นของพวกเขาและฝรั่งเศส

พร้อมกัน อันเป็นผลทำให้ประชาชนลาวได้รับความเดือดร้อนมากขึ้น

เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ (พ.ศ. ๒๔๘๘) ภายใต้การนำของพรรคประชาชนลาวได้ลุกฮือขึ้นขับไล่พวกฟาสซิสต์ญี่ปุ่นออกไป และในวันที่ ๑๒ ตุลาคมปีเดียวกัน ลาวได้ประกาศเอกราชอย่างสง่าผ่าเผย จากนั้นประชาชนลาวก็ได้ทำการขับไล่นักล่าอาณานิคมฝรั่งเศสที่หวนกลับมารุกรานลาวอีกในปี ค.ศ. ๑๙๔๖ การต่อสู้กับฝรั่งเศสมีความลำบากยืดเยื้อยาวนานมาก จนถึง ค.ศ. ๑๙๕๔ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ฝรั่งเศสจึงยอมเซ็นสัญญาเจนีวา ยอมถอนกำลังออกจากสามประเทศในอินโดจีน

จักรวรรดินิยมอเมริกาแทรกแซงเข้าลาว

เนื่องจากมีความมุ่งหมายที่จะยึดครองลาวและประเทศอื่น ๆ ในอินโดจีนเป็นเมืองขึ้นแบบใหม่ด้านการขยายตัวของสังคมนิยม จักรวรรดินิยม อเมริกาจึงไม่ยอมเซ็นและรับรู้สัญญาเจนีวา แต่กลับแทรกแซงเข้าลาวอย่างเปิดเผย ชื่อ จ้าง ยุยงให้ลูกมือของเขาทำลายความสามัคคี ฆาตกรรมบรรดาชาวลาวที่รักชาติ จับกุมคุมขังผู้นำฝ่ายแนวลาवरักชาติที่เป็นรัฐมนตรีของรัฐบาลผสม แล้วโค่นล้มรัฐบาลนั้นลงอย่างสิ้นเชิงใน ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑)

ด้วยการนำอันชาญฉลาดของพรรคที่มีแนวทางนโยบายถูกต้อง ประชาชนลาวทุกชนเผ่าในทั่วประเทศได้ลุกขึ้นต่อสู้บังคับให้ฝ่ายปฏิกริยาลาวและจักรวรรดินิยมอเมริกายอมเซ็นสัญญาครั้งที่ ๒ จัดตั้งรัฐบาลผสมสามฝ่ายขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ (สามฝ่ายได้แก่ ฝ่ายแนวลาवरักชาติ ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายขวา) แต่อีกไม่นาน ด้วยวิญญานธาดูแท้รุกรานของเขา จักรวรรดินิยมอเมริกาก็บัญชาให้ฝ่ายปฏิกริยาลูกมือทำการโค่นล้มรัฐบาลผสมลงอีกเป็นครั้งที่สอง ทำลายแนวร่วมต่อต้านจักรวรรดิ

นิคมอเมริกา คือแนวลาารักชาติและกำลังฝ่ายเป็นกลาง แล้วนำเอา
ที่ปรึกษาด้านทหารเข้าลาวมากมายหลายพันคน พร้อมด้วยทหารรับจ้าง
ไทย ๓๐ กองพัน เพื่อปราบปรามฝ่ายรักชาติต่อไป

เริ่มจาก ค.ศ. ๑๙๖๘ (พ.ศ. ๒๕๑๒) จักรวรรดินิคมอเมริกาได้
เปิดฉากรุกรานล้างผลาญเขตปลดปล่อยของกำลังรักชาติอย่างไม่เคย
มีมาก่อน โดยใช้ทหารรับจ้างว่างปาว ๔๕ กองพัน บุกโจมตีทุ่งไหหิน
และเมืองเชียงขวาง ภายใต้ปฏิบัติการ “กู่เกียรติ” และใช้ทหารหุ่นไซง่อน
๕๐,๐๐๐ คน พร้อมด้วยทหารปฏิบัติการลาวและไทยหลายกองพล โจมตี
แขวงสุวรรณเขตอย่างรุนแรงภายใต้ปฏิบัติการ “ลามเซ็น ๗๑๙”

ค.ศ. ๑๙๗๓ หลังจากได้รับความพราชัยอย่างย่อยยับ จักรวรรดิ
นิคมอเมริกาและสมุหรับใช้ต้องยอมเซ็นสัญญาเวียงจันทน์ฟื้นฟูสันติภาพ
และความปรองดองชาติกับฝ่ายแนวลาารักชาติ ยอมรับรองสิทธิพื้นฐาน
แห่งชาติ ประชาธิปไตยของประชาชน และจัดตั้งรัฐบาลผสมชั่วคราว
แห่งชาติขึ้นอีก

ด้วยความปรารถนาอันแน่วแน่แก่กล้า ประชาชนลาวทุกชนชาติ
และเผ่าชนในทั่วประเทศได้ลุกฮือต่อสู้ และทำการยึดอำนาจที่ละชั้น
จนสำเร็จการปลดปล่อยชาติ ปลดปล่อยประชาชนขึ้นพื้นฐานในวันที่
๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ ลบล้างระบอบที่ล้มล้าง จัดตั้งระบอบประ-
ชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมาแทน เปิดโอกาสให้ชาติลาวและประชาชน
ลาวก้าวสู่ยุคสมัยเพื่อความก้าวหน้า และสังคมนิยม

บางเหตุการณ์เด่นในยุคใหม่

- วันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๙๓ (๒๕๓๖) ฝรั่งเศสเข้ายึดครอง
ประเทศลาว
- วันที่ ๑๒ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ (๒๕๔๘) ภายใต้การนำของ

พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ประเทศลาว ประกาศเป็นเอกราชไม่ยอม
อยู่ใต้อำนาจของฝรั่งเศสอีกต่อไป

- มีนาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ (๒๔๘๙) นักล่าอาณานิคมฝรั่งเศส
แยกกำลังเป็นสามสายบุกโจมตีประเทศลาวจากสามทิศ เหนือ กลาง
และใต้พร้อม ๆ กัน ประชาชนลาวได้ต่อสู้กองทัพรุกรานฝรั่งเศสเป็น
สามารถแต่ก็พ่ายแพ้ในที่สุดเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๑๙๔๖

- ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๔๗-๑๙๔๙ กองกำลังรักชาติได้เคลื่อนไหว
และขยายเขตปฏิบัติการออกทั่วประเทศ เช่น ในเขตเมืองสิงห์ หลวง-
พระบาง ชำเหนื่อ เวียงจันทน์ คำม่วน สุวรรณเขต อัดปือ สารวรรณ
และแห่งอื่น ๆ

- วันที่ ๒๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (๒๔๙๒) กองทัพลาวอิสระ
ถูกก่อตั้งขึ้นในเขาเชียงค้อแขวงหัวพัน (ชำเหนื่อ) โดยใช้ชื่อปฐมฤกษ์
ว่า “กองฮ้อยราชวงศ์” (พระนามของโอรสพระเจ้าอนุวงศ์วิบุรุษ
ของลาว) ตอนแรกมีกำลังเพียงแต่ ๒๕ คน ภายใต้การนำของท่าน
ไกรสร พรหมวิหาร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน

- วันที่ ๑๓ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๕๐ (๒๔๙๓) เปิดสมัชชาผู้แทน
ประชาชนทั่วประเทศจำนวน ๑๕๐ ท่าน ที่เป็นตัวแทนของทุกชนชาติ
และเผ่าชนในลาว มีมติสร้างตั้งขบวนการแนวลาอิสระ และวางแนวทาง
ปฏิวัติ จัดตั้งคณะกรรมการกลางโดยมี ท่านสุภานุวงศ์ เป็นประธาน
พร้อมนั้นก็จัดตั้งรัฐบาลต่อต้านโดยมี ท่านสุภานุวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี
ท่านหนุ่ยยก ภูมิสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ ท่านไกรสร
พรหมวิหาร เป็นรัฐมนตรีป้องกันประเทศ ท่านสุข วงศ์กดี เป็นรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาและท่านภูมิ วงศ์วิจิตร เป็นรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย

- วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๔ (๒๔๙๗) ฝรั่งเศสยอม

จำนวนต่อสามประเทศในอินโดจีน เช่นสัญญาเจนีวาวันที่ ๖ สิงหาคม ปีเดียวกัน กองทัพฝ่ายประเทศลาว (ลาวอิสระ) ยุติยั้งทั่วประเทศ ถอนตัวไปรวมกันในแขวงผังสาลี และหัวพันตามสัญญา

- กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๔ จักรวรรดินิยมอเมริกาประกาศโดย ผลการนำเอาประเทศลาวเข้าในเขตอารักขาของกลุ่มซีโต้ บัญชา ให้สมุรรับใช้ฆ่าฟันคนลาวที่รักชาติ และทำการบุกโจมตีกองกำลัง ของฝ่ายประเทศลาว

- วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๔ (๒๔๙๙) สร้างตั้งขบวนการแนวลาวยุติธรรม (สืบทอดมาจากลาวอิสระ) วางแผนนโยบายนำ ประชาชนทั่วประเทศต่อสู้ขับไล่จักรวรรดินิยมอเมริกาออกจากลาว

- วันที่ ๒ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๗ จักรวรรดินิยมอเมริกาและ สมุรรับใช้ยอมเซ็นสัญญาจัดตั้งรัฐบาลผสมแห่งชาติครั้งแรก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ปีเดียวกัน

- วันที่ ๑๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ (๒๕๐๑) จักรวรรดินิยม อเมริกาบัญชาให้สมุรโค่นล้มรัฐบาลผสมลง เพิ่มทวิการทำลายชาติ ทำลายประชาชนลาว

- วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ รัฐบาลหุ่น ผุย ชนะนิกร ยื่นคำขาดให้กองพันที่ ๒ ของแนวลาวยุติธรรมที่ทุ่งไหหินยอมจำนวน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง ตามแผนการฉีกสัญญาของเขา แต่กองพันดังกล่าว สามารถเล็ดลอดฝ่าวงล้อมที่หนาแน่นออกไปได้อย่างลอยนวล

- วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ จักรวรรดินิยมอเมริกาทุ่ม ที่ปรึกษาฝ่ายทหารเข้าลาวหลายร้อยคน เพิ่มทหารหุ่นเวียงจันทน์ จาก ๑๗,๐๐๐ คน เป็น ๔๐,๐๐๐ คน

- วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ (๒๕๐๒) บ้านรัฐมนตรี

ฝ่ายแนวลากรักษาติถูกพวกปฏิกริยาลาวปิดล้อม และถูกจับขังในวันที่ ๒๗ เดือนเดียวกัน

- คีนวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ บรรดาผู้นำแนวลากรักษาติแหกคุกด้วยโพ่นเค็งเวียงจันทน์ออกไปได้อย่างลอยนวล

- วันที่ ๙ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ ร.อ.กองแล ทำรัฐประหารถึงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุมี่ น่อสวัน สมุนรับใช้จักรวรรดินิยมอเมริกา ทำการบุกยึดนครเวียงจันทน์จากรัฐบาลเป็นกลางของท่านสุวรรณภูมา และยึดเมืองได้ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม

- วันที่ ๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ กำลังรักษาติปลดปล่อยประเทศได้ ๒/๓ และปลดปล่อยประชาชนกว่าครึ่ง เป็นผลให้พวกปฏิกริยา ยอมเจรจาปรองดองชาติ

- วันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๒ จัดตั้งรัฐบาลผสมโดยมี ท่านสุวรรณภูมา เป็นนายก

- วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ปีเดียวกัน สหรัฐอเมริกาเข้าร่วมสัญญาเจนีวา ยอมรับรัฐเอกราช อธิปไตยของลาว

- วันที่ ๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๓ (๒๕๐๖) จักรวรรดินิยมอเมริกา วางแผนทำลายรัฐบาลผสมชั่วคราวแห่งชาติ

- สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๙ สหรัฐอเมริกาใช้เครื่องบิน บี ๕๒ เป็นครั้งแรกสนับสนุนการบุกโจมตีทุ่งไหหินโดยพวกปฏิกริยาลาว

- สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๐ ฝ่ายปฏิกริยาลาว และจักรวรรดินิยมอเมริกาบุกโจมตีทุ่งไหหินโดยใช้กำลังทหารถึง ๓๒ กองพัน และกำลังอากาศของอเมริกามากมาย

- วันที่ ๓๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๗๑ จักรวรรดินิยมอเมริกาใช้สมุนไซ่ง่อนร่วมกับกำลังปฏิกริยาลาวและไทย เปิดปฏิบัติการลามเซิน

๗๑๙ บุกโจมตีภาคกลางของลาวตามเส้นทางเลขที่ ๙ ใช้กำลังหุ่น
ไซง่อน ๔๕ พันคน เครื่องบิน บี ๕๒ จำนวน ๑๐๐ เครื่อง เครื่องบิน
ปีกหมุน ๘๐๐ ลำ และเครื่องบินอื่น ๆ ๑,๕๐๐ เครื่อง

- วันที่ ๑๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๒ จักรวรรดินิยมอเมริกาใช้
กำลังสมุนปฏิภิกษาลาว ๔๖ กองพัน ซึ่งมีทหารไทยร่วมด้วย ๑๐,๐๐๐
คน เปิดปฏิบัติการ “บั้นรบตุลา” บุกโจมตีทุ่งไหหิน

- ถึงท้าย ค.ศ. ๑๙๗๒ (๒๕๑๕) จักรวรรดินิยมอเมริกาใช้ระเบิด
ทุกชนิด อาทิ ขนาด ๒๕๐ กล. ระเบิดนาปาล์ม ฟอสฟอรัส และอื่น ๆ
กว่า ๓ ล้านตัน ทำลายเขตปลดปล่อยของฝ่ายแนวลาวยุทธชาติ เฉพาะ
แขวงเชียงขวางจังหวัดเดียวถูกบอมล้นกว่าตัน (ดินแดนเมืองพวน
กลายเป็นโลกพระจันทร์ ทุกสิ่งทุกอย่างถูกเผา และทำลายเกลี้ยง)

- ถึงท้ายปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ประชาชนลาวยิงเครื่องบินสหรัฐอเมริกา
ทุกชนิดตก ๒,๔๖๙ เครื่อง

- วันที่ ๑๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๗๒ เริ่มมีการพบปะหารือระหว่าง
ฝ่ายเวียงจันทน์ และผู้แทนแนวลาวยุทธชาติ

- วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๗๓ เซ็นสัญญาเวียงจันทน์
และเซ็นอนุสัญญาในวันที่ ๑๔ เดือนเดียวกัน

- วันที่ ๓ เมษายน ค.ศ. ๑๙๗๔ ท่านสุภานุวงศ์ เดินทางเข้า
นครหลวงเวียงจันทน์ ได้รับการต้อนรับจากประชาชนอย่างอบอุ่นยิ่ง

- วันที่ ๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๗๔ จัดตั้งรัฐบาลผสมชั่วคราว
แห่งชาติ โดยมี ท่านสุวรรณภูมา เป็นนายกรัฐมนตรี

- วันที่ ๒๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๔ ประชาชนในเขตยึดครอง
ของฝ่ายขวา เริ่มลุกฮือขอเข้าอยู่ในอำนาจของรัฐบาลผสม เริ่มจาก
เมืองห้วยทราย และอื่น ๆ

- วันที่ ๒๓ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ ชาวนครเวียงจันทน์ จำนวน
แสนกว่าคนได้ชุมนุมปฏิเสธอำนาจฝ่ายขวา ถึงต้นเดือนพฤศจิกายน
อำนาจการปกครองของระบอบเก่าถูกลบล้างอย่างสิ้นเชิง ทำการเลือก
ตั้งอำนาจการปกครองใหม่ทั่วประเทศ

- วันที่ ๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ (๒๕๑๘) เปิดประชุมสมัชชา
ผู้แทนประชาชนทั่วประเทศที่นครเวียงจันทน์ รัชเอาไบสละราชสมบัติ
ของเจ้ามหาชีวิตสว่างวัฒนา รัชเอาประกาศยุบรัฐบาลผสมชั่วคราว
แห่งชาติ และคณะมนตรีผสมการเมืองลงมติเกี่ยวกับธงชาติ เพลงชาติ
ภาษากลาง รับรองมติประกาศสถาปนาประเทศลาว เป็นสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่งตั้งท่านสุภานุวงศ์ เป็นประธานประเทศ
แต่งตั้งรัฐบาลโดยมี ท่านไกรสร พรหมวิหาร เป็นนายกรัฐมนตรี แต่งตั้ง
สมาชิกสภาประชาชนสูงสุด โดยมี ท่านสุภานุวงศ์ เป็นประธาน

สภาประชาชนสูงสุด

ในวันที่ ๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ กองประชุมใหญ่ผู้แทนประชาชน
ทั่วประเทศที่มีขึ้นในนครหลวงเวียงจันทน์ ได้มีมติแต่งตั้งสภาประชาชน
สูงสุด ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๔๕ ท่าน โดยมี ท่านสุภานุวงศ์ เป็น
ประธาน และเป็นประธานประเทศ (ประธานาธิบดี)

รัฐบาล

รัฐบาลแห่ง สปป. ลาว ได้ถูกแต่งตั้งจากกองประชุมเดียวกัน
ในวันที่ ๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๗๕ ประกอบด้วย ๑๒ กระทรวง และ
๖ คณะกรรมการเทียบเท่า อาทิ

๑. กระทรวงการเงิน	๒. กระทรวงศึกษา
๓. กระทรวงป้องกันประเทศ	๔. กระทรวงการต่างประเทศ
๕. กระทรวงภายใน	๖. กระทรวงวัฒนธรรม
๗. กระทรวงก่อสร้าง	๘. กระทรวงสาธารณสุข
๙. กระทรวงยุติธรรม	๑๐. กระทรวงกลาโหม ชลประทาน
และสหกรณ์เกษตร

๑๑. กระทรวงอุตสาหกรรม
และป่าไม้

๑๒. กระทรวงไปรษณีย์ โทรคมนาคม และขนส่ง

๑๓. คณะกรรมการแผนการแห่งรัฐ

๑๔. คณะกรรมการชนชาติ

๑๕. ธนาคารแห่งชาติ

๑๖. สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๗. คณะกรรมการสวัสดิการสังคมและนักรบเก่า

๑๘. คณะกรรมการข่าวสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และ
โทรภาพแห่งรัฐ

- นายกรัฐมนตรีได้แก่ ท่านไกรสร พรหมวิหาร

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้แก่ ท่านพูน ศรีประเสริฐ

นายกรัฐมนตรีเรียกในภาษาลาวว่า “ประธานสภารัฐมนตรี”

การคลัง

๑. ระบบเงินตรา

เงินตราของ สปป.ลาว เรียกว่า เงินกีบ ๑ กีบมี ๑๐๐ อัด คณะ

กรรมการธนาคารแห่งรัฐ เป็นผู้รับผิดชอบพิมพ์เงินก๊ีบออกใช้ มีธนบัตร
ใบละ ๕๐ ก๊ีบ ๒๐ ก๊ีบ ๑๐ ก๊ีบ และ ๕ ก๊ีบ ส่วนเหรียญมี ๕๐ อัด และ
๑๐ อัด

๒. สถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งชาติในเมื่อก่อน และคณะกรรมการธนาคารแห่ง
รัฐในปัจจุบัน เป็นผู้รับผิดชอบการเงิน และมีธนาคารการค้าต่างประเทศ
เป็นสาขารับผิดชอบการติดต่อกับต่างประเทศ

๓. รายได้

ภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ รัฐบาลจะเก็บภาษีรายได้จากภาคส่วน
การค้า และการกสิกรรมภาษีที่เก็บจากการกสิกรรมเรียกว่า ภาษี
กสิกรรม ในกรณีที่กสิกรผลิตได้น้อยด้วยเหตุภาวะวิสัย อาทิ เกิดภัย
ธรรมชาติ รัฐบาลจะงดการเก็บภาษี บรรดาข้าราชการจะไม่มีภาษี
เงินได้ให้แก่รัฐ แต่กลับได้รับสวัสดิการหลายด้าน เช่น ชื่อของในราคา
ถูก ได้รับการรักษาพยาบาลฟรี ฯลฯ

ขั้นมูล่งง่าย

การเศรษฐกิจ

ในระยะ ๖ ปีที่ผ่านมา ด้วยการนำที่สามารถและแนวทางถูกต้อง
ของพรรค ด้วยความมุ่งมั่นะอุตสาหะของประชาชนลาว และการ
ช่วยเหลือของบรรดาประเทศสังคมนิยมพี่น้อง พร้อมด้วยประเทศ
เพื่อนมิตร และองค์การสากล ผลผลิตประชาชาติของลาวเพิ่มขึ้นราว
๔๓% ผลผลิตต่อหัวเพิ่มขึ้น ๔๐% ผลผลิตด้านเกษตรและป่าไม้เพิ่มขึ้น
๑.๕ เท่า การผลิตข้าวเพิ่มจาก ๗๐๐,๐๐๐ ตัน ใน ค.ศ. ๑๙๗๖ เป็น

๑,๑๕๔,๐๐๐ ใน ค.ศ. ๑๙๘๑ จำนวนสัตว์เลี้ยง อาทิ กระบือและโค
เพิ่มจาก ๙๐๐,๐๐๐ เป็น ๑,๓๖๙,๘๐๐ ตัว สุกรเพิ่มเป็น ๑,๒๒๓,๐๐๐
ตัว การทำเกษตรกรรมและการเพิ่มผลผลิตข้าวถูกนำมาใช้ และระบบ
ชลประทานก็กำลังอยู่ในการก่อสร้างตามท้องที่ต่างๆ ของประเทศ
เนื้อที่ปลูกฝังที่พื้นใหม่ และที่บุกเบิกใหม่เพิ่มขึ้น ๓๕.๕% เนื้อที่ที่
ใช้ระบบชลประทานเพิ่มเป็นสองเท่าตัว เครื่องจักรเกษตรเพิ่มขึ้นมาก
กว่าห้าเท่า เริ่มจาก ค.ศ. ๑๙๘๐ สปป.ลาว สามารถกุ่มตัวเองได้ใน
ด้านข้าวและอาหาร

มีการฟื้นฟู และเพิ่มความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรม
หลายสาขา เช่น การไฟฟ้า อู่ซ่อม จักรกล การขุดค้นถ่านหิน เกลือ
ยิปซัม วัสดุก่อสร้าง การปรุงแต่งอาหาร ฯลฯ ใน ค.ศ. ๑๙๘๑ การ
ผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ๓.๕๗ เท่า เมื่อเทียบกับ ค.ศ. ๑๙๗๖ ในระยะ
เดียวกันการผลิตอิฐเพิ่ม ๑๕ เท่า หมุนใช้ผลิตผลเกษตรเพิ่ม ๑.๕ เท่า
อุตสาหกรรมอาหารเพิ่ม ๑.๕ เท่า (เบียร์ บุหรี่ ฯลฯ) และสร้างถนนหลวง
เพิ่ม ๖๐๐ กม. สร้างฉางเก็บของหลายแห่ง และบรรดาตัวเมืองต่างๆ
ของจังหวัดที่ถูกสงครามทำลายคืนใหม่

หกปีที่ผ่านมา ได้จัดตั้งนิคมเกษตร และสถานีป่าไม้ขึ้น ๓๑ แห่ง
เสริมขยายขบวนสหกรเกษตรไปทั่วประเทศมากกว่าสี่จังหวัดได้มีการ
จัดตั้งสหกรณ์เกษตรได้อย่างสมบูรณ์ รัฐบาลบริหารโรงงานอุตสาหกรรม
๑๘๘ แห่ง ซึ่งมีกรรมกรเก่า ๑๕,๐๐๐ คน รัฐควบคุมการขนส่งทาง
อากาศทั้งหมด และการขนส่งทางบก ๖๐% ในทั่วประเทศมีร้านค้า
ของรัฐ ๑๐๐ แห่ง สหกรณ์การค้า ๓๕๖ แห่ง และเอเยนต์บริการ ๑๕๐
แห่ง การส่งสินค้าปลีกเพิ่มขึ้น ๕ เท่า และการซื้อขายภายในเพิ่มขึ้น
๗.๔ เท่า เมื่อเทียบกับ ค.ศ. ๑๙๗๖

รัฐได้จัดตั้งธนาคารแห่งชาติขึ้น จัดระบบเงินตรา และการคลัง
ให้อยู่ในแนวทางเดียวกันในทั่วประเทศ และได้ออกระเบียบการราคา
เงินเดือน ภาษี และสินเชื่อ ฯลฯ

สายสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศเริ่มมีพื้นฐาน นอกจาก
นั้นยังสามารถขวนขวายเอาการช่วยเหลือเป็นอันมากจากต่างประเทศ
โดยเฉพาะจากบรรดาประเทศสังคมนิยมพี่น้อง

บางข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

การเกษตร

ประชาชนลาวมากกว่า ๘๐% เป็นเกษตรกร ข้าวเหนียวเป็น
พืชหลักของลาว

บ่อแร่

แร่ที่ทำการขุดค้นแล้วมี ดีบุก ยิปซัมที่แขวงคำม่วน ถ่านหิน
และเกลือที่เวียงจันทน์ แร่ที่ยังไม่ได้ขุดค้นมี ทองคำ เงิน ทองแดง
ตะกั่ว แมงกานีส เหล็ก ฯลฯ เฉพาะแร่เหล็กมีมากที่สุดในแขวงเชียงขวาง
เป็นจำนวนล้าน ๆ ตัน และมีเนื้อเหล็กมากกว่า ๖๕%

การป่าไม้

สปป.ลาว ติดต่อกำขายกับทุก ๆ ประเทศ โดยไม่คำนึงถึงระบอบ
การเมืองแต่อย่างใด สินค้าที่ส่งออกมี ไม้ซุง และไม้แปรรูป กาแฟ
กระวาน (หมากแง่ง) กายาน คัง ชัน เปือกบง หวาย หนังสัตว์ ไฟฟ้า
 ฯลฯ

แผนการพัฒนาประเทศ

สปป.ล กำลังปฏิบัติแผนการพัฒนาประเทศ ๕ ปี เป็นครั้งแรก
ค.ศ. ๑๙๘๑-๑๙๘๕ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับ การดำรงชีพ
ของประชาชนลาวให้สูงขึ้น

การสวัสดิการ

๑. สวัสดิการสังคม

หลังจากการสร้างตั้งระบอบใหม่ พรรคและรัฐบาลลาวได้ทุ่มเทกำลังช่วยเหลืออบรมวิชาชีพ ให้แก่พวกที่ได้รับความหายนะจากสังคมเก่า อาทิ พวกติดฝิ่น เฮโรอีน โสเภณี และนักลักเล็กขโมยน้อย ให้กลับมาเป็นพลเมืองดีของชาติร่วมกันปกป้องรักษาและก่อสร้างประเทศชาติ รัฐได้เอาใจใส่จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กกำพร้า ปลูกสร้างที่พักอาศัยของวิรชนพิการ ปรับปรุงความสัมพันธ์การผลิตให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติของประชาชน และลดล้างสิ่งอบายมุขทั้งหลาย

๒. การศึกษา

ตามแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐ การศึกษาจะต้องเดินหน้าหนึ่งก้าว ถึงปีนี้บรรดาพวกที่ไม่รู้หนังสือมากกว่า ๖๐% ได้สำเร็จ ประชาศึกษาสามารถอ่านออกเขียนได้จำนวน ๘๕% ในทั่วประเทศ

ลักษณะของการศึกษา

การศึกษาของลาวมี ๓ ลักษณะพื้นฐาน คือ ชาติ วิทยาศาสตร์ และมหาชน

ระบบ

ชั้นประถม ป.๑ ถึง ป.๕

ชั้นมัธยม ม.๑ ถึง ม. ๓

ชั้นอุดม อ.๑ ถึง อ.๓

มหาวิทยาลัย ๔ ปี

ทุนการศึกษา

ทุกอย่างฟรี นักเรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน เริ่มจากชั้นมัธยม

เป็นต้นไป นักเรียนทุกคนจะได้รับทุนการศึกษาจากรัฐ นักศึกษาที่ได้รับทุนไปเรียนนอก รัฐบาลจะประกอบเครื่องนุ่งห่ม และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ให้ทุกคน

๓. สาธารณสุข

รัฐบาลรับภาระทั้งหมดในการรักษาพยาบาลประชาชน การสาธารณสุขเป็นด้านหนึ่งที่รัฐบาลลาวมีนโยบายให้เดินหน้าหนึ่งก้าว

ปัจจุบันจำนวนพลพยาบาลเพิ่มขึ้น ๒๘% สุขศาลา และโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น ๑.๗๕ เท่า เตียงนอนคนไข้เพิ่มขึ้น ๑.๘ เท่า (ค.ศ.๑๙๘๐ โรงพยาบาลจากศูนย์กลางถึงแต่ละอำเภอมี ๑๒๐ แห่ง รวม ๑๐,๐๐๐ เตียงนอน และมีสุขศาลาตำบล ๖๐๐ กว่าแห่ง)

การสื่อสารมวลชน

๑. สื่อสารมวลชนแห่งรัฐ

คณะกรรมการข่าวสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์แห่งรัฐ (เทียบเท่ากระทรวง) เป็นผู้คุ้มครองการสื่อสารมวลชนแห่งรัฐ และเป็นศูนย์กลางของการโฆษณาแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐภายในประเทศ และในต่างประเทศ

๒. หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์หลักที่เป็นปากเสียงของพรรคและรัฐ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน “ประชาชน” ภาษาลาว และ “ข่าวสารประเทศลาว” เป็นภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังมีหนังสือรายสัปดาห์ขององค์การจัดตั้งมวลชนอีกหลายฉบับ

๓. วิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติตั้งอยู่ที่นครเวียงจันทน์ ออกอากาศทุกวันเป็นภาษาลาว ภาษาชนชาติส่วนน้อย ภาษาไทย เวียดนาม เขมร ฝรั่งเศส และอังกฤษ

๔. โทรทัศน์

สปป. ลาว มีสถานีดาวเทียม ๑ แห่ง ปัจจุบันกำลังมีการทดลองส่งโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดมาจากสหภาพโซเวียต นอกจากนี้ก็มีสถานีทดลองของสถาบันอิเล็กทรอนิกส์ ๑ แห่ง เพลง นอกจากเพลงลาวเดิม อาทิ ลาวแพน ลาวเสียงเทียนแล้ว อิทธิพลของเพลงสมัยก็มีบทบาทสำคัญในศิลปวัฒนธรรมลาว เพลงลาวชุดฤดูบานใหม่ของศิลปินยุคกลางมีความไพเราะเพราะพริ้งมาก

๑. เพลงลาวใหม่ (เดิน)

ปฎิวัติส่องแสง	แจ้ส่องทั่วเมืองลาว
ชาวลาวเฮา	เข้มแข็งทั้งกายใจ
เดินก้าวขึ้นไป	ตามทางใหญ่ไพศาล
โอ้...ชาติลาว	คนลาว
ทั่วแดนด้าว	แสนสุขชื่นใจ
ชาติลาวได้เกิดใหม่	เมืองบ้านเฮาพันภัย
จะก้าวไปสู่	สู่วัฒนาถาวร
ประเทศ	สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตย	ประชาชนลาว
มีขวัญ	ของชน ชาติลาว
จงมันยืน จงมันยืน	เลื้อยเลื้อยไป
อำนาจใหม่	ประชาชนปฏิวัติลาว

๒. เพลงเผ่าลาว (รำวง)

เผ่าลาวเอ๋ย	จงฮักกัน
แพงพงพันธ์	คนลาวอาจहारเก่งกล้า
อยู่ป่าผาภูทงเพียง	ก็แม่นเชื้อชาติลาวของเขา
ฮีบมาสამัคคีกันเข้า	ลาวเทิงลาวสูง ลาวลุ่ม
ปุมลุ่มกัน	สร้างสรรบ้านเมืองของเขา
เฮาคนลาว	บ่อแม่นไทอื่น
ชนชาติลาว	ดินแดนลาว
ชาติลาวเฮา	โฮมกันอย่าได้แตกแยก
อย่าได้แยกเผ่าพงศ์พันธ์	พวกผีมารจะยึดครองลาว
หลายปีที่พวกเฮาต่อสู้	กอบกู้เอาเอกราช
สันติภาพ	มาให้แผ่นดินฮ่มเย็น
เฮาคนลาว	บ่อแม่นไทอื่น ๆ
มาฮีบมา	พร้อมกันก้าวเดิน
เดินฮีบเดิน	สร้างสาชาติลาว
เผ่าลาวเอ๋ย	ชัยเฮายังใหญ่ดินแดนลาวกว้าง
หวงแหน	เอาไว้เถิดลาว ๆ
มาโฮมกันเข้า	ทุกเผ่าลาวเอ๋ย
เฮาคนลาว	บ่อแม่นไทอื่น ๆ

๓. วรรณคดี

วรรณคดีลาวเคยเจริญรุ่งเรืองมาก ในยุคปัจจุบันวรรณคดียังมีบทบาทสำคัญในชีวิตของประชาชนลาว ในด้านผลักดันสติชาติ การผลิต และเอกลักษณ์ของลาว วรรณกรรมที่มีชื่อเสียงในเมื่อก่อน มีสังข์ศิลป์ชัย แต่งอ่อน จำปาสีตัน ชูฉุนางอ้อ ผาแดงนางไอ่กำพร้าว

ผีน้อย ปัญหาเสียวสวาท ปู่สอนหลาน หลานสอนปู่ ฯลฯ

๔. พิธีประเพณี

ตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ ฮีตยี่คองเจียง ชาวลาวจะมีงานประเพณี
มากมายตลอดปี อาทิ

เดือน ๓ วันมาฆบูชา มิ่งงานฉลองพระธาตอิงฮังที่สุวรรณเขต
และงานวัดภูจำปาศักดิ์

เดือน ๕ วันสงกรานต์ปีใหม่ลาว

เดือน ๖ วันวิสาขบูชา

เดือน ๘ บุญเข้าพรรษา

เดือน ๙ บุญเข้าประดับดิน

เดือน ๑๐ บุญเข้าฉลาก

เดือน ๑๑ ออกพรรษา บุญสว่างเฮือ (แข่งเรือ) ที่นครเวียงจันทน์

เดือน ๑๒ บุญพระธาตุหลวงเวียงจันทน์

นอกจากงานประเพณีทางพุทธศาสนาข้างบนนี้แล้ว ก็ยังมีพิธี
ทางรัฐการ เช่น

วันที่ ๒๐ มกราคม วันสร้างตั้งกองทัพประชาชนลาว

วันที่ ๘ มีนาคม วันสตรีสากล

วันที่ ๒๒ มีนาคม วันสร้างตั้งพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

วันที่ ๑ พฤษภาคม วันกรรมกร (วันแรงงานสากล)

วันที่ ๑๒ ตุลาคม วันประกาศเอกราช

วันที่ ๒ ธันวาคม วันชาติ (สร้างตั้ง ส.ป.ป.ลาว)

๕. ปูชนียสถานและสถานที่ท่องเที่ยว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบันที่เป็นส่วนหนึ่ง

ของอาณาจักรล้านช้าง มีปูชนียสถานที่เหลือจากการถูกทำลายของ
ศัตรูเป็นจำนวนมากไม่น้อย เช่น พระธาตุจอมศรี และอารามต่างๆ
ที่นครหลวงพระบาง พระธาตุหลวงเวียงจันทน์ วัดพระแก้ว วัดศรีสะเกศ
พระเจ้าองค์ตื้อ (สิบล้านช้าง) ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ไหหินที่ท่งไหหิน
แขวงเชียงขวางเมืองพวน • พระเจ้าองค์ตื้อเมืองส้ายแขวงหัวพัน์ พระธาตุ-
ศรีโคตที่แขวงคำม่วน พระธาตุอิงฮังที่แขวงสุวรรณเขต ปราสาทหิน
วัดภูจำปาศักดิ์

๖. ระเบียบการเดินทางเข้า สปป.ลาว

หนังสือเดินทาง ปกติแล้วทุกท่านที่จะเดินทางเข้า สปป.ลาว
ต้องมีหนังสือเดินทางเป็นเอกสารหลักเฉพาะในเขตชายแดนที่มีจุด
ผ่านแดนประชาชนทั้งสองประเทศสามารถขออนุญาตเดินทางชั่วคราว
ได้โดยถือหนังสืออนุญาตของจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

วีซ่า ทุกครั้งที่จะเดินทางเข้า สปป.ลาว จะต้องมียูวีซ่าจาก
สถานทูตลาวที่กรุงเทพฯ ยูวีซ่ามีหลายชนิด อาทิ ยูวีซ่าผ่านใช้ได้ ๓ วัน
ยูวีซ่าระยะสั้นใช้ได้ ๑๕ วัน ยูวีซ่ายาวนานใช้ได้ ๑๕ วัน และต่ออนุญาต
ได้ นอกนั้นเป็นวีซ่าทางรัฐการ เช่น วีซ่ารัฐการ วีซ่าการทูต และวีซ่า
ฐานอภัยลี้ภัย

ที่ขอวีซ่า สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว ๑๙๓ ถนนสารสินใต้ ซอยเซ็นหลุยส์ ๓ กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐
โทรศัพท์ ๒๘๖๐๐๑๐

เวลาทำงาน วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ๘.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๑๔.๐๐ น.-๑๖.๓๐ น.

ภาษี สำหรับผู้ที่เดินทางเข้า สปป.ลาว ไม่ต้องเสียภาษีของใช้
ส่วนตัวที่มีจำนวนจำกัดตามหลักสากล

การแลกเปลี่ยน มีสาขาของธนาคารการค้าต่างประเทศรับบริการ
แลกเปลี่ยนเงินที่ด้านท่าเดื่อตรงข้าม กับจังหวัดหนองคาย และที่สนามบิน
วัดไต้ยเวียงจันทน์

เจ้าหน้าที่สถานทูต

เอกอัครราชทูต ฯพณฯ คำพันธ์ สิมมาลาวงศ์

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสารนิเทศ โทร. ๒๘๖๒๘๗๔

เจ้าหน้าที่กงสุล โทร. ๒๘๖๐๐๑๐

แผนกการค้า โทร. ๒๘๖๒๘๔๐

การบินลาว โทร. ๒๓๔๐๐๓๐

ประวัติย่อ
ของ พระธาตุหลวงเวียงจันทน์
ประเทศลาว

การสร้างพระธาตุหลวงนี้มี ๒ ครั้งคือ

ครั้งที่ ๑ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖ (ก่อน ค.ศ. ๓๐๗ ปี) การสร้าง
ครั้งนั้น พระยาจันทบุรี ประสิทธิ์ศักดิ์ ผู้ก่อตั้ง และ เป็นเจ้าครอง
เมืองเวียงจันทน์คนแรก เป็นหัวหน้าพร้อมกับพระสงฆ์อรหันต์ ๕ องค์ คือ

๑. พระมหาวรุตนะเถระ
๒. พระมหาจุลละรัตนเถระ
๓. พระมหาสุวรรณปะสาทะเถระ
๔. พระมหาจุลละสุวรรณปะสาทะเถระ
๕. พระมหาสังฆวิชาเถระ

พระอรหันต์ทั้ง ๕ องค์นี้เป็นพระสงฆ์ลาวเพียงได้ไปเรียนสำเร็จ
จากกรุงราชคฤห์ด้วย เมื่อกลับมาแล้วก็ได้พากันชักชวนพระยาจันทบุรี
ประสิทธิ์ศักดิ์ พร้อมด้วยประชาชนเมืองเวียงจันทน์ สร้างธาตุขึ้นสำหรับ
บรรจุใส่พระบรมสารีริกธาตุดังกล่าว เป็นที่ไหว้นบสักการะบูชาตาม
แบบฉบับของผู้ที่นับถือ

พระธาตุที่พระยาจันทบุรีฯ เป็นผู้นำสร้างขึ้นนี้มีรูปลักษณะ
เป็น อุโมงค์ ก่อด้วยหินความกว้างทั้ง ๔ ด้าน ๗ ละ ๕ วา หนา ๒ วา

สูง ๔ วา ๓ ศอก พระธาตุที่ว่านี้เวลานี้อยู่ในพระธาตุใหญ่ที่เราเห็น
อยู่ในปัจจุบันนี้เอง

ครั้งที่ ๒ การสร้างครั้งนี้ เจ้าไชยเชษฐาธิราช ผู้ซึ่งเมื่อก่อน
หน้านี้พระองค์ได้เคยเป็นเจ้าครองนครเชียงใหม่ แล้วได้ย้ายมาครอง
นครเชียงใหม่ (หลวงพระบาง) แล้วได้ย้ายจากนครเชียงใหม่มาสถาปนา
เมืองเวียงจันทน์ขึ้นเป็นนครหลวง เมื่อปี จุลสังกาศ ๙๒๒ ตรงกับ พ.ศ.
๒๑๐๓ หรือ ค.ศ. ๑๕๖๐ เมื่อสร้างเมืองเสร็จแล้วใส่ชื่อใหม่ว่า “นคร-
จันทบุรีศรีสัตนาคนหุต อุดมราชธานี”

จากนั้นพระองค์ได้นำพาประชาชนลาวในทั่วประเทศ กล่าวรวม
กล่าวเฉพาะเป็นประชาชนนครเวียงจันทน์ได้ทำกันสร้างธาตุใหม่ขึ้น
หน่วยหนึ่งโดยได้ก่อครอบธาตุน้อยที่พระยาจันทบุรี ประสิทธิ์ศักดิ์
ได้ก่อสร้างไว้เมื่อก่อนนั่นเอง

การสร้างธาตุใหม่นี้ ได้สร้างธาตุน้อยไว้บนฐานที่ ๒ ของธาตุใหญ่
ล้อมรอบทั้ง ๔ ด้านมี ๓๐ หน่วย เรียกว่า “สัมมะติงสะปาละมี” (ธาตุ-
บารมี) อยู่ภายในธาตุน้อย ๓๐ หน่วยนี้ ผู้สร้างได้เอาทองคำหุ้มเป็น
รูปธาตุน้อยๆ ได้ ๓๐ หน่วย แต่ละหน่วยหนัก ๔ บาททองคำ เอา
ทองคำมาตีแผ่เป็นรูปใบลาน (เรียกว่าลานคำ) ได้ ๓๐ แผ่น แต่ละ
แผ่นยาว ศอก-กำ (หมายความว่า ความยาว ๑ ศอก เวลาวัด ๑ ศอก
ให้กำมือไว้แต่ให้ยื่นนิ้วก้อยออกไปความยาวตั้งแต่ข้อศอกถึงปลาย
นิ้วก้อย เรียกว่า ศอกกำ) แล้วเขียนพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
บทที่ถือว่าเป็นยอดคำสอนลงไว้ในใบลานคำนั้นๆ ใบ พระธรรม
ที่เขียนใส่ใบลานนั้นอ่านได้ดังนี้

“เยธรรมา เทตุนปะระวะวา เอสังเหตุง ตถาคะโต เตสันจะโย
นิโลโธจะ เอวังวาที มหาสะมะโน” แปลว่า “ธรรมทั้งหลายเหล่าใด

มีเหตุเป็นที่เกิด พระตถาคตเจ้าแสดงเหตุของพระธรรมเหล่านั้น และ
ต้องให้ดับเหตุของธรรมเหล่านั้นด้วย, พระมหาสมณ (ท่านผู้สงบ)
พระมหาสมณมีปกติกล่าวอย่างนี้” ดังนี้แล้วเอาทั้งธาตุค้ำ และ ไบลานค้ำ
นั้นลงรองไว้ในพื้นธาตุน้อยทั้ง ๓๐ หน่วย นั้นทุก ๆ หน่วย การสร้าง
ธาตุน้อยไว้มีความหมายให้รู้ว่า ผู้ที่จะได้เป็นพระพุทธเจ้านั้นจะต้อง
ได้สร้างสมคุณงามความดีไว้ให้ได้ถึง ๓๐ ประการ, มี ทาน บารมี
เป็นต้น จนถึงอุเบกขา ปารมัท บารมี เป็นปริโยสาม (ธาตุค้ำ และ
ไบลานค้ำ ที่ว่านั้นเดี๋ยวนี้ไม่มีแล้วเพราะพวกทหารฮ่อขุดค้นเอาไป
หมดในครั้งเขาเข้ามารุกรานเราโน้นแล้ว)

รูปลักษณะของพระธาตุหลวง

รูปลักษณะของพระธาตุหลวงมีดังนี้ พระธาตุหลวงรูปนี้มี ๓ ด้านคือ

๑. ด้านล่างสุด ซึ่งเป็นฐานของพระธาตุนั้น ทางด้านตะวันตก
และ ตะวันออก มีความยาวด้านละ ๑๙ เมตร ด้านเหนือ และ ใต้ยาว
ด้านละ ๖๘ เมตร มีใบเสมาล้อมรอบทั้ง ๔ ด้าน จำนวน ๓๒๓ ใบ
มีหอไว้ทั้ง ๔ ด้าน ทุก ๆ หอมีบรรไดขึ้นได้ บนหอไหว้เรียกว่า หอไหว้
ทั้ง ๔ ด้านบนหอไหว้ทางด้านทิศตะวันออก มีพระธาตุน้อย ๑ องค์
ที่ประกอบด้วยลวดลายอันงดงาม มีหอคอยพระธาตุนี้อีกชั้นหนึ่ง
ที่หอคอยนี้ก็เขียนลวดลายไว้วิจิตรการตา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความ
ศิวไลซ์นั้นไว้อย่างชัดเจน (สมัยก่อสร้าง)

พระธาตุน้อยที่ว่านี้เรียกว่า “พระธาตุศรีธรรมมาหายโคก” ซึ่ง
อาจหมายความว่า อาจจะเป็นเจดีย์หน่วยหนึ่งในจำนวน ๘๔,๐๐๐
หน่วย ที่พระเจ้าอโศกมหาราช ให้สร้างขึ้นในปี พ.ศ.๒๑๘-๒๓๖ นั้น

๒. ชั้น ๒ ของพระธาตุถัดจากหอไหว้ขึ้นไป ชั้นนี้มีความยาว
ด้านละ ๔๘ เมตร มีกليبบัวใหญ่ล้อมรอบ มีทั้งหมด ๑๒๐ กليب บน

ยอดของกลีบดอกบัวนั้นทำเป็นกระดุกงูเหลี่ยมล้อมรอบทั้ง ๔ ด้าน แล้วตั้งใบเสมาบนกระดุกงูดังกล่าว ใบเสมาทั้งหมดนี้มี ๒๒๘ ใบ ตรงใจกลางใบเสมาจะโพรง (ไม่ทะลุ) ไว้สำหรับใส่พระพิมพ์ ใบละ องค์ บนชั้นที่ ๒ นี้ได้สร้างประตูโค้ง ไว้ที่ทางขึ้นหอไหว้ทั้ง ๔ ด้าน บนประตูโค้งทำเป็นยอดปราสาท ระหว่างชั้นที่สองมีทางเดินรอบ พระธาตุองค์ใหญ่ระหว่างทางเดินรอบมีพระธาตุน้อยเรียงไปตามทาง จำนวน ๓๐ องค์ แต่ละองค์จะมีชื่อเฉพาะทั้ง ๓๐ องค์ ซึ่งเรียกตาม บารมีทั้ง ๓๐ นั่นเอง นับแต่ ท่านบารมี ท่านอุปบารมี ไปจนครบทั้ง ๓๐ องค์

๓. เป็นตัวองค์พระธาตุ ด้านฐานมีรูปสี่เหลี่ยมกว้าง ๓๐ เมตร ตั้งอยู่บนดอกบัวใหญ่ รูปลักษณะของพระธาตุเหมือนกับพระธาตุ- สรรพจิต ของพระเจ้าอโศกมหาราช ในประเทศอินเดีย บนยอดพระธาตุ มีเศวตฉัตร

พระธาตุหลวงนี้มีความสูงจากพื้นดินถึงยอดมีความสูง ๔๕ เมตร พอดี รอบ ๆ พระธาตุนี้สร้างเป็นเจดีย์ ทั้ง ๔ ด้าน มีประตูเข้ากำแพง ล้อมรอบ กว้างด้านละ ๙๑ เมตร ๗๕ เซนติเมตร ในกำแพงด้านใน จะวาดรูปพุทธประวัติเอาไว้ทั้ง ๔ ด้าน ด้านเหนือ และด้านใต้ ได้ สร้างวัดเอาไว้เรียกว่า วัดพระธาตุหลวงเหนือ-วัดพระธาตุหลวงใต้

พระธาตุหลวงเกิดพังทลายหลายครั้ง

พระธาตุหลวงเป็นปูชนียสถานอันเป็นที่สักการะบูชาสูงส่ง ทางด้านจิตใจแล้วยังเป็นตัวแทน ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และ ประวัติศาสตร์ อันเรื่องนี้เมื่อยุคสมัยศตวรรษที่ ๑๖ แห่งอาณาจักรล้านช้าง เรื่อยมา

ในปัจจุบันนี้พระธาตุหลวงเป็นสัญลักษณ์อันมีชื่อเสียง และ

ทรงไว้ซึ่งอันเป็นประโยชน์มหาศาล ทางศิลป วัฒนธรรม ประวัติ
วิทยาศาสตร์ ของชาติ ซึ่งยืนยันถึงประวัติของชนชาติลาว ซึ่งสามารถ
อ้างอิงว่า ลาวเป็นชาติที่มีความเป็นมาอันเก่าแก่ที่มีวัฒนธรรม และ
ศิลป ที่สวยงามสดงงาม และ มีความอุตสาหกรรม พากเพียร และ มีความ
องอาจกล้าหาญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นับตั้งแต่วันที่ได้ออกสร้างพระธาตุหลวงขึ้นมาได้มีการปกป้องรักษา
และ ซ่อมแซมมาโดยตลอด เมื่อก่อนมีวัดทางด้านทิศตะวันออก และ
ทิศตะวันตก รวมเป็น ๔ วัด สืบเนื่องมาจากสภาพการณ์อันไม่แน่นอน
และ ธาตุแท้ของระบบศักดินาภายในประเทศเป็นเหตุให้ ศัตรูภายนอก
ซึ่งมีประเทศพม่า และ ประเทศสยาม เป็นต้น เข้ามารุกรานราวี่ กวาด
ต้อนปล้นสดมภ์ข้าวของ และ เฆวราชฎรเวียงจันทน์หลายครั้ง ทำให้
วัดอุโบราณ วัฒนธรรมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์วัด
และ บ้านพักอาศัยของประชาชนลาว ไม่เว้นแม้แต่พระธาตุหลวงก็
ถูกทำลาย ศัตรูก็ขูดคั้นเอาของมีค่าไปจนหมด

ตามประวัติศาสตร์ พระธาตุหลวงมีศัตรูมารุกรานลาวหลาย
ครั้งซึ่งเป็นครั้งใหญ่ และ มีความสำคัญ ๆ มีดังนี้.-

ครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๗ หรือ ค.ศ. ๑๕๗๔ ในรัชกาล พระยา-
แสนสุนทรทลือชัย (วัน) พม่าได้เข้ามารุกรานราวี่ เข้าตีเวียงจันทน์ได้สำเร็จ

ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๒ หรือ ค.ศ. ๑๗๗๙ ในรัชกาล พระเจ้า-
ศิริบุญศาล สยามประเทศได้เข้ามารุกรานประเทศครั้งที่ ๑

ครั้งที่ ๓ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๐ หรือ ค.ศ. ๑๘๒๗ ในรัชกาล พระเจ้า-
อนุวงศ์ สยามได้เข้ามารุกรานลาวครั้งที่ ๒ พร้อมกับทำลาย และ จุดไฟ
เผานครเวียงจันทน์ ทำให้นครเวียงจันทน์กลายเป็นเมืองร้างชั่วระยะหนึ่ง

ครั้งที่ ๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ หรือ ค.ศ. ๑๘๗๓ พวกโจรฮ้อ ซึ่ง

เป็นชนเผ่าหนึ่งอยู่ทางชายแดนลาวนั้นได้เข้ามาขุดค้นของมีค่าใน
พระธาตุไปจนหมด

ครั้งที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๙ หรือ ค.ศ. ๑๘๙๖ พระธาตุหลวง
ได้ถูกภัยธรรมชาติ “ฟ้าผ่า” ยอดพระธาตุใหญ่ทำให้ยอดของพระธาตุหัก

ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๘ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๑๙ ค.ศ. ๑๙๗๖
ภายหลังประเทศชาติได้รับการปลดปล่อยแล้ว พระธาตุหลวงถูกฟ้าผ่า
อีกครั้งหนึ่ง ยอดของพระธาตุที่หุ้มด้วยแผ่นทองคำพังทลาย

ตั้งแต่ครั้งที่พระธาตุหลวงถูกทำลาย ประชาชนลาวได้พร้อม
กันบูรณะซ่อมแซมให้ดียิ่งขึ้นตามประวัติศาสตร์ การบูรณะซ่อมแซม
พระธาตุหลวงครั้งสำคัญดังนี้

- เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๒ ค.ศ. ๑๘๑๙ ในรัฐบาลพระเจ้าอะนูนองค์
กษัตริย์องค์สุดท้ายจากอาณาจักรล้านช้าง เวียงจันทน์ ได้พาประชาชน
สร้างวัดสระเกษสำเร็จ และ ในปีพ.ศ. ๒๓๖๑ ค.ศ. ๑๘๑๘ ต่อจากนั้น
ก็ได้จัดการบูรณะซ่อมแซมพระธาตุหลวงแห่งใหม่อีก การบูรณะ-
พระธาตุหลวงมีดังนี้คือ ซ่อมแซมตัวพระธาตุใหญ่ และ พระธาตุน้อย
และ ประตูของธาตุทั้ง ๔ ด้าน

- เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๓ ค.ศ. ๑๙๐๐ เริ่มเป็นสมัยที่ฝรั่งเข้ามา
ปกครองประเทศ ลาว และ ชาวฝรั่งได้ซ่อมแซมพระธาตุหลวงใหญ่
โดยเป็นศิลปะแบบชาวตะวันตก ยอดพระธาตุได้เปลี่ยนรูปโฉมใหม่
ไม่มีศิลปะแบบสถาปัตยกรรมลักษณะของชาวลาวเลย

- เมื่อปี ๒๔๗๓ ค.ศ. ๑๙๓๐ ประชาชนลาวได้พร้อมกันทำ
การบูรณะซ่อมแซมของฝรั่งมาเป็นของลาว ๓๐ ปี แล้วได้พร้อมกัน
รีบบูรณะศิลปะของฝรั่งทิ้ง แล้วดำเนินการซ่อมแซมเปลี่ยนใหม่สำเร็จ
เรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ค.ศ. ๑๙๓๕ ดังรูปที่เห็นอยู่ทุกวันนี้

- เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ค.ศ. ๑๙๗๖ หลังจากประเทศชาติเริ่ม
ได้รับการปลดปล่อยแล้วรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชน
ลาว ได้จัดตั้งห้องเก็บโบราณวัตถุเกี่ยวกับวัฒนธรรม และจัดตั้งคุ้มครอง
ทั้งบูรณะซ่อมแซม ดัดแปลงใหม่ วัตถุโบราณ โบราณสถาน อนุสาวรีย์
ทางประวัติศาสตร์ และ วัดวาอาราม โดยเฉพาะพระธาตุหลวงได้บูรณะ
ดังนี้

๑. หล่อทองยอดพระธาตุใหม่ แทนยอดเก่าที่หักเพราะฟ้าผ่า
๒. ทำสายล่อฟ้ากันฟ้าผ่าตั้งแต่ยอดสูงถึงพื้นดิน
๓. ตัวพระธาตุใหญ่ และ พระธาตุน้อย ดังที่เห็นอยู่ทุกวันนี้
๔. ทับประทายเก่าที่ตัวพระธาตุที่ชำรุดทรุดโทรม แล้วบูรณะใหม่
เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ค.ศ. ๑๙๘๕ คณะกรรมการได้ปกป้อง
รักษา และ ซ่อมแซมพระธาตุหลวง พร้อมด้วยประชาชนชาวลาว
โดยเฉพาะชาวนครเวียงจันทน์ได้ซ่อมแซมเจดีย์ท่ามหายโคก ที่ชำรุด
ทรุดโทรมนั้นใหม่โดยเอารูปแบบศิลปะ สถาปัตยกรรมให้คงเดิมทั้งหมด
(กำลังสร้างอยู่) โดยได้เริ่มลงมือตั้งแต่วันที่ ๑๓/๓/๑๙๘๕ (๒๕๒๘)

ประวัติของพระธาตุหลวงนี้ได้รับมาจากหนังสืออุลลังกะนิทาน
หนังสือประวัติเจดีย์ และ จากหนังสืออื่น ๆ ที่มีเรื่องเกี่ยวกับพระธาตุหลวง
ดังนั้นผู้ประสงค์จะรู้รายละเอียดให้ไปดูได้จากหนังสือที่กล่าวมานี้
ทั้งหมด

เขียนโดยพระอาจารย์มหาผ่อง สะมาเล็ก รองประธาน อ.พ.ส.
ศูนย์กลางประธานคณะกรรมการรับผิดชอบ และ ปกป้องรักษา และ
ซ่อมแซมพระธาตุหลวง

เวียงจันทน์ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ค.ศ. ๑๙๘๕

โครงการไฟฟ้าเขื่อนน้ำงึม

สาธารณรัฐประชาชนลาว “บริษัทรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว”

- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์
ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อันสวยงาม

- ในภารกิจก็สร้างเศรษฐกิจแห่งชาติสังคมนิยม รัฐบาล
ประเทศลาวได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาไฟฟ้า

- น้ำงึมเป็นแม่น้ำที่สำคัญ ในสาธารณรัฐประชาชนลาว
เขื่อนไฟฟ้าน้ำตก น้ำงึมอยู่ห่างจากเวียงจันทน์ ๗๐ กิโลเมตร

โครงการน้ำงึม ๑ และ ๒

ได้เริ่มลงมือสร้างเมื่อ ๑๙๖๘ เสร็จ ๑๙๗๑ ประกอบด้วยเขื่อน
คอนกรีต น้ำหนักมาก โรงจักรไฟฟ้า ประกอบด้วยเครื่องจักรไฟฟ้า
๒ หน่วย ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ กิโลวัตต์

โครงการน้ำงึม ๑ และ ๒ ประกอบด้วย เมื่อ ๑๙๗๓ ได้มีการ
ศึกษาค้นคว้าเริ่มต้นทางด้านเศรษฐกิจ โครงการเขื่อนน้ำงึม ๑ และ ๒
ประกอบด้วยการศึกษาติดตั้งประตูน้ำ ที่ส่งน้ำ

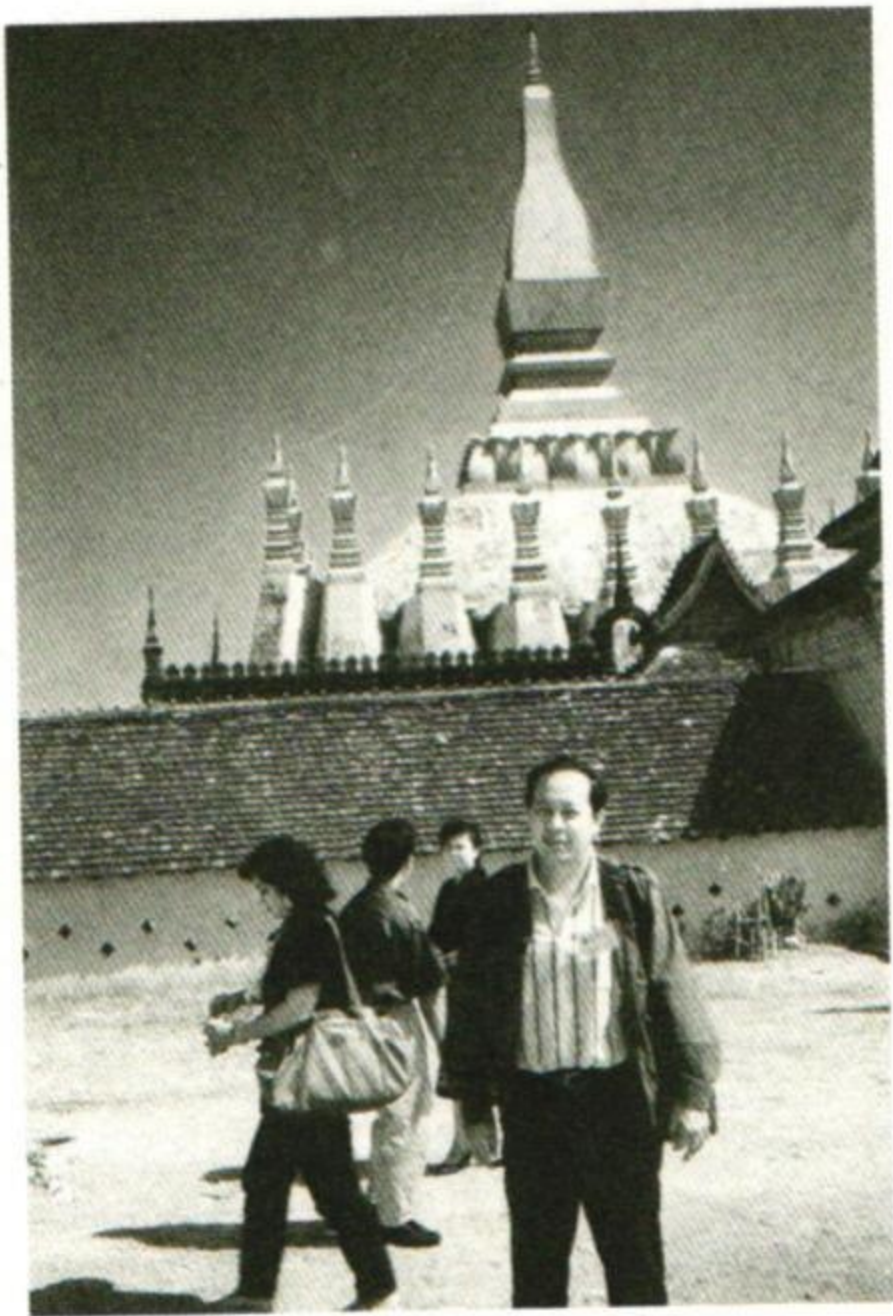
ภายหลังการประชุมจัดขึ้นโดยกรมการ และธนาคารพัฒนาเอเชีย
ครึ่งเดือน ตุลาคม ๑๙๗๓ และ เดือนเมษายน ๑๙๗๔ นอกจากรัฐบาล
สาธารณรัฐประชาชนลาว แล้วยังมีประเทศอื่น ๆ อีก เช่น ออสเตรเลีย,
อินเดีย, แคนาดา, ญี่ปุ่น

บริษัทรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าลาว เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติโครงการ
ทั้งหมด โครงการเขื่อนน้ำงึม ๑ ระยะ ๒ ได้เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือน
เมษายน ๑๙๘๓ และ เสร็จเมื่อเดือน ธันวาคม ๑๙๘๔

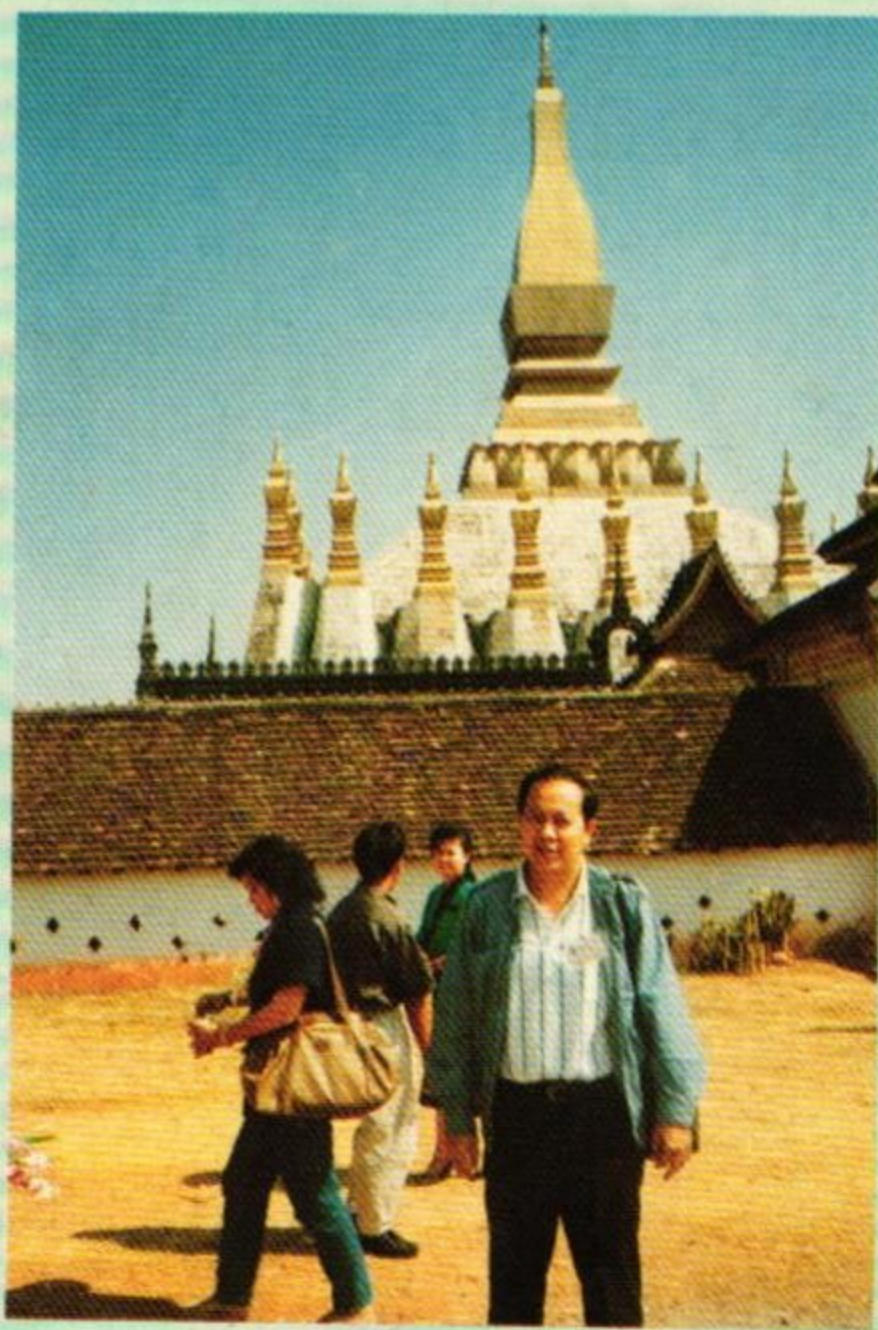
หลังจากสำเร็จแล้วโครงการน้ำจืด ๑ จะนำผลประโยชน์อัน
ใหญ่หลวงมาสู่ สปป.ล. และ การผลิตกสิกรรมอันก้าวหน้าที่ทันสมัย
ในเขตที่ราบเวียงจันทน์ เป็นการป้องกันน้ำท่วม นอกจากนี้ พลังงาน
ไฟฟ้ายังอำนวยความสะดวกให้แก่การฟื้นฟู และ ขยายพื้นฐานกับ
โรงจักรให้ดียิ่งขึ้น เป็นการก่อสร้างขยายพื้นฐาน อุตสาหกรรม ความ
เปลี่ยนแปลงวิธีการเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น และ ลดล้างความ
เป็นอยู่ และความแตกต่าง ระหว่าง ตัวเมือง และชนบท ซึ่งในที่สุด
ก็สร้างประเทศลาวให้ดียิ่งขึ้น

หมายเหตุ

ข้อมูลข้างต้นนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากสถานทูตสาธารณรัฐประชาชนลาว
ในประเทศไทย โดยใช้สำนวนเดิมแบบไทยปนลาว

“วิธีเดินทางไปเที่ยวลาว
ควรนั่งรถยนต์ ลงเรือ
แล้วใช้เท้าเดิน
ไม่ควรขี่เรือบิน
เพราะจะถึงลาวเร็วเกินไป”

ผู้เขียนหน้าพระธาตุหลวงเวียงจันทน์